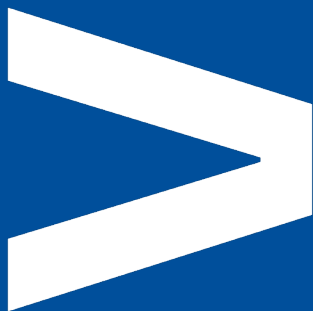

Tidslinje: Epidemihåndteringen uge for uge

Tidslinje: Epidemihåndteringen uge for uge

© VIVE og forfatterne, 2022

e-ISBN: 978-87-7582-079-5

Modelfoto: Mathilde Bech/VIVE

Projekt: 302005

Finansiering: Folketingets Social- og Ældreudvalg

VIVE

Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd

Herluf Trolles Gade 11

1052 København K

www.vive.dk

VIVEs publikationer kan frit citeres med tydelig kildeangivelse.

Forord

Et flertal i Folketinget har ønsket en uvildig undersøgelse af baggrunden for covid-19-udbrud og -dødsfald på plejecentre og i hjemmeplejen i perioden fra januar 2020 til april 2021. Formålet er at følge op på og drage læring af udviklingen, så den kan omsættes til forbedringer i epidemihåndteringen og sikre en bedre beskyttelse af ældre og sårbare borgere i fremtiden.

Dette bilag indeholder en gennemgang af den danske epidemihåndtering (primært på ældreområdet) og af mediernes dækning heraf i undersøgelsesperioden fra januar 2020 til og med april 2021. Bilaget består af syv tematiske tidslinjer, der alle beskriver forskellige aspekter af epidemihåndteringen uge for uge. Temaerne for tidslinjerne er: 1) social kontakt, 2) test og smitteopsporing, 3) værnemidler, 4) hygiejne, 5) vacciner, 6) andet (ældreområdet) og 7) andet (ikke ældreområdet).

Bilagets tidslinjer er udarbejdet af Julian Christensen, Annemette Thøstesen og Heidi Hesselberg Lauritzen med assistance fra analytiker Kathrine Vixø samt studentermedhjælperne Laura Skifter Andersen, Amanda Bech og Rikke Horne Fischer. Tidslinjerne er primært baseret på den gennemgang af centrale myndigheders hjemmesider og af mediernes dækning, der ligeledes danner grundlag for analyser i delrapport 3. Heidi er hovedansvarlig for hjemmesidegennemgangen (for yderligere detaljer herom, se delrapport 3's afsnit 1.2.2 og bilag 1). Julian er hovedansvarlig for gennemgangen af mediernes dækning (for yderligere detaljer herom, se delrapport 3's afsnit 1.2.3 og bilag 2). Alle rapportens forfattere har bidraget til den samlede udarbejdelse af bilagets tidslinjer.

Bilagets tidslinjer er kvalitetssikret via internt review ved Pia Kürstein Kjellberg og eksternt review ved én dansk og to nordiske eksperter. Arbejdet med tidslinjerne er drøftet med en faglig følgegruppe bestående af professorerne Peter Bjerre Mortensen (Aarhus Universitet), Morten Balle Hansen (UCL Odense), Karen Andersen-Ranberg (Syddansk Universitet) og Mette Nordahl Svendsen (Københavns Universitet). Tidslinjerne har endvidere været til faktatjek ved Sundhedsstyrelsen, Statens Serum Institut og Styrelsen for Patientsikkerhed, der alle har haft lejlighed til at påpege faktuelle fejl og mangler samt tilsende supplerende materiale af relevans for tidslinjerne. En stor tak skal lyde for de konstruktive kommentarer og det uddybende materiale, der er indkommet.

Mickael Bech

Forsknings- og analysechef for VIVE Sundhed

Indholdsfortegnelse

1	Social kontakt	5
2	Test og smitteopsporing	15
3	Værnemidler	29
4	Hygiejne	34
5	Vacciner	36
6	Andet (ældreområdet)	41
7	Andet (ikke ældreområdet)	45
	Litteraturliste	50

1 Social kontakt

Uge	Beskrivelse – Social kontakt
10, 2020 (2.-8. marts)	<p>Sundhedsstyrelsen anbefaler, at <i>"personer, der siden 2. marts 2020 er kommet hjem fra et af de særlige risikoområder, holder sig hjemme i 14 dage efter hjemkomsten. Og de skal under alle omstændigheder ikke besøge sygehuse, plejecentre m.v., hvor der er personer som er særligt sårbare og udsatte, hvis de bliver smittet med covid-19"</i> (03.03.2020 nyhed, Sundhedsstyrelsen).</p> <p>På et pressemøde den 6. marts opfordrer regeringen ligeledes til, at man (generelt) afholder sig fra besøg på plejecentre, sygehuse og ældre og sårbare pårørende, hvis man er syg (06.03.2020 pressemøde, Statsministeriet). Lignende opfordringer lyder fra eksperter og plejecentre (lokalt/decentralt) (Jyllands-Posten 06.03.2020).</p>
11, 2020 (9.-15. marts)	<p>Sundhedsstyrelsen gør det til en hovedprioritet at begrænse besøg på plejecentre og sygehuse, og opfordrer til tiltag som besøgstider og styrket hygiejne i forbindelse med besøg. Styrelsen påpeger, at der bør udarbejdes en konkret vejledning i forhold til besøgsregler i plejesektoren (10.03.2020a rapport, Sundhedsstyrelsen) og både eksperter (Jyllands-Posten 11.03.2020a) og Ældre Sagen (Jyllands-Posten 11.03.2020b) vurderer, at deciderede besøgsrestriktioner sandsynligvis vil blive nødvendige. Opfordringen om at begrænse besøg på plejecentre m.v. med øjeblikkelig virkning gentages på nedlukningspressemødet den 11. marts (11.03.2020 pressemøde Statsministeriet) og Sundhedsstyrelsen opfordrer til, at også besøg hos ældre og sårbare uden for plejecentre m.v. begrænses (12.03.2020a nyhed, Sundhedsstyrelsen).</p> <p>På et pressemøde opfordres personalet på sundheds- og ældreområdet til ikke at deltage i sammenkomster med kolleger (fx møder, konferencer, efteruddannelser og receptioner) (10.03.2020 pressemøde, Statsministeriet).</p> <p>Ældre Sagen annoncerer en national pause for banko, foredrag, madlavningskurser og lignende. Enkelte kommuner gør det samme ift. deres aktivitetstilbud for ældre borgere (Jyllands-Posten 11.03.2020c, b).</p> <p>Nogle fagfolk italesætter, at der er risiko for negative følgevirkninger, hvis beboere på plejecentre isoleres. Som formuleret af en sygeplejerske i Berlingske: <i>"Smitten kan forebygges ved ikke at komme tæt på hinanden, og det bliver et etisk dilemma på plejehjemmet. Otte ud af ti plejehjemsbeboere har en demenssygdom. Det er beboere, som har brug for, at personalet kommer tæt på dem. De har et særligt behov for at blive hørt, set, holdt om, være sammen med andre, og der opstår alvorlige, negative konsekvenser, hvis det behov ikke imødekommes"</i> (Berlingske 10.03.2020).</p>
12, 2020 (16.-22. marts)	<p>Hvor man indtil nu har holdt sig til <i>anbefalinger</i> om begrænsninger af besøg, indfører man nu et egentligt <i>besøgsforbud</i> på landets plejecentre m.v. (17.03.2020 pressemøde, Statsministeriet; 17.03.2020 bekendtgørelse, Sundheds- og Ældreministeriet; 17.03.2020 påbud, Styrelsen for Patientsikkerhed). Forbuddet mod besøg på plejecentre m.v. gælder både på fællesarealer og i beboernes egne boliger, men med den undtagelse, at forbuddet <i>"ikke omfatter besøg i kritiske situationer fra en patients nære pårørende. Ved en kritisk situation forstås f.eks. et uopsætteligt besøg hos en kritisk syg eller døende person, eller forældres eller andre nære pårørendes besøg hos et mindreårigt barn eller lignende særligt tungtvejende grunde. Kommunalbestyrelsen er forpligtet til at sikre, at besøg hos uafvendeligt døende personer kan gennemføres på en forsvarlig måde"</i> (18.03.2020 påbud, Styrelsen for Patientsikkerhed, s. 1). Forbuddet træder i kraft den 18. marts 2020 og gælder indtil anden beslutning træffes. Sundhedsstyrelsen udgiver et dokument med retningslinjer vedr. smitteforebyggende forholdsregler, der kan tages i brug ifm. nødvendige besøg (fx nære pårørendes besøg hos døende eller kritisk syge borgere) (17.03.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen).</p>

Uge	Beskrivelse – Social kontakt
	<p>Der er i medierne et begyndende fokus på (risikoen for) ensomhed som følge af besøgsrestriktioner: En borger <i>"...kan huske krigens afslutning, men dette... Jeg er ikke ked af det, vred eller andet, for det er bare sådan, det er, men jeg har det ikke godt"</i> (Jyllands-Posten 20.03.2020a). Ældre Sagen opfordrer til at holde kontakten, fx vha. videoopkald, men anerkender at der vil være nogle, for hvem tiden er svær, <i>"fordi de har svært ved at betjene en smartphone eller har hørenedsættelse og derfor helst skal kunne se personen, de taler med. Det er yderst beklageligt, men der er desværre ikke meget at gøre ved det."</i> Ældre Sagen advarer om, at ensomhed kan blive farligt og sundhedsskadeligt på den lange bane, men ikke på de få uger, der er lagt op til (Ibid.).</p>
13, 2020 (23.-29. marts)	<p>I en retningslinje vedrørende plejepersonalets håndtering af borgere, som mistænkes smittet med covid-19, indskræmpes det, at <i>"Borgeren skal hjælpes til at opholde sig på sit værelse eller i sin bolig. Kig til borgeren hyppigt og se om han/hun har det godt. (...) Du må ikke låse borgeren inde. Du må heller ikke fysisk tvinge borgeren til at blive i sin bolig, med mindre det sker efter bestemmelser om magtanvendelse i fx serviceloven. Spørg din leder, hvis du er i tvivl om hvad du skal gøre"</i> (24.03.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen, s. 2, oprindelig fremhævning).</p>
14, 2020 (30. marts-5. april)	<p>Der er i medierne flere, der begynder at italesætte den menneskelige pris ved besøgsforbud, og der er beretninger om pårørende, der begynder at snige sig ind på plejecentre til trods for, at det ikke er tilladt (Jyllands-Posten 02.04.2020a; Berlingske 04.04.2020). Ældre Sagen mener, at restriktionerne på mange plejecentre er gået for vidt. De påpeger, at plejecenterbeboere nogle steder isoleres i deres egne stuer/lejligheder døgnet rundt og opfordrer til lempede besøgsrestriktioner (fx tilladelse af udendørs besøg med to meters afstand) af hensyn til de mentale og fysiske sundhedsvirkninger af for langvarig isolation (Jyllands-Posten 02.04.2020b). Plejecentre og eksperter anerkender, at afsavnene gør ondt, men opfordrer til forsigtighed og mener, at det er for tidligt at løsne op (Ibid.).</p> <p>Sundheds- og Ældreministeriet udsteder en ny bekendtgørelse, hvori lovgrundlaget for besøgsrestriktioner på plejecentre o.l. fastsættes (04.04.2020a bekendtgørelse, Sundheds- og Ældreministeriet). Af den nye bekendtgørelse står det bl.a. klarere end før, at hospices ikke er omfattet af besøgsrestriktioner og -forbud. Vedrørende plejecentre o.l. fremgår det, at:</p> <p><i>"§ 5. Styrelsen for Patientsikkerhed kan påbyde kommunalbestyrelsen midlertidigt at udstede forbud mod eller restriktioner for besøgendes adgang til plejehjem, plejeboliger og aflastningspladser i boligen i kommunen, når det er nødvendigt for at forebygge eller inddæmme udbredelse af en alment farlig sygdom her i landet, jf. dog § 6. Styrelsen for Patientsikkerhed kan give tilsvarende påbud, når det er nødvendigt for at forebygge eller inddæmme udbredelse af Coronavirussygdom 2019 (covid-19), jf. dog § 6.</i></p> <p><i>Stk. 2. Forbud eller restriktioner efter stk. 1 kan omfatte såvel fællesarealer og udearealer som den del af boligen, som beboeren selv råder over.</i></p> <p><i>Stk. 3. Forbud eller restriktioner efter stk. 1 vil kunne rettes mod konkrete tilbud, tilbud i én eller flere dele af landet eller tilbud generelt.</i></p> <p><i>Stk. 4. Kommunalbestyrelsen meddeler beslutninger truffet efter stk. 1 til de tilbud, som beslutningen angår. Kommunalbestyrelsen gør endvidere beslutningen tilgængelig på sin hjemmeside.</i></p> <p><i>Stk. 5. Kommunalbestyrelsen ophæver forbud og restriktioner meddelt efter stk. 1 snarest muligt, jf. § 7, stk. 3, i lov om foranstaltninger mod smitsomme og andre overførbare sygdomme.</i></p> <p><i>§ 6. Kommunalbestyrelsen skal beslutte, at forbud eller restriktioner efter § 5, stk. 1, ikke omfatter besøg i kritiske situationer.</i></p> <p><i>Stk. 2. Kommunalbestyrelsen er forpligtet til at sikre, at besøg i kritiske situationer kan gennemføres på en forsvarlig måde"</i> (Ibid.).</p>
15, 2020 (6.-12. april)	<p>Styrelsen for Patientsikkerhed opdaterer sit påbud om besøgsforbud på plejecentre m.v. (06.04.2020 påbud, Styrelsen for Patientsikkerhed) som følge af ændringer i retsgrundlaget ugen før (se 04.04.2020a bekendtgørelse, Sundheds- og Ældreministeriet). Styrelsen for Patientsikkerhed slår fast, at <i>"forbud omfatter både fællesarealer og den del af boligen, som beboeren selv råder over. Forbud kan også omfatte udearealer, som ligger på institutionens område, når det er nødvendigt for at forebygge eller inddæmme udbredelse af coronavirus/ covid-19"</i> (06.04.2020 påbud, Styrelsen for Patientsikkerhed, s. 1, understregning tilføjet).</p> <p>Sundhedsstyrelsen udgiver version 1 af deres vejledning om forebyggelse af smitte med covid-19 på plejehjem, botilbud og andre institutioner. Vejledningen oplyser bl.a. om gældende regler</p>

Uge	Beskrivelse – Social kontakt
	<p>vedr. besøgsrestriktioner og -forbud¹ samt om, hvor plejecenterledere m.v. kan finde mere information herom. Der gives i øvrigt konkrete råd til, hvordan man kan organisere sig til mindsket social kontakt mellem borgere på plejecentrene mhp. at begrænse risikoen for smitte. Det anbefales bl.a. at samle færre borgere ad gangen end normalt, fx ved at støtte <i>”i forvejen gode bekendtskaber til at mødes to og to med behørig afstand, evt. i den enes bolig eller værelse”</i> (08.04.2020 vejledning, Sundhedsstyrelsen, s. 9) og ved at forskyde måltider i tid, <i>”så det er muligt at spise i mindre grupper. Måltider kan også serveres i den enkelte borgers bolig eller værelse”</i> (Ibid.).</p> <p>Vejledningen slår fast, at <i>”Borgere, som bor på plejecentre, botilbud m.m. har lige som andre borgere ret til at forlade deres hjem, fx på besøg, indkøb el.lign., og vende tilbage. Herved kan de potentielt bringe smitte med tilbage. Ledelse og medarbejdere opfordres til dialog med borgerne og eventuelt pårørende om at udvise samme adfærd, som andre risikogrupper opfordres til – og generelt overveje, om der findes andre løsninger end at forlade stedet og dermed øge risikoen for smitte. Sundhedsstyrelsens anbefalinger til særlige risikogrupper kan udleveres både til borgerne og deres pårørende. Borgere, der forlader stedet i løbet af dagen, bør især støttes i grundig håndhygiejne”</i> (Ibid., s. 10-11).</p> <p>I den offentlige samtale er der nu en del fokus på de negative konsekvenser af besøgsforbud for beboere på landets plejecentre. En sygeplejerske spørger i Berlingske: <i>”Hvor længe kan beboerne overleve uden det eneste livshåb, de pårørende gav dem i deres stressede, afskårede liv? Regeringen er i fuld sving med hjælpepakker og sætter ind hos de såkaldte »børneforældre«, men hvad med vores »voksenforældre«, som nu sidder ude på plejehjemmene i deres celler og svinder endegyldigt ind?”</i> (Berlingske 11.04.2020). I udlandet begynder man at finde på løsninger, der gør det muligt for pårørende at besøge plejecentre o.l. på smittemæssigt forsvarlige måder, og Ældre Sagen opfordrer til, at lignende tiltag sættes i værk i Danmark, da besøgsrestriktionerne og den fortsatte isolation begynder at gå ud over de ældres (især dementes) helbred (Jyllands-Posten 09.04.2020, se også Politiken 17.04.2020a).</p> <p>I Sundhedsstyrelsens vejledning om forebyggelse af smitte med covid-19 på plejehjem, bosteder og andre institutioner fremgår det, at man bekymrer sig om de mentale følgevirkninger af social isolation på plejecentrene, og det gøres således klart at <i>”Det er vigtigt at ledere i håndteringen af covid-19 er opmærksom på at borgere på plejecentre, bosteder m.m. som har nedsat fysisk og/eller kognitiv funktionsevne kan have vanskeligt ved selv at tage hånd om deres mentale sundhed i denne periode, hvor social distancering og evt. isolation kan påvirke vaner og hverdagen voldsomt. Dette kan føre til en udad reagerende adfærd, selvskade, rastløshed, angst, apati m.m. Fokus på mental sundhed i hverdagen skal derfor være med til at forebygge forværring af borgerens trivsel og mentale sundhed”</i> (08.04.2020 vejledning, Sundhedsstyrelsen, s. 17). Sundhedsstyrelsen opfordrer konkret til at arbejde med følgende fire principper, som styrelsen har udformet med udgangspunkt i WHO’s retningslinjer om mental sundhed under covid-19: 1) skab struktur og genkendelighed i hverdagen, 2) hold kontakt på afstand, 3) vær fysisk og mentalt aktiv og 4) tag en pause fra bekymringerne (Ibid., s. 17-18).</p> <p>Der rapporteres i medierne om dilemmaer i forbindelse med døende, der er smittet med covid-19. Selvom besøgsforbud ikke gælder ift. nære pårørendes besøg hos døende borgere, er det fx ikke muligt at lukke alle ind, heller ikke selvom der er tale om døende. For kommunerne og de pårørende ligger der således en svær opgave i at afgøre, hvilke pårørende, der er nære nok til at kunne lukkes ind. Annette Lund, senior- og sundhedschef i Kolding Kommune, forklarer det således til Jyllands-Posten: <i>”Det kan selvfølgelig ikke lade sig gøre at få en stor familie ind på området, men vi vil vurdere det fra gang til gang, i forhold til hvem der er tæt på beboeren, og hvilke pårørende der skal være med til at afgøre det”</i> (Jyllands-Posten 10.04.2020a). Ældre Sagen finder det vigtigt, at pårørende får lov til at besøge de døende, selvom det er nødt til at foregå på måder, hvor man ikke risikerer smitte af andre. De beskriver det således som <i>”en afgørende del i sørgeprocessen at få sagt farvel”</i> (Ibid.).</p>
16. 2020 (13.-19. april)	Ældre Sagen, Alzheimerforeningen, Danske Ælde­reråd og politikere fra rød og blå blok presser på for lempelser af besøgsrestriktioner på landets plejecentre (Berlingske 13.04.2020, Jyllands-Posten 14.04.2020; Jyllands-Posten 15.04.2020; Jyllands-Posten 19.04.2020, Politiken

¹ Sundhedsstyrelsen kommer ved en fejl til at skrive, at *”Påbuddet gælder både fællesarealer, udearealer og den del af boligen, som borgeren selv råder over”* (08.04.2020 vejledning, Sundhedsstyrelsen, s. 9, understregning tilføjet) i stedet for, i overensstemmelse med Styrelsen for Patientsikkerheds påbud, at skrive at forbud *kan* omfatte udearealer, *når det er nødvendigt* for at forebygge eller inddæmme smitte (jf. 06.04.2020 påbud, Styrelsen for Patientsikkerhed). Fejlen rettes ifm. en senere opdatering af vejledningen, da det kommer frem, at den har fået nogle kommuner til at anlægge en unødigt hård linje (se uge 17 i nærværende tidslinje).

Uge	Beskrivelse – Social kontakt
	<p>17.04.2020a-b). Regeringen anerkender, at behovet for smitteforebyggelse skal afvejes med de ældres og pårørendes behov for samvær, men fastholder samtidig, at det var væsentligt at beskytte plejecentrenes beboere mod smitte (Berlingske 13.04.2020). Folketingets partier beslutter i forlængelse heraf, at myndigheder, kommuner og organisationer i fællesskab skal finde <i>"nye metoder til at understøtte besøg fra familie og pårørende på en sundhedsmæssigt forsvarlig måde"</i> (17.04.2021 aftale, Statsministeriet).</p> <p>Dronningen sætter fokus på isolation og ensomhed ved, ifm. hendes fødselsdag, at ønske sig at danskerne sender blomster til isolerede ældre (Jyllands-Posten 16.04.2020a).</p>
17, 2020 (20.-26. april)	<p>Besøgsrestriktioner fylder meget i denne uge i forlængelse af, at Kåre Mølbak søndag den 19. april har stillet mindst et års social distancering i udsigt (Politiken 20.04.2020). Ældre Sagen finder Mølbaks udmelding <i>"skræmmende"</i> og gør det klart, at det bliver et <i>"mareridt"</i> hvis ikke der snart findes måder at løse op for isolationen af de ældre (Jyllands-Posten 20.04.2020a; Jyllands-Posten 22.04.2020a). Ekspertter bakker op om, at meget lang tids isolation af plejecenterbeboere ikke er holdbart på sigt (Berlingske 16.04.2020a; Jyllands-Posten 20.04.2020b; Jyllands-Posten 22.04.2020a) og giver udtryk for, at det burde være muligt at løse lidt op, bl.a. i lyset af det aktuelle (relativt lave) smittetryk (Jyllands-Posten 24.04.2020a). Statsministeren opfordrer til at tænke kreativt mhp. at muliggøre besøg på plejecentre o.l. på en coronasikker måde (Jyllands-Posten 21.04.2020a) og OK-Fonden, der driver en række private plejecentre, peger på særlige besøgsrum som en mulig løsning. De gør det dog samtidig klart, at der bliver behov for meget klare retningslinjer, rigeligt med værnemidler og ekstra ressourcer til plejecentrene, hvis man skal gøre det muligt for pårørende at komme på coronasikkert besøg (Jyllands-Posten 20.04.2020a). FOA maner til forsigtighed og frygter, at man <i>"løber en unødigt risiko for smitte ved at lade pårørende og ældre være sammen"</i>, også selvom det foregår udenørs og med afstand (Jyllands-Posten 21.04.2020b; Jyllands-Posten 22.04.2020a).</p> <p>Jyllands-Posten beskriver, hvordan tvetydig kommunikation fra myndighederne har ført til store forskelle i kommunernes håndtering af besøgsrestriktioner på plejecentre (Jyllands-Posten 22.04.2020b; Jyllands-Posten 23.04.2020a-b). Ved en fejl har det således fremgået af version 1 af Sundhedsstyrelsens vejledning om forebyggelse af spredning af covid-19 på plejecentre m.v. (08.04.2020 vejledning, Sundhedsstyrelsen), at besøgsforbud både gjaldt indendørs og udendørs, til trods for, at reglerne på området <i>siden den 4. april gjorde det tilladt for kommunerne at åbne op for udendørs besøg</i> (se 04.04.2020a bekendtgørelse, Sundheds- og Ældreministeriet; 06.04.2020 påbud, Styrelsen for Patientsikkerhed). Politikere og eksperter opfordrer til en høj grad af ensartethed i håndteringen på tværs af kommunerne (Jyllands-Posten 23.04.2020a; Jyllands-Posten 24.04.2020b; Jyllands-Posten 24.04.2020c). I version 2 af Sundhedsstyrelsens vejledning, der udgives den 24. april, rettes fejlen (24.04.2020a vejledning, Sundhedsstyrelsen) og flere kommuner løsner herefter op ift. udendørs besøg.</p> <p>Den 23. april udstedes en ændringsbekendtgørelse, der ændrer den gældende bekendtgørelse (og dermed lovgrundlaget) for besøgsrestriktioner på plejecentre o.l. (23.04.2020 ændringsbekendtgørelse, Sundheds- og Ældreministeriet). Ændringsbekendtgørelsen betyder, at § 5, stk. 5 i den gældende bekendtgørelse fra 4. april (04.04.2020a bekendtgørelse, Sundheds- og Ældreministeriet) ophæves pr. 25. april, så der ikke længere stilles krav om, at forbud og restriktioner ophæves <i>"snarest muligt"</i> (se uge 14 ovenfor).</p> <p>Sundhedsstyrelsen udgiver version 1 af deres vejledning om forebyggelse af smitte med covid-19 i hjemmeplejen (24.04.2020b vejledning, Sundhedsstyrelsen). Af vejledningen fremgår det, at man fra Sundhedsstyrelsens side ikke blot er bekymret for de mentale sundhedskonsekvenser af social isolation på plejecentrene (jf. tidligere omtale af Sundhedsstyrelsens vejledning fra 08.04.2020 (uge 15) om covid-19 på plejecentre o.l.) men at lignende bekymringer findes ift. borgere i hjemmeplejen. Der gøres således opmærksom på, at <i>"borgere i hjemmeplejen, som har nedsat fysisk og/eller kognitiv funktionsevne, kan have vanskeligt ved selv at tage hånd om deres mentale sundhed i denne periode, hvor social distancering og evt. isolation kan påvirke vaner og hverdagen voldsomt. Aktivitetscentre og dagtilbud er lukkede og samtidig kan borgernes kontakt med pårørende være begrænset. Dette kan bl.a. føre til en udadreagerende adfærd, selvskade, rastløshed, angst, apati m.m. Fokus på mental sundhed i hverdagen skal derfor være med til at forebygge forværring af borgerens trivsel og mentale sundhed"</i> (Ibid., s. 21). Sundhedsstyrelsen peger på, at en høj grad af struktur og genkendelighed i hverdagen vil være fremmende for borgernes følelse af tryghed, og de opfordrer til, at dette tilstræbes, fx vha. en høj grad af medarbejder-kontinuitet og vha. planlægning af besøg på samme tidspunkt så en fast struktur for dagen kan understøttes (Ibid.). Man opfordrer i øvrigt til at understøtte borgerne i at holde kontakt med deres pårørende, fx vha. telefon, tablets m.v. (Ibid., s., 22).</p>

Uge	Beskrivelse – Social kontakt
18, 2020 (27. april-3. maj)	<p>Der er fortsat fokus på ensomhed som følge af besøgsrestriktioner. En plejecenterforstander beskriver, hvordan livet med besøgsrestriktioner har været <i>"frygteligt"</i>, især for demente, der ikke har været i stand til at forstå, hvorfor de skulle isoleres (Jyllands-Posten 03.05.2020b).</p> <p>Folketinget vedtager en national aftale til sikring af <i>"løsninger for fastholdelse af social kontakt,"</i> fx ved hjælp af <i>"besøgspavilloner, udestuer eller lignende tiltag, der gør besøg på udearealer hos ikke-smittede beboere på plejehjem muligt"</i> (01.05.2020 pressemeddelelse, Sundheds- og Ældreministeriet, se også Politiken 01.05.2020, Politiken 02.05.2020). Aftalen gennemføres uden forudgående beregninger af smittekonsekvenser, og det bekymrer næstformanden i Danske Seniorer. Hans Jørn Kolmos, professor i mikrobiologi ved Syddansk Universitet, er mindre bekymret, men opfordrer til at give plejecentrene et <i>"hygiejnisk serviceeftersyn"</i> ifm. besøgene. Han foreslår, at man udarbejder en tjekliste, som alle plejecentre kan benytte sig af til undgå smittekæder ifm. de pårørendes besøg (Jyllands-Posten 02.05.2020).</p>
19, 2020 (4.-10. maj)	<p>Beslutningen om at åbne op for udendørs besøg på plejecentre vækker glæde: Aarhus Ældreråd peger på, at isolation af plejecenterbeboere er skadeligt, både fysisk og psykisk, så det er glædeligt, at der nu lempes (Jyllands-Posten 05.05.2020).</p> <p>Sundhedsstyrelsen udgiver en række anbefalinger til personer i øget risiko, herunder ældre borgere, med råd til forholdsregler hvormed de kan mindske risikoen for smitte med covid-19. Styrelsen gør det her klart, at det <i>"er vigtigt at balancere tiltag til at reducere smitterisikoen med hensynet til livskvalitet. Personer i øget risiko, som er i sidste del af deres liv, har ofte et stort behov for at få det bedste ud af den sidste tid med deres pårørende. Her kan hensynet til livskvalitet veje tungere end hensynet til at reducere smitterisiko, og det kan overvejes kun at følge ovenstående forholdsregler i det omfang det skønnes ikke at gå ud over den personlige kontakt"</i> (04.05.2020a anbefalinger, Sundhedsstyrelsen, s. 9)</p> <p>I en kronik opfordrer Alex Vanopslagh (Liberal Alliance) til, at politikerne fra nu af gør det til deres opgave at sikre en mere normal hverdag, hvor smitte opspores og inddæmnes men det samtidig sikres, at plejecenterbeboere kan se deres pårørende så de ældre ikke <i>"dør af ensomhed"</i> (Jyllands-Posten 08.05.2020).</p>
20, 2020 (11.-17. maj)	<p>Sundhedsstyrelsen udgiver nye retningslinjer for, hvordan besøg på plejecentre kan foregå sundhedsfagligt forsvarligt inden for de gældende besøgsrestriktioner (retningslinjerne erstatter Sundhedsstyrelsens retningslinjer for "Håndtering af covid-19: Besøg på institutioner hvor personer fra risikogrupper bor eller har langvarigt ophold" fra den 17. marts 2020). Retningslinjerne udvider ikke muligheden for besøg, men giver anbefalinger til, hvordan rammerne for besøg på udearealer kan gennemføres, samt hvordan besøg i særligt kritiske situationer kan foregå indendørs med fokus på forebyggelse af smittespredning af covid-19 (12.05.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen). Retningslinjerne slår fast, at besøg skal <i>"gennemføres kontrolleret for at sikre at antal af besøgende og besøgenes placering over dagen planlægges, så den fornødne afstand mellem beboere, personale og pårørende kan opretholdes"</i> (Ibid., s. 12).</p>
21, 2020 (18.-24. maj)	<p>Sundhedsstyrelsen udgiver et inspirationskatalog med ideer til samvær og aktiviteter med ældre i en tid med covid-19, målrettet personalet i ældreplejen (20.05.2020a inspirationskatalog, Sundhedsstyrelsen). Materialet er udarbejdet af Sundhedsstyrelsens Videnscenter for Værdig Ældrepleje, der har indhentet erfaringer fra praktikere på ældreområdet, og kataloget indeholder bl.a. erfaringer og idéer ift. følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Samvær i mindre grupper – og på større afstand ▪ En ny hverdag – i mindre grupper og på mere plads ▪ Kontakt med pårørende i en covid-19-tid ▪ Aktiviteter indendørs – hver for sig sammen ▪ Ro og velvære ved stimulering af sanser ▪ Aktiviteter i fri luft – med behørig afstand ▪ Støtte til borgeren i eget hjem ▪ Aktiv med demens ▪ Opmærksomhed på ensomhed blandt ældre.
23, 2020 (1.-7. juni)	<p>Der har indtil nu været meget fokus på mistrivsel blandt plejecenterbeboere som følge af besøgsrestriktioner m.m., men i denne uge lyder det, at nogle plejecentre har oplevet <i>øget</i> trivsel hos de ældre til trods for restriktionerne (Jyllands-Posten 02.06.2020).</p>
24, 2020 (8.-14. juni)	<p>I denne uge lempes besøgsrestriktioner på plejecentre og andre institutioner. Lempelserne, der træder i kraft d. 11. juni, gør at der ikke længere kan <i>"fastsættes forbud mod besøg på udearealer eller indendørs arealer, når det er nødvendigt at passere disse for at få adgang til besøg på et udendørs areal"</i> (§ 5, stk. 4 i Sundheds- og Ældreministeriets bekendtgørelse, 09.06.2020).</p>

Uge	Beskrivelse – Social kontakt
	<p>Besøg skal altovervejende foregå på udendørs arealer, men er gives mulighed for indendørs besøg af 1-2 faste besøgsvenner, som borgerne selv udpeger, hvis udendørs besøg ikke er mulige (§ 7). Der er fortsat videre rammer for indendørs besøg i særligt kritiske situationer. I forlængelse af lempelserne udgiver Sundhedsstyrelsen en opdateret version af retningslinjerne for besøg på plejecentre m.v. (12.06.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen). Retningslinjerne afløser de to tidligere retningslinjer, der af Sundhedsstyrelsen er udarbejdet ift. besøg: "Retningslinjer om forebyggelse af smitte med covid-19 ved besøg på plejecentre" fra d. 12. maj og "Håndtering af covid-19: Besøg på institutioner hvor personer fra risikogrupper bor eller har langvarigt ophold" fra d. 17. marts.</p> <p>I medierne afdækkes det, at indskrænkning af besøg til 1-2 faste besøgs personer går imod Sundhedsstyrelsens faglige input, idet der ifølge Sundhedsstyrelsen kun er "<i>begrænset sundhedsfagligt grundlag</i>" for en sådan indskrænkning (Politiken 10.06.2020). Også Lægeforeningen havde gerne set en mindre restriktiv genåbning, og i deres hørings svar til genåbningsplanerne skriver de således, at de gerne så, at der gives mulighed for fysisk kontakt mellem de ældre og deres pårørende (Ibid.).</p> <p>I medierne kritiseres genåbningen af plejecentre m.v. for at gå for langsomt (Berlingske 12.06.2020; Jyllands-Posten 12.06.2020a-b; Jyllands-Posten 14.06.2020; Politiken 08.06.2020; Politiken 09.06.2020), og den fortsatte pause for aktivitetstilbud til ældre problematiseres. Ældre Sagen og Alzheimerforeningen peger på, at plejecentrenes lagre "<i>bugner af værnemidler</i>" (Jyllands-Posten 12.06.2020b), hvilket burde gøre det muligt at åbne mere op. Organisationernes opråb bakkes op af Anu Siren fra VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, der gør det klart, at "<i>sen aldrig handler om at være aktiv både fysisk og socialt. I øjeblikket er de ældre nødt til at være langt mere inaktive, og vi ved fra forskningen, at det hurtigt går ned ad bakke – både fysisk og mentalt – hvis ældre bliver begrænset i deres aktivitet</i>" (Ibid.).</p>
26, 2020 (22.-28. juni)	<p>Efter fortsat kritik af besøgsrestriktioner på plejecentre mv. (Politiken 22.06.2020a-b; Politiken 27.06.2020), meldes det i denne uge ud, at besøgsrestriktionerne ophæves. Fra den 2. juli vil der således frit kunne aflægges besøg på både ude- og indendørsarealerne. Styrelsen for Patientsikkerhed har fortsat mulighed for, i tilfælde af lokale smitteudbrud, at påbyde kommunalbestyrelser eller regionsråd midlertidigt at udstede forbud mod besøg eller at fastlægge restriktioner, når det er nødvendigt for at forebygge eller inddæmme udbredelse af covid-19 (29.06.2020 pressemeddelelse, Sundheds- og Ældreministeriet; 02.07.2020 brev til KL og Danske Regioner, Sundheds- og Ældreministeriet; 02.07.2020 nyhed, Styrelsen for Patientsikkerhed). Styrelsen for Patientsikkerheds mulighed for at udstede midlertidige påbud om besøgsforbud og -restriktioner reguleres af en ny bekendtgørelse (Sundheds- og Ældreministeriet bekendtgørelse, 27.06.2020) og det fremgår her, at "<i>forbud eller restriktioner (...) ikke omfatter besøg i kritiske situationer eller besøg fra den nærmeste pårørende til en beboer</i>" (Ibid., § 7).</p> <p>I forbindelse med Folketingets afslutningsdebat sætter statsministeren spørgsmålstejn ved, om vi som samfund fandt den rette balance i foråret ift. besøgsrestriktioner på plejecentre m.v., i forhold til de menneskelige omkostninger som restriktionerne har haft (Jyllands-Posten 22.06.2020).</p>
27, 2020 (29. juni-5. juli)	<p>I forbindelse med, at besøgsrestriktionerne i denne uges ophæves, kommer Sundhedsstyrelsen med opdaterede retningslinjer for besøg på plejecentre, sygehuse mv. Retningslinjerne giver anbefalinger ift., hvordan man kan begrænse smitterisikoen så særligt sårbare borgere kan få besøg på en sundhedsmæssigt forsvarlig måde (01.07.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen).</p>
37, 2020 (7.-13. september)	<p>Smitten er igen stigende, særligt i hovedstadsområdet og Odense, og professor i infektionssygdomme, Lars Østergaard, giver i Jyllands-Posten udtryk for forundring over, at man ikke gør mere for at bekæmpe epidemien, fx ved at indføre besøgsrestriktioner på plejecentre (Jyllands-Posten 07.09.2020).</p>
38, 2020 (14.-20. september)	<p>Styrelsen for Patientsikkerhed øger fokusset på, i samarbejde med lokale myndigheder at beskytte sårbare borgere på landets plejecentre, bl.a. ved udstedelse af påbud om besøgsrestriktioner og -forbud (15.09.2020 nyhed, Styrelsen for Patientsikkerhed, 18.09.2020 pressemøde i Statsministeriet).</p> <p>Hos Ældre Sagen ser man med alvor på gensynet med besøgsrestriktioner og minder om erfaringerne fra forårets restriktioner, hvor mange ældre ifølge organisationen var ensomme og ulykkelige, fordi man forhindrede og forbød besøg. Vicedirektør i Ældre Sagen, Michael Teit Nielsen, advarer om, at forårets restriktioner havde alvorlige sundhedsmæssige konsekvenser, fordi de ældre blev deprimerede, inaktive og mistede lysten til at spise og leve. Han peger i stedet på god håndhygiejne og fysisk afstand som alternative og mere menneskeligt bæredygtige</p>

Uge	Beskrivelse – Social kontakt
	måder at forebygge smitte på plejecentrene (Jyllands-Posten 14.09.2020a). Samtidig opfordrer tænketanken CEPOS til, at man dropper de centralt fastsatte restriktioner og i stedet giver de enkelte plejecentre m.v. frihed til selv at vælge, hvordan de vil håndtere covid-19-situationen (Jyllands-Posten 17.09.2020).
39, 2020 (21.-27. september)	<p>Styrelsen for Patientsikkerheds mulighed for at påbyde besøgsrestriktioner på plejecentre mv. forlænges frem til foreløbigt 1. marts 2021 (23.09.2020 bekendtgørelse, Sundheds- og Ældreministeriet).</p> <p>En række stemmer i samfundsdebatten reflekterer over måden, man har håndteret corona i Danmark. Videnskabsjournalist, Lone Frank, kritiserer f.eks. besøgsrestriktioner for at være udtryk for forkerte, menneskelige prioriteringer: <i>”Vi har haft så svært ved at acceptere, at covid-19 kunne slå os ihjel, at vi i omsorgens hellige navn forbød de gamle på landets plejehjem at få besøg, så de ikke blev smittet og døde af virussen. I stedet lider de så under ensomhed (...) (de) bliver hverken lykkeligere eller mere trygge af at styre mod overlevelse for enhver pris. Tværtimod”</i> (Jyllands-Posten 21.09.2020, se også Jyllands-Posten 22.09.2020a). Sundhedsfaglige eksperter er omvendt mere positive i deres vurdering af Danmarks epidemihåndtering. Både Viggo Andreasen og Jan Pravsgaard Christensen hæfter sig således ved, at vi i Danmark har været gode til at holde smitten ude og dødeligheden på plejecentre nede sammenlignet med Sverige (Jyllands-Posten 22.09.2020b).</p>
41, 2020 (5.-11. oktober)	Alzheimerforeningen og tænketanken Justitia vurderer, at forårets besøgsrestriktioner på plejecentrene var ulovlige (Berlingske 06.10.2020, Jyllands-Posten 06.10.2020) og Ældre Sagen advarer i et brev til landets 98 kommuner om, at kommuner og plejecentre nu igen – ligesom i foråret – er begyndt at afholde ældre fra at forlade deres plejecenter (fx for at gå en tur med deres pårørende) til trods for myndigheders indskærpelser af, at dette er en overimplementering af besøgsrestriktionerne, som ikke må finde sted (Berlingske 10.10.2020a; se også ovenstående omtale af Sundhedsstyrelsens vejledning fra 08.04.2020, jf. uge 15, 2020 i nærværende tidslinje).
44, 2020 (26. oktober-1. november)	Ældre Sagen og Dansk Røde Kors er nogle af de organisationer, der i denne uge ser med kritiske øjne på de (lokale) skærpelser af besøgsrestriktionerne, der finder sted. De peger på, at der nu, sammenlignet med i foråret, er markant bedre adgang til værnemidler, test m.v., hvilket i deres øjne burde gøre det muligt at tillade besøg uden at gå på kompromis med sikkerheden. Organisationerne peger i øvrigt på, at efterårets vejr gør det uhensigtsmæssigt at være afhængig af udendørs besøg, og det er derfor ekstra vigtigt at finde måder at tillade indendørs besøg hos de ældre (Jyllands-Posten 27.10.2020).
45, 2020 (2.-8. november)	<p>I denne uge udstedes en ny bekendtgørelse om besøgsrestriktioner på bl.a. plejecentre (06.11.2020 bekendtgørelse, Sundheds- og Ældreministeriet). Af bekendtgørelsen fremgår det, at:</p> <p>Beboere på plejecentre, hvor der er udstedt påbud om besøgsforbud, kan få besøg af den nærmeste pårørende. Påbud om besøgsforbud gælder fortsat <i>ikke</i> i kritiske situationer (fx døende eller kritisk syge borgere).</p> <p>Beboere på plejecentre, hvor der er udstedt påbud om besøgsrestriktioner, kan få besøg i dertil indrettede besøgsrum af den nærmeste pårørende samt af yderligere to faste nære pårørende ud over nærmeste pårørende (dog ikke mere end to personer ad gangen). Påbud om besøgsrestriktioner gælder fortsat <i>ikke</i> i kritiske situationer (fx døende eller kritisk syge borgere).</p> <p>Der iværksættes en række indsatser for at begrænse smitten på Vestegnen, herunder en fortsættelse af besøgsrestriktioner på samtlige plejecentre og sygehuse (02.11.2020 pressemeddelelse, Sundheds- og Ældreministeriet).</p> <p>Rikke Lund, professor og leder af Institut for Folkesundhedsvidenskab, Københavns Universitet, advarer om negative konsekvenser som følge af besøgsrestriktioner på plejecentre. Hun henviser til forskningsresultater fra USA, der viser, at social isolation i mindre end et døgn fører til samme reaktioner i hjernen som oplevelsen af sult gør, og hun advarer om, at isolationen af de ældre dermed går ud over basale, menneskelige behov. Andre kilder påpeger, at situationen er <i>endnu</i> sværere for de ældre borgere, der lever i isolation, men ikke bor på plejecentre, da de ikke på samme måde som plejecenterbeboere har mulighed for socialt samvær med andre beboere, personale o.l. (Jyllands-Posten 08.11.2020, se også Berlingske 11.05.2020).</p>
46, 2020 (9.-15. november)	Sundhedsstyrelsen opdaterer sine retningslinjer om besøg på plejecentre m.v. (12.11.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen), så der er overensstemmelse mellem retningslinjerne og de gældende regler på området.

Uge	Beskrivelse – Social kontakt
47, 2020 (16.-22. november)	<p>En ny rapport viser, at 1/3 borgere med demens har oplevet isolation under coronakrisen (Jyllands-Posten 16.11.2020).</p> <p>Derudover får besøgsrestriktionerne igen fokus i avisers debatsektioner. En borger råber eksempelvis op om, at det er <i>"uværdigt"</i>, at man igen afskærer ældre borgere fra at se deres familiemedlemmer, og gør opmærksom på, at det er umuligt at have en meningsfuld online-kontakt med en dement (Jyllands-Posten 22.11.2020).</p>
48, 2020 (23.-29. november)	<p>Ældre Sagen og Alzheimerforeningen kritiserer restriktioner, som begrænser besøg i ældres eget hjem på plejecentre til et enkelt familiemedlem, og mener, at indgrebet er på kanten med menneskerettighederne (Jyllands-Posten 27.11.2020a-b). Institut for Menneskerettigheder bakker op og vurderer, at der er tale om forskelsbehandling af ældre. Også Det Ethiske Råds formand, Anne-Marie Gerdes, mener at restriktionerne er for voldsomme: <i>"Det eneste, man opnår, er, at man som myndigheder og plejecentre rygger fri og fremstår omsorgsfuld over for de gamle. Til gengæld sidder de og har dårlig livskvalitet i den sidste del af deres liv"</i> (Jyllands-Posten 27.11.2020a). Hun påpeger, at landets hospicer har langt lempeligere vilkår, og mener at det samme bør gælde på plejecentrene vis beboere ligeledes kun har ganske kort tid tilbage at leve i. Sundhedsministeren fastholder imidlertid nødvendigheden af de gældende regler (ibid.).</p>
49, 2020 (30. november-6. december)	<p>Nis Peter Nissen, direktør i Alzheimerforeningen, beskriver hvordan man siden foråret har set <i>"tusindvis af grundlovsstridige frihedsberøvelser begået af røde, gule, grønne, blå og lilla kom-muner i ly af corona-epidemien."</i> Han undrer sig over den buldrende debat om potentielle lovbrud ift. mink, samtidig med at kun få ifølge ham bekymrer sig om plejecentrene (Jyllands-Posten 30.11.2020). Ældre Sagen og Alzheimerforeningen gør opmærksom på, at især de svageste og mest ensomme plejecenterbeboere lider under restriktionerne. Organisationerne peger på, hvordan fx besøgsvenner forhindres i at komme ind på plejecentrene, og at vågere forhindres i at komme ind for at våge over døende. En læge råber op og siger, at <i>"Mange ældre har meget lidt tid tilbage af livet, hvilket de godt ved, og de vil hellere løbe en let øget risiko for at blive smittet end at undvære at se og kramme deres kære. Det giver Heunicke dem ikke lov til selv at bestemme"</i> (Jyllands-Posten 03.12.2020). Dansk Folkeparti ønsker lempelser så de ældre kan få flere på besøg (Jyllands-Posten 01.12.2020).</p>
50, 2020 (7.-13. december)	<p>Ældre Sagens direktør, Bjarne Hastrup, finder det <i>"lige så vigtigt at bekæmpe ensomheden som at bekæmpe coronaen"</i> og kritiserer begrænsningen i, hvor mange pårørende der må komme på besøg hos de ældre (Jyllands-Posten 10.12.2020). Han minder om, at godt 300 plejecenterbeboere indtil videre er døde efter at være smittet med covid-19. <i>"Det er frygteligt. Men i samme periode er omkring 10.000 plejehjemsbeboere døde"</i> i alt (Jyllands-Posten 09.12.2020a). Han understreger, at ældre har ret til at have et privatliv og et familieliv, og han mener, at man med de rette værnemidler, sprit, grundig rengøring og hyppige test af personale og pårørende bør kunne gennemføre besøg på forsvarlig vis. Han undrer sig i øvrigt over, at myndighederne ikke har undersøgt, hvordan og hvorfor smitten kommer ind på plejecentrene (Jyllands-Posten 10.12.2020).</p> <p>Fra politisk side bakkes der op om ønsket om lempelser i restriktionerne, idet Dansk Folkeparti ønsker at give plejecenterbeboere selvbestemmelse over, hvem der må komme på besøg (Jyllands-Posten 09.12.2020b), ligesom flere partier ønsker lempelser omkring jul (Jyllands-Posten 07.12.2020a). Også Benedikte Kiær, der er tidligere socialminister og nuværende borgmester i Helsingør, bekymrer sig om ensomhed på plejecentrene, og hun opfordrer til at tænke i alternativer til besøgsrestriktioner, f.eks. øget testkapacitet mhp. at sikre mod smitte når pårørende besøger de ældre (Jyllands-Posten 07.12.2020b). Sundhedsministeren melder sig klar til at se på restriktionerne, og på om værnemidler og smartere organisering af plejecentrene kan gøre det muligt at løsne lidt op (Jyllands-Posten 09.12.2020b). Sundhedsministerens udmelding glæder SF (ibid.), der længe har talt for smartere organiseringer i form af inddelinger i mindre grupper af beboere og ansatte (jf. Jyllands-Posten 14.09.2020b; Jyllands-Posten 25.09.2020; Jyllands-Posten 23.10.2020).</p> <p>På plejecentre advarer personalegrupper omvendt om, at for lempelige restriktioner vil gøre det til en umulig opgave at beskytte de ældre (Jyllands-Posten 10.12.2020; Politikken 07.12.2020). Sektorformand i FOA peger på, at <i>"når først smitten er inde, og der er ældre, som smittes og dør, så peger pilen jo altid på kommunen og personalet, og så er det vores skyld, at vi ikke har passet godt nok på beboerne"</i> (Jyllands-Posten 10.12.2020).</p>
51, 2020 (14.-20. december)	<p>Plejecentre, hvor der er udstedt besøgsrestriktioner, får mere fleksible regler for besøg (Sundheds- og Ældreministeriet ændringsbekendtgørelse, 15.12.2020). Det vil fortsat kun være den nærmeste pårørende samt to øvrige nære pårørende, der må komme på besøg, og borgere må</p>

Uge	Beskrivelse – Social kontakt
	<p>fortsat kun få besøg af to personer ad gangen. Alle besøgene kan til gengæld foregå i borge-rens egen bolig (før var det kun den nærmeste pårørende, der måtte besøge borgeren i egen bolig, mens besøg fra de to øvrige nære pårørende skulle afholdes i særlige besøgsfaciliteter). Samtidig behøver den ældre ikke længere have egen indgang udefra, for at måtte få besøg i egen bolig. På plejecentre med besøgsforbud er det fortsat kun den nærmeste pårørende, der må komme på besøg. Kritisk syge eller døende borgere må altid få besøg af flere pårørende i deres egen bolig – uanset om der er udstedt påbud om besøgsforbud/restriktioner på deres plejecenter eller ej (17.12.2020a pressemeddelelse, Sundheds- og Ældreministeriet; 17.12.2020b faktaark, Sundheds- og Ældreministeriet).</p> <p>Det meldes ud, at der gives undtagelse fra det generelle forsamlingsloft på 10 personer ifm. jul og nytår, så op til 50 beboere plus personale kan forsamles ad gangen ifm. interne jule/nytårsarrangementer på landets plejecentre. Pårørende må ikke deltage i arrangementerne (17.12.2020a pressemeddelelse, Sundheds- og Ældreministeriet).</p> <p>Rikke Lund, professor i social medicin ved Københavns Universitet, og Charlotte Juul Nilsson, lektor i gerontologi ved Københavns Universitet, advarer om følgerne af den sociale isolation som mange oplever, fx som følge af besøgsrestriktioner på plejecentre m.v.: <i>“social isolation [øger] risikoen for hurtigere aldring med tab af mental og fysisk funktion og er vist at øge risikoen for demensudvikling. Hos patienter med alle typer af sygdom øges dødeligheden, og risikoen for en dårligere prognose stiger, hvis den sociale støtte og kontakt er lav”</i> (Politiken 20.12.2020).</p>
52, 2020 (21.-27. december)	<p>En våger kritiserer, at besøgsrestriktioner nogle steder forhindrer folk som hende i at komme ind og våge over døende, der ikke har pårørende som kan sidde ved deres side (Jyllands-Posten 26.12.2020a) og tidligere minister, Bertel Haarder, opfordrer til at man lader dødsangsten være mindre styrende for corona-indsatsen på landets plejecentre (Jyllands-Posten 26.12.2020b). En plejecenterbestyrer mener dog, at besøgsrestriktionerne har været hårdere for de pårørende end de har været for beboerne, da man inde på plejecentrene har kunnet skabe en del liv til trods for epidemien udenfor (Jyllands-Posten 27.12.2020a).</p> <p>Igangsættelsen af vaccinationerne af landets plejecenterbeboere får borgere til at give udtryk for håb om, at besøgsrestriktioner o.l. snart kan blive fortid (Jyllands-Posten 27.12.2020b-c). Jakob Bundsgaard, borgmester i Aarhus Kommune, gør det dog klart, at restriktionerne ikke kan lempes med det samme: <i>“Det er vigtigt at sige, at selv om vaccinen er her, så er smitten her også stadig, så vi skal stadig passe på og overholde restriktioner og anbefalinger”</i> (Jyllands-Posten 27.12.2020c).</p>
3, 2021 (18.-24. januar)	<p>Regeringen lægger i sit forslag til ny epidemilov op til at videreføre beføjelsen til at lave besøgsforbud på plejecentre (Jyllands-Posten 20.01.2021a; Jyllands-Posten 20.01.2021b). Ældre Sagen skriver i et høringssvar, at loven bør justeres, så beboerne altid har ret til at få indendørs besøg af flere pårørende for at undgå, at ældre borgere f.eks. skal vælge mellem deres børn (Jyllands-Posten 20.01.2021b). Også Etisk Råd anbefaler en nedre minimumsgrænse for, hvor meget besøg kan indskrænkes (Ibid.), og Institut for Menneskerettigheder ser i regeringens udspil en <i>“risiko for uproportionelle indgreb i retten til respekt for privatlivet”</i> og anbefaler, at et besøgsforbud alene skal kunne gælde i fællesområder og ikke i borgerens egen bolig (Ibid.). Alzheimerforeningen påpeger, at forårets restriktioner har medført uoprettelige skader hos mange demente, idet det er meget sjældent, at det kommer igen, når en dement person først har glemt sine kære (Ibid.).</p>
5, 2021 (1.-7. februar)	<p>Partier og borgere kritiserer, at der i regeringens lovforslag til ny epidemilov lægges op til at give Styrelsen for Patientsikkerhed beføjelse til at udstede lokale besøgsforbud uden inddragelse af Folketinget. Kritikerne peger på de voldsomme, menneskelige konsekvenser af besøgsrestriktioner undervejs i covid-19-epidemien (Jyllands-Posten 06.02.2021).</p>
7, 2021 (15.-21. februar)	<p>Venstre foreslår en ændring til regeringens forslag til ny epidemilov, mhp. at øge borgernes retssikkerhed ift. besøgsrestriktioner (Jyllands-Posten 18.02.2021). Venstres forslag, der bakes op af Dansk Folkeparti, De Konservative, SF, Frie Grønne og Nye Borgerlige – og dermed har flertal i folketinget – vil betyde, at ældre skal kunne klage til en uvildig instans over besøgsforbud i egen bolig, at Styrelsen for Patientsikkerhed skal efterprøve forbuds rimelighed efter 3, 10, 20 og 30 dage, at indgreb skal vare så kort tid som muligt, og at borgere skal opfordres til at medvirke frivilligt før et forbud kan sættes i værk. Forslaget kommer i forlængelse af, at det er kommet frem, at Sundhedsstyrelsen i interne dokumenter har udtrykt betænkeligheder ved besøgsforbud over for ældre, som bor i egen plejebolig, og som kan lukke en ægtefælle ind ad hoveddøren. Sådanne situationer bør ifølge styrelsen kunne sidestilles med at bo i samme husstand, hvor man jo ikke vil begrænse adgangen for f.eks. ægtefæller (Ibid.).</p>

Uge	Beskrivelse – Social kontakt
8, 2021 (22.-28. februar)	<p>Folketinget vedtager den nye epidemilov (Sundhedsministeriet, LOV nr. 285 af 27/02/2021) med følgende bestemmelser vedrørende besøgsrestriktioner og –forbud på plejecentre o.l.:</p> <p>§ 29, stk. 1: <i>”Styrelsen for Patientsikkerhed kan påbyde kommunalbestyrelsen for en bestemt periode at fastsætte restriktioner for eller forbud mod adgangen til eller brugen af kommunale plejehjem, plejeboliger, aflastningspladser, anbringelsessteder, botilbud og lign. og private alternativer dertil beliggende i den pågældende kommune.”</i></p> <p>§ 29, stk. 7: <i>”Styrelsen for Patientsikkerhed kan alene udstede påbud i medfør af § 29, stk. 1 (...) hvis det sker efter forudgående høring af Epidemikommissionen.”</i></p> <p>§ 23, stk. 6: <i>”Påbud efter § 29, stk. 1 (...) skal efterprøves af Styrelsen for Patientsikkerhed, henholdsvis 3, 10, 20 og 30 dage efter at påbuddet er meddelt, for at påse, om betingelserne for påbuddet fortsat er opfyldt.”</i></p> <p>§ 61, stk. 1: <i>”Personer med bopæl eller ophold på en behandlings-, pleje- eller omsorgsinstitution m.v., der er omfattet af et påbud udstedt efter § 29, stk. 1 (...), og disses nære pårørende kan påklage påbuddet og kommunalbestyrelsens, regionsrådets eller det konkrete behandlingssteds eller den konkrete institutions implementering af restriktioner eller forbud på baggrund af et sådant påbud til Ankenævnet for Besøgsrestriktioner. Nævnet er i sin virksomhed uafhængigt af instruktioner om den enkelte sags behandling og afgørelse.”</i></p> <p>§ 63, stk. 1: <i>”Klager skal indgives inden 4 uger efter ophør af et påbud eller af restriktioner implementeret på baggrund af påbud efter § 29, stk. 1, 2 eller 4. Ankenævnet for Besøgsrestriktioner kan se bort fra en overskridelse af klagefristen, hvis særlige grunde taler herfor.”</i></p>
9, 2021 (1.-7. marts)	<p>Ekspert og organisationer gør det klart, at længerevarende plejecenter-nedlukninger, aflyste aktiviteter og deraf følgende stilstand har haft konsekvenser i form af tabt sprog og tabte fysiske evner hos mange plejecenterbeboere i Danmark (Jyllands-Posten 01.03.2021).</p>
10, 2021 (8.-14. marts)	<p>I medierne sættes der fortsat fokus på de menneskelige omkostninger, som nedlukningen af samfundet, besøgsrestriktioner o.l. har haft for landets ældre og deres pårørende (Jyllands-Posten 11.03.2021a-b). Venstre foreslår at iværksætte en fokuseret indsats for at øge de ældres og pårørendes trivsel, nu hvor ældre på plejecentre er vaccinerede, smittetallene ser gode ud, og vi ifølge partiet går mod lysere tider. Venstre foreslår bl.a., at de omkring 25.000 demente, der bor alene, skal have besøg af en demenskoordinator, som kan finde ud af, hvilke konsekvenser coronakrisen har haft for dem psykisk og fysisk. Og så skal der igangsættes initiativer for at få plejecenterbeboere, som er i stand til det, udenfor og bevæge sig (Jyllands-Posten 11.03.2021b).</p>
11, 2021 (15.-21. marts)	<p>Besøgsrestriktionerne lempes på bl.a. plejecentre og sociale institutioner, hvor mere end 80 pct. af beboerne er færdigvaccinerede (18.03.2021 nyhed, Sundhedsstyrelsen). I samme uge anerkender partier på tværs af rød og blå blok, at coronanedlukningerne har haft store, menneskelige konsekvenser i form af ensomhed o.l. for landets ældre, og Folketinget afsætter en hjælpepakke på 15 mio. kr. til trivselsfremmende aktiviteter hos Ældre Sagen, Dansk Røde Kors m.fl. (Jyllands-Posten 17.03.2021).</p>
12, 2021 (22.-28. marts)	<p>Sundhedsstyrelsens anbefalinger om fysisk afstand tilpasses, så færdigvaccinerede igen med ro i maven kan kramme deres nære (Politiken 28.03.2021). Den fornyede normalitet vækker stor glæde hos aktører, der i løbet af epidemien har råbt vagt i gevær ift. de menneskelige omkostninger af restriktionerne. Som formuleret af Ældre Sagens direktør, Bjarne Hastrup: <i>”Det er et kæmpe skridt for samfundet og et meget varmt skridt for ældre mennesker. (...) Vi bevæger os ud af to meters afstand-tidsalderen og frem mod kramme-tidsalderen og større frihed”</i> (Berlingske 28.03.2021). Alzheimerforeningens direktør, Nis Peter Nissen, gør det klart, at kommunerne nu har et ansvar for at få hverdagen tilbage på plejecentrene, idet demente har været ekstra hårdt ramt af coronavirus, og restriktionerne om afstand og nedlukning af sociale aktiviteter har gjort det svært at vedligeholde deres fysiske og mentale helbred. Han kommer derfor med en meget klar appel til kommunerne om ikke at overimplementere, så det normale liv kan komme tilbage (Jyllands-Posten 28.03.2021).</p>
17, 2021 (26. april-2. maj)	<p>Norges coronakommission gør status og konkluderer, at besøgsrestriktioner på plejecentre har været en væsentlig faktor ift. at redde liv i forbindelse med pandemien. De nordiske landes indsatser sammenlignes, og Sveriges tøvende indstilling til besøgsforbud italesættes som en medvirkende årsag til, at landet ved udgangen af 2020 havde haft markant flere dødsfald pr. indbygger end Norge og Danmark havde (Jyllands-Posten 28.04.2021).</p>

2 Test og smitteopsporing

Uge	Beskrivelse - Test og smitteopsporing
3, 2020 (13.-19. januar)	Sundhedsstyrelsen sender den 15. januar en skrivelse ud til sundhedspersonalet, hvori det beskrives, hvornår der er grund til at mistænke smitte med covid-19 og der udstikkes retningslinjer for håndtering af cases (test, behandling) ved læge og på infektionsmedicinske afdelinger (15.01.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen). Skrivelsen er version 1 af, hvad der fra ugen efter får status af egentlige retningslinjer for håndtering af covid-19 i sundhedsvæsenet – retningslinjer, der spiller en central rolle i myndighedernes epidemihåndtering i sundhedsvæsenet (bredt forstået, ældreområdet inklusive), særligt i den indledende fase. ²
4, 2020 (20.-26. januar)	<p>Sundhedsstyrelsen skriver på deres hjemmeside, at: <i>"Hvis der kommer en person til Danmark, som opfylder de specifikke kriterier for, at han/hun kan være smittet med det nye virus, vil personen blive testet og behandlet af specialister på enten Skejby eller Hvidovre sygehuse, som begge har særlige afdelinger for smitsomme sygdomme. I Danmark er det Statens Serum Institut, der tester for den nye coronavirus. Sundhedsstyrelsen anbefaler ikke, at der indføres screeninger for sygdom ved indrejse til Danmark. Det skyldes, at der ikke er dokumentation for, at det kan hindre smittespredning, samt at sandsynligheden for at få en smittet person til Danmark vurderes som meget lille. Sundhedsstyrelsen anbefaler heller ikke, at der indføres rejserestriktioner til de lande, hvor der har været tilfælde af den nye type coronavirus"</i> (22.01.2020 nyhed, Sundhedsstyrelsen)</p> <p>Sundhedsstyrelsen udgiver version 2 af retningslinjerne for håndtering af covid-19 i sundhedsvæsenet. Retningslinjerne er baseret på den informationsskrivelse, der den 15. januar blev sendt ud til sundhedspersonalet om, hvornår der kan være risiko for, at en person er smittet med coronavirus, og hvordan patienten skal håndteres (test, behandling) hos lægen og på sygehuset. Retningslinjen informerer i øvrigt om, at sundhedspersonalet har anmeldelsespligt, hvis de mistænker, at en borger er smittet (23.01.2020a retningslinjer, Sundhedsstyrelsen). Sundhedsstyrelsen gør det klart, at man <i>"følger situationen tæt, og følger de overordnede retningslinjer som kommer fra WHO og EU. Sundhedsstyrelsen er i kontakt med de øvrige europæiske lande og holder øje med deres tiltag på området"</i> (23.01.2020b nyhed, Sundhedsstyrelsen).</p>
5, 2020 (27. januar-2. februar)	<p>Sundhedsstyrelsen anbefaler fortsat ikke, at der indføres screeninger for sygdom ved indrejse til Danmark. På deres hjemmeside skriver styrelsen, at det <i>"skyldes, at der ikke er dokumentation for, at det kan hindre smittespredning. Hjemrejsende vil heller ikke automatisk blive sat i karantæne, medmindre det ud fra en konkret, individuel vurdering bliver fundet nødvendigt"</i> (28.01.2020 nyhed, Sundhedsstyrelsen).</p> <p>Sundhedsstyrelsen udgiver den 30. januar et tillæg til retningslinjerne for håndtering af covid-19 i sundhedsvæsenet (30.01.2020a retningslinjer, Sundhedsstyrelsen). Det præciseres her, hvornår en borger betragtes som værende i høj eller lav smitterisiko (afhængigt af karakteren af den kontakt, borgeren måtte have haft med en smittet), og der udstikkes differentierede retningslinjer for karantæne og smitteopsporing afhængigt af smitterisikoen.</p>
6, 2020 (3.-9. februar)	Sundhedsstyrelsen samler gældende retningslinjer og tillæg til retningslinjer og udgiver dem i version 3 af retningslinjerne for håndtering af covid-19 i sundhedsvæsenet (05.02.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen).
9, 2020 (24. februar-1. marts)	<p>Sundhedsstyrelsen udgiver version 4 af retningslinjerne for håndtering af covid-19 i sundhedsvæsenet, hvori der bl.a. udstikkes retningslinjer for test, isolation og smitteopsporing ved mistanke om smitte (24.02.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen).</p> <p>Sundhedsstyrelsen og Statens Serum Institut opjusterer deres risikovurdering ift. spredning af covid-19 til og i Danmark, og gør det i den forbindelse klart, at deres strategi fortsat er <i>"...at</i></p>

² Sundhedsstyrelsens retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet blev løbende opdateret efterhånden som myndighederne fik ny viden om coronavirus og håndtering af det. Der blev således udgivet 23 versioner af retningslinjerne i løbet af vores undersøgelsesperiode (januar 2020 – april 2021), hvoraf version 1-16 blev udgivet i undersøgelsens tidsperiode 1 (januar-april 2020), version 17-21 blev udgivet i tidsperiode 2 (maj-oktober 2020) og version 22-23 blev udgivet i tidsperiode 3 (november 2020 – april 2021). Opdateringer af relevans for vores undersøgelse er beskrevet i dette dokument tematiske tidslinjer. De varierende versioner af retningslinjerne kan læses i deres fulde ordlyd via Sundhedsstyrelsens hjemmeside: <https://web.archive.org/web/20220104120213/https://www.sst.dk/da/udgivelser/2022/retningslinjer-for-haandtering-af-covid-19> (senest tilgået den 16. juni 2022).

Uge	Beskrivelse - Test og smitteopsporing
	<p><i>inddæmme smitten, som vi gør ved hurtigt at diagnosticere covid-19 og behandle under isolation, samtidig med at vi vil sætte alle kræfter ind for at opspore og håndtere personer, der har haft tæt kontakt med de smittede, så de kan gå i karantæne"</i> (25.02.2020 nyhed, Sundhedsstyrelsen).</p>
<p>10, 2020 (2.-8. marts)</p>	<p>Fra Sundhedsstyrelsen lyder det, at <i>"Vi er stadig i en inddæmningsstrategi, hvor vi sætter kraftigt ind på at sikre tidlig opsporing og isolation af de smittede samt karantænesætning af personer, der kan være i risiko for at være smittede, fx fordi de har haft tæt kontakt til smittede. Men udviklingen i bl.a. Italien er bekymrende"</i> (03.03.2020 nyhed, Sundhedsstyrelsen).</p> <p>Sundhedsstyrelsens retningslinjer for sundhedsvæsenets håndtering af covid-19 opdateres fire gange (version 5 udgives den 2. marts, version 6 udgives den 4. marts, version 7 udgives den 5. marts og version 8 udgives den 6. marts, se 02.03.2020-06.03.2020a retningslinjer, Sundhedsstyrelsen). Opdateringerne <i>"tager højde for, at der er set flere smittede både i Danmark og i andre lande. Den beskriver, at flere skal testes for den nye coronavirus. Samtidig ved vi nu, at rigtig mange af de smittede ikke er så syge, at de skal indlægges på sygehus. Derfor giver retningslinjen regionerne mulighed for at teste personer på en måde, som ikke belaster de afdelinger, der lige nu står for behandlingen samtidig. Regionerne vil komme med bud på, hvordan de kan udvide deres testkapacitet, så flere kan testes, uden for de infektionsmedicinske afdelinger"</i> (06.03.2020b nyhed, Sundhedsstyrelsen).</p>
<p>11, 2020 (9.-15. marts)</p>	<p>Sundhedsstyrelsen udsender anbefalinger til regionerne om, hvordan de fremover kan bruge testudstyret mest hensigtsmæssigt, så der sikres testadgang hos kritisk syge patienter, samt hvordan regionerne skal hjælpe hinanden såfremt der bliver forsyningsudfordringer et sted i landet (10.03.2020b nyhed, Sundhedsstyrelsen). Sundhedsstyrelsen er derudover i dialog med de fem regioner om testkapaciteten. Regionerne har aktuelt tilstrækkeligt med testudstyr, men bedes rapportere til styrelsen hvordan de vil sikre en løbende øgning af kapaciteten (Ibid.). Sundhedsstyrelsen peger på <i>"liberal testning af medarbejdere i sundheds- og ældresektoren"</i> og deres familiemedlemmer som et tiltag, man med fordel vil kunne tage i brug som del af en afbødnings-strategi (10.03.2020a rapport, Sundhedsstyrelsen).</p> <p>Sundhedsstyrelsen udgiver tre opdateringer til retningslinjerne for håndtering af covid-19 i sundhedsvæsenet (version 9 udgives den 12. marts kl 9.00, version 10 udgives den 12. marts kl 12.30 og version 10b udgives den 15. marts, se 12.03.2020b-c retningslinjer, Sundhedsstyrelsen og 15.03.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen). Opdateringerne afspejler et skift fra en inddæmningsstrategi til en afbødningsstrategi, således at <i>"vi skifter fra at have fokus på alle dem, der har været i risikoområder, og hvor mange har lettere grad af sygdom, til at have stort fokus på dem, der bliver så syge af coronavirus, at de har brug for et sundhedsvæsen"</i> (12.03.2020a nyhed, Sundhedsstyrelsen). Borgere, der har lette symptomer, skal blive derhjemme, mens de, der har det skidt, skal ringe til deres praktiserende læge. Den praktiserende læge skal herefter telefonisk vurdere, om patienten skal henvises til sygehus med henblik på udredning for covid-19 eller om patientens tilstand tillader at blive i hjemmet. De opdaterede retningslinjer opstiller følgende kriterier for, hvem der kan visiteres til udredning/test:</p> <p><i>"Patienter med symptomer forenelig med covid-19, der har svære symptomer herunder fx besværet vejrtrækning og påvirket almen tilstand.</i></p> <p><i>Patienter med symptomer forenelig med covid-19, der over dage får tiltagende forværring af tilstanden.</i></p> <p><i>Børn skal henvises ved symptomer forenelig med covid-19, der over dage får tiltagende forværring tilstanden</i></p> <p><i>Herudover kan den praktiserende læge vælge at henvise patienter med symptomer forenelig med covid-19, der tilhører gruppen af særligt sårbare (ældre patienter særligt >80 samt patienter med andre underliggende sygdomme) eller andre grupper hvor det vurderes der er et særligt behov"</i> (12.03.2020b retningslinjer, s. 4).</p> <p>Sundhedsstyrelsen udsender den 13. marts en skrivelse til regionerne og kommunerne, hvori det indskræpes, at personale i sundheds- og ældresektoren, der har været i nær kontakt med en covid-19-smittet, <i>"...har en særlig skærpet forpligtelse til efterfølgende at udvise særlig opmærksomhed på symptomer på covid-19, såkaldt selvmonitorering"</i> (13.03.2020 skrivelse til regioner og kommuner, Sundhedsstyrelsen).</p>
<p>12, 2020 (16.-22. marts)</p>	<p>Sundhedsstyrelsen udgiver to opdateringer til retningslinjerne for håndtering af covid-19 i sundhedsvæsenet (version 11 udgives den 18. marts og version 12 udgives den 19. marts, se 18.03.2020-19.03.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen). Med opdateringerne gøres det bl.a. klart, at der påhviler personaleledere til medarbejdere på ældreområdet m.v. en særlig skærpet forpligtelse til at sikre, at medarbejderne har øget opmærksomhed på mulige symptomer på co-</p>

Uge	Beskrivelse - Test og smitteopsporing
	<p>vid-19, også milde forkølelses-symptomer, i forlængelse af (14 dage efter) nær kontakt til smittede. Asymptomatiske medarbejdere, og <i>"medarbejdere med banale symptomer, som ikke er forenelige med covid-19"</i> kan gå på arbejde som normalt (18.03.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen, s. 9) men medarbejdere må ikke møde ind hvis de har lette luftvejsymptomer som kan give mistanke om covid-19, og de skal forlade arbejdspladsen hvis de får symptomer efter påbegyndt arbejde. Ved luftvejsymptomer kan medarbejderne møde på arbejde fra 48 timer efter symptomfrihed. Medarbejdere, der varetager kritiske funktioner <i>"og som har lette til moderate symptomer (...), kan efter telefonisk visitation ved læge henvises til vurdering og test for covid-19, såfremt det findes hensigtsmæssigt med hurtig raskmelding. Medarbejderen kan møde på arbejde efter negativ test for covid-19 trods fortsat lette øvre luftvejsymptomer"</i> (Ibid.).</p> <p>Flere regioner melder om mangel på testkapacitet, og det kommer bl.a. til udtryk ved, at Region Syddanmark og Region Midtjylland bliver nødt til at annoncere et midlertidigt stop for test af sundhedspersonale og andet kritisk personale, for at sikre tilstrækkelig kapacitet til patienter indlagt til undersøgelse for covid-19 samt test af syge borgere, der bor på plejecentre (21.03.2020 nyhed, Region Syddanmark; 21.03.2020 nyhed, Region Midtjylland).</p> <p>Kapacitetsudfordringerne eksisterer samtidig med, at WHO's generalsekretær, Tedros Adhanom Ghebreyesus, gør det klart at <i>"Our key message is: test, test, test!"</i> (Berlingske 21.03.2020). Situationen giver anledning til stor frustration (i avisartikler, avisledere, læserbreve). Meget sygemeldt plejepersonale vil fx gerne tilbage på arbejde, men holdes hjemme pga. manglende mulighed for test (Jyllands-Posten 20.03.2020b. Retningslinjerne om, at asymptomatisk personale skal møde på arbejde (selvom de har været i nær kontakt med smittede) vækker bekymring blandt ansatte, faglige organisationer og eksperter, der opfordrer til at teste flere for at imødekomme personalemangel og undgå raske smittebærere (Berlingske 18.03.2020; Jyllands-Posten 16.03.2020; Jyllands-Posten 19.03.2020; Jyllands-Posten 20.03.2020c-e). Regeringen melder ud, at en mere offensiv teststrategi skal iværksættes, men at globale forsyningsproblemer skaber udfordringer i denne henseende (22.03.2020 pressemeddelelse, Sundheds- og Ældreministeriet; se også 23.03.2020 pressemøde, Statsministeriet).</p>
13, 2020 (23.-29. marts)	<p>WHO råber fortsat op til verdens lande – Danmark inklusive (Berlingske 24.03.2020; Berlingske 25.03.2020a; Politiken 24.03.2020) – med kraftige opfordringer om hurtigt at opskalere test- og smitteopsporingsindsatsen.</p> <p>Efter eksperters og oppositionspolitikeres kritik af de facto uændrede retningslinjer i lyset af sidste uges annoncering af en mere offensiv teststrategi (JP58), justeres Sundhedsstyrelsens retningslinjer for håndtering af covid-19 i sundhedsvæsenet, så det (i version 13 af retningslinjerne, der udgives 25. marts) fremgår at ansatte i omsorgs- og plejesektoren kommer på Sundhedsstyrelsens liste over vigtigste grupper, der skal prioriteres testet i en situation med begrænset testkapacitet. Af de opdaterede retningslinjer fremgår det således, at i <i>"en situation med begrænset testkapacitet, kan følgende prioriterede rækkefølge anvendes til testning af personer, hvor covid-19 mistænkes:</i></p> <p><i>Patienter der indlægges på sygehus, eller allerede er indlagt på sygehus.</i></p> <p><i>Udbrudshåndtering på plejecentre, bosteder, lukkede institutioner og andre rammer, hvor det kan være svært at sikre isolation, afstand, hygiejne m.v.</i></p> <p><i>Særligt sårbare individer, herunder ældre patienter særligt > 80 år, patienter med svær psykisk sygdom, nedsat kognitiv funktion, andre underliggende sygdomme, socialt udsatte m.v. – også i tilfælde hvor der ikke vurderes at være behov for indlæggelse på sygehus</i></p> <p><i>Medarbejdere i kritiske funktioner, der ikke umiddelbart kan erstattes, mhp. hurtig raskmelding"</i> (25.03.2020a retningslinjer, Sundhedsstyrelsen, s. 7; se også 25.03.2020b nyhed, Sundhedsstyrelsen).</p> <p>FOA glæder sig over de justerede retningslinjer, men advarer om at det kan føre til frustration og gøre mere skade end gavn, hvis det viser sig, at der ikke er kapacitet nok til opgaven (Jyllands-Posten 26.03.2020).</p> <p>I de opdaterede retningslinjer fremgår det om udbrudshåndtering på plejecentre o.l., at ved mistanke om smittespredning på plejecentre, ældreboliger o.l. <i>"kan borgerne henvises til vurdering og evt. test for covid-19 via egen læge eller en fast tilknyttet læge fx plejehjemslæge m.v. Hvis relevant bør regionerne tilbyde vurdering og evt. test på plejecenter, bosted, institution m.v. via en udkørende funktion, som f.eks. sociolance, akutbil m.v."</i> (25.03.2020a retningslinjer, Sundhedsstyrelsen, s. 6, understregning tilføjet).</p>

Uge	Beskrivelse - Test og smitteopsporing
	<p>Efter sidste uges udmelding om, at der ikke var kapacitet til at teste kritisk personale, åbner Region Syddanmark igen op for test af denne gruppe i tilfælde, hvor det anbefales. Der oprettes en visitationsenhed ved Odense Universitetshospital mhp. at sikre en optimal anvendelse af kapaciteten (25.03.2020 nyhed, Region Syddanmark). I Region Hovedstaden øges den daglige testkapacitet til 2.500 personer og i Region Midtjylland øges kapaciteten til 1.000, men til trods for kapacitetsøgningerne er der fortsat behov for at prioritere, hvem der testes (28.03.2020 nyhed, Region Hovedstaden; 28.03.2020 nyhed, Region Midtjylland).</p> <p>Regeringen arbejder på, i samarbejde med universiteterne, at udvide testkapaciteten (Berlingske 25.03.2020b; Politiken 25.03.2020; 23.03.2020 pressemøde, Statsministeriet). Også private virksomheder tilbyder at hjælpe, men selvom myndighederne glæder sig over tilbuddet, advares der samtidig om potentiel mangel på reagensvæske, hvilket skal løses før eksterne aktører kan bringes i spil (Jyllands-Posten 25.03.2020).</p>
14, 2020 (30. marts-5. april)	<p>Der meldes om ledig kapacitet i testcentre (Jyllands-Posten 31.03.2020) og samtidig er der historier om plejepersonale, der skal vente længe på test til trods for symptomer (Jyllands-Posten 02.04.2020c). Faglige organisationer og sundhedsfaglige eksperter opfordrer til mere offensiv og løbende testning af plejepersonale o.l., da der ellers er risiko for at de ansatte bringer smitte med rundt (som raske smittebærere) ifm. deres arbejde (Jyllands-Posten 02.04.2020d). Regeringen iværksætter et <i>"nyt og bredere funderet testspor"</i> uden for sundhedsvæsenet og understreger i den forbindelse, at flere test – både af borgere, der kun har milde symptomer og af personale i sundheds- og ældresektoren – er en forudsætning for, at landet atter kan åbnes op (30.03.2020 pressemøde, Statsministeriet).</p> <p>I en opdatering af Sundhedsstyrelsens retningslinjer for håndtering af covid-19 i sundhedsvæsenet (version 14, udgivet den 1. april) indgår der for første gang et selvstændigt afsnit om test af asymptomatiske personer. Det anbefales fortsat ikke (som udgangspunkt) at teste asymptomatiske personer, men det gøres klart, at der kan være <i>"et potentiale i at teste asymptomatiske personer ift. en epidemiologisk overvågning af smittespredningen. For asymptomatiske personer som (...) [testes] positive for SARS-CoV-2, anbefales selvniteret selvisolering i 48 timer efter positiv test. Såfremt personen i forløbet frembyder symptomer gælder vanlig praksis, med selvniteret isolation indtil 48 timer efter symptomophør"</i> (01.04.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen, s. 14).</p> <p>I de opdaterede retningslinjer udvides retningslinjerne for udbrudshåndtering på plejecentre o.l. i øvrigt, idet det indskræpes, at ved mistanke om smitte <i>"skal borgeren henvises til vurdering og test for covid-19 via egen læge eller en fast tilknyttet læge fx plejehjemslæge m.v. Dette med henblik på tidligt, at forebygge og opspore muligt udbrud af covid-19 på institutioner, sikre rettidig og relevant isolation og undgå smittespredning. Den visiterende læge tager efterfølgende kontakt til en regional covid-19 vurderingsenhed mhp. aftale af nærmere rammer for test af symptomatiske borgere. Regionerne skal tilbyde vurdering og test på plejecenter, bosted, institution m.v. via en udkørende funktion, som f.eks. sociolance, akutbil m.v."</i> (Ibid., s. 8, understregning tilføjet til understregning af, at "skal" erstatter "kan" og "bør", jf. uge 13 ovenfor).</p>
15, 2020 (6.-12. april)	<p>Sundhedsstyrelsen udsender den 6. april en opdateret skrivelse til kommunerne og regionerne, hvori der redegøres for personalets og arbejdsgivernes særlige ansvar ift. at hindre smittespredning på bl.a. ældreområdet. Det indskræpes bl.a., at det er arbejdsgiveren, der har ansvar for at sikre, at personalet er bekendt med relevante retningslinjer fra Sundhedsstyrelsen, herunder ift. håndtering af (fx test, isolation m.v.) situationer med mistanke om smitte hos borgere eller personale (06.04.2020 skrivelse til regioner og kommuner, Sundhedsstyrelsen).</p> <p>Sundhedsstyrelsen udgiver version 1 af deres vejledning om forebyggelse af smitte med covid-19 på plejehjem, botilbud og andre institutioner. Vejledningen giver bl.a. et overblik over – og refererer til yderligere information om – de gældende retningslinjer for udbrudshåndtering samt håndtering af ansatte, der mistænkes smittet (08.04.2020 vejledning, Sundhedsstyrelsen).</p>
16, 2020 (13.-19. april)	<p>Det giver anledning til kritik, at plejepersonale ifølge gældende retningslinjer skal gå (utestet) på arbejde, selv hvis der er smitte i deres husstand. <i>"Slipper virus ud på en skole, skal det nok gå alt sammen. Slipper det ud på et plejehjem... Ja, så du har selv set tallene"</i>, siger sektorformand Torben Klitmøller Hollmann fra fagforeningen FOA med henvisning til de plejecenter, hvor epidemien er brudt ud (Politiken 04.04.2020). Thorkild Sørensen, professor i epidemiologi ved Københavns Universitet, gør opmærksom på, at en smittet kan risikere at inficere sin partner flere dage før vedkommende udvikler symptomer. Så selv hvis den smittede isolerer sig efter alle kunstens regler, kan partnere bære smitten videre, også til arbejdspladsen. <i>"Forsigtighedsprincippet burde i allerhøjeste grad gælde på netop det punkt"</i>, mener professoren (Ibid.).</p>

Uge	Beskrivelse - Test og smitteopsporing
17, 2020 (20.-26. april)	<p>Statens Serum Institut meddeler, at man i samarbejde med Sundhedsdatastyrelsen har <i>"udvidet det eksisterende overvågningsystem til også at omfatte information, om de testede bor på plejehjem"</i> så det er muligt at skabe <i>"nationalt overblik over omfanget af smitte på landets plejehjem"</i> (24.04.2020 rapport, Statens Serum Institut). Knap 1/3 af alle covid-19-relaterede dødsfald er sket på plejecentre. 425 borgere på 88 plejecentre er testet positiv (Ibid.).</p> <p>Smittesituationen på plejecentrene vækker bekymring, bl.a. hos Ældre Sagen, der opfordrer til en mere offensiv teststrategi over for plejecenteransatte og pårørende, der omgås ældre og sårbare. Man ser f.eks. gerne en højere grad af rutinetestning, således at det ikke kun er folk med symptomer, der testes (Jyllands-Posten 24.04.2020d).</p> <p>Regeringen melder ud, at antallet af test skal øges markant (Politiken 21.04.2020) og at to testspor etableres: Ud over at opretholde testaktiviteten på sygehusene ("sundhedssporet") oprettes nu også et "samfundsspor" under TestCenter Danmark (de hvide testtelte), der bl.a. skal teste borgere uden symptomer, herunder ikke-regionalt ansat personale i sundheds-, ældre- og socialektoren. Samfundssporet skal dagligt kunne teste 20.000 personer (21.04.2020 pressemeddelelse, Sundheds- og Ældreministeriet).</p> <p>Sundhedsstyrelsen udgiver to opdateringer til retningslinjerne for håndtering af covid-19 i sundhedsvæsenet (version 15 udgives den 21. april og version 16 udgives den 23. april, se 21.04.2020-23.04.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen). Med opdateringerne udstikkes bl.a. følgende retningslinjer for test af asymptomatiske personer som led i at forebygge smitte: Nære kontakter til smittede testes, også selvom de er asymptomatiske. Test bør ske på 4., 6. og 8. dagen fra eksponeringstidspunktet. Det bør tilstræbes, at test af nære kontakter er et let tilgængeligt tilbud i nærheden af den nære kontakts bolig, da der ellers vil være risiko for manglende tilslutning til tre test med kort interval (21.04.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen, s. 11).</p> <p>Det anbefales at teste alle patienter, uanset årsag til indlæggelse, der forventes indlagt på sygehus i mere end ét døgn (Ibid., s. 8).</p> <p>Hvis en asymptomatisk person tester positiv for SARS-CoV-2, skal personen iværksætte selvinitieret isolation i 7 dage efter positiv test. Såfremt personen i forløbet frembyder symptomer, gælder vanlig praksis med isolation indtil 48 timer efter symptomophør (Ibid., s. 8).</p> <p>Det uddybes ift. udbrudshåndtering på plejecentre o.l., at hvis en eller flere personaler eller borgere testes positive som led i de procedurer for test ved mistanke om smitte, der er beskrevet i tidligere versioner af retningslinjerne (se uge 14 ovenfor), så <i>"skal det straks vurderes, om der er andre beboere eller personale, der samtidigt bør testes som led i udbrudshåndtering"</i> (Ibid., s. 10) (fx asymptomatiske nære kontakter). Det er kommunen og institutionen, som har ansvaret for at dette iværksættes med det samme. Regionen skal rådgive institution og kommune om, hvem der bør testes. Ordination af test ved udbrud kræver ikke ordination af læge (Ibid.).</p> <p>I de opdaterede retningslinjer luftes i øvrigt muligheden for rutinetest af plejepersonale m.v. idet det gøres klart, at der <i>"kan være et potentiale i yderligere udvidet brug af testning af asymptomatiske personer f.eks. ved rutinemæssig testning af asymptomatiske medarbejdere i sundhedsvæsenet, på ældreområdet (...) m.v., der i deres daglige arbejde tilser patienter i særlig risikogruppe, fx (...) immobile personer (lukkede institutioner, handicappede, ældre m.v.) og øvrige særlige risikogrupper (særligt ældre > 80 år). Dette er under nærmere afklaring, da der fortsat er en række faglige udestående forhold for at kunne iværksætte dette"</i> (Ibid., s. 12).</p> <p>Sundhedsstyrelsen udgiver en opdateret version af styrelsens vejledning om forebyggelse af smitte med covid-19 på plejehjem, bosteder og andre institutioner (version 2, udgivet den 24. april). Vejledningen giver bl.a. et opdateret overblik over gældende retningslinjer for, hvem der skal testes i hvilke situationer, hvem der har ansvaret herfor, og hvad man skal gøre når borgere eller medarbejdere testes positive. I forhold til udbrudshåndtering indskræpes krav om, at alle institutioner skal have udarbejdet en plan for håndtering af covid-19. Der er i øvrigt indarbejdet viden og erfaringer fra kommunerne om udbrud af covid-19 fra plejecentre, bosteder m.v. (24.04.2020a vejledning, Sundhedsstyrelsen).</p> <p>Ud over vejledningen om forebyggelse af smitte med covid-19 på plejehjem, bosteder og andre institutioner så udgives nu også en vejledning målrettet hjemmeplejen (24.04.2020b vejledning, Sundhedsstyrelsen). Det beskrives her bl.a., hvordan alle hjemmeplejeorganisationer skal udar-</p>

Uge	Beskrivelse - Test og smitteopsporing
	<p>bejde en plan for, hvordan tilfælde med borgere/medarbejdere med mistanke om eller bekræftet covid-19 skal håndteres (fx ift. test og smitteopsporing). Det er arbejdsgivernes ansvar at sikre, at medarbejderne er bekendte med de gældende retningslinjer, fx om at blive hjemme og afvente testsvar i tilfælde af symptomer på covid-19 (Ibid., s. 14). Hvis medarbejdere <i>"konstaterer, at en borger har symptomer på covid-19 skal medarbejderen straks henvende sig til sin leder eller vagthavende i det pågældende vagtlag"</i> mhp. at etablere kontakt til borgerens læge (eller lægevagt/1813). Lægen vil herefter – baseret på information fra hjemmeplejen – vurderer, om der er behov for henvisning til test eller indlæggelse. Det er <i>"ledelsens ansvar, at alle ledere og medarbejdere kan genkende symptomer på covid-19 og har viden om og forstår deres ansvar for straks at følge"</i> de anviste procedurer (Ibid., s. 15, se også s. 20 vedr. smitteopsporing i tilfælde af bekræftet smitte).</p>
<p>19, 2020 (4.-10. maj)</p>	<p>Der er fokus på genåbning af samfundet og den rolle, som test og smitteopsporing kan spille i denne sammenhæng. Astrid Iversen, professor i virologi og immunologi ved University of Oxford, gør det klart, at test kan gøre forskellen på, om man bekæmper virus blindt eller med åbne øjne og Lone Simonsen, epidemiolog og professor ved Roskilde Universitet, præsenterer den aktuelle situation som et <i>"gyldent øjeblik med en fantastisk mulighed"</i> hvor kombinationen af et begrænset smittetryk og et stærkt test- og smitteopsporingsprogram kan gøre det muligt at nå frem til en situation hvor vi vil <i>"kunne lade risikogrupperne komme på gaden. Bedsteforældre vil kunne se deres børnebørn, og vi vil alle sammen få et mere almindeligt liv"</i> (Berlingske 07.05.2020). Niels Strandberg, læge og tidligere direktør i Statens Serum Institut, er enig i, at en intensiveret teststrategi vil gøre det muligt at sætte mere tryk på genåbningen, men han slår fast, at testene skal ledsages af en mere omfattende smitteopsporing og isolation (herunder af pårørende til smittede). Det er i øvrigt vigtigt, fremhæves det, at der handles hurtigt - inden smittetrykket igen begynder at stige og test- og smitteopsporingskapaciteten ikke længere kan følge med udviklingen (Ibid.).</p> <p>I en opdatering af Sundhedsstyrelsens retningslinjer for håndtering af covid-19 i sundhedsvæsenet (version 17, udgivet den 4. maj) gøres det klart, at det kan <i>"være relevant, hvor der er særlig hensyn i forhold til at forebygge smitte, at teste asymptomatiske personer, der flytter ind på andre institutioner end sygehuse, fx. hospice, plejehjem eller ved ukendt covid-19 status hos patient, der udskrives fra sygehus til plejehjem."</i> (04.05.2020b retningslinjer, Sundhedsstyrelsen, s. 9).</p> <p>Ift. udbrudshåndtering indskræpes det, at <i>"For at sikre at et evt. udbrud inddæmmes tilstrækkeligt, anbefales det ud fra et forsigtighedsprincip, at alle borgere og personale, der testes negative for SARS-CoV-2 i forbindelse med den første screening, testes igen efter 7 dage. Dette for at vurdere, om udbruddet er under kontrol, og for at sikre sig, at man også får identificeret personer, der ved første undersøgelse var tidligt i inkubationsforløbet og derfor testede negativ ved den første runde af test. Det anbefales yderligere at man, med 7 dages mellemrum, gentager testning af borgere og personale, der tester negativt, indtil der ikke længere konstateres nye tilfælde med covid-19 hos borgere og personale"</i> (Ibid., s. 11).</p> <p>Sundhedsstyrelsens vejledning om forebyggelse af smitte med covid-19 på plejehjem, bosteder og andre institutioner konsekvensrettes i lyset af de justerede retningslinjer, og vejledningen udkommer således i en opdateret version (version 3, se 04.05.2020c vejledning, Sundhedsstyrelsen).</p>
<p>20, 2020 (11.-17. maj)</p>	<p>Regeringen annoncerer, at man vil oprette en ny styrelse med ansvar for at sikre forsyning og lagre af værnemidler, test og isolationsfaciliteter. Styrelsen skal sikre, at <i>"[e]n anden gang, hvis en sygdom som corona rammer os, så kommer vi ikke til (...) [at] stå i en situation, hvor Danmark mangler værnemidler og testkit"</i> (12.05.2020 pressemøde, Statsministeriet).</p> <p>Regeringen lancerer en ny teststrategi hvor myndighederne fremover skal opspore alle, som har været i kontakt med en coronasmittet, hvorefter de skal testes og isoleres (Ibid.). Den ændrede teststrategi udmøntes i en opdateret version af Sundhedsstyrelsens retningslinjer for håndtering af covid-19 i sundhedsvæsenet (version 18, udgivet den 14. maj), hvor det gøres klart, at <i>"For at mindske smitte med ny coronavirus skal der foretages smitteopsporing, når en patient testes positiv for SARS-CoV-2. Smitteopsporingen omfatter 3 dele, herunder identifikation af nære kontakter, kontakt og information til nære kontakter samt test og selvisolering af nære kontakter"</i> (14.05.2020a retningslinjer, Sundhedsstyrelsen, s. 11). De nærmere retningslinjer for</p>

Uge	Beskrivelse - Test og smitteopsporing
	<p>smitteopsporingsarbejdet udstikkes i selvstændige retningslinjer herom (14.05.2020b retningslinjer, Sundhedsstyrelsen).³</p> <p>Mobile prøvetagningskøretøjer tages i brug som et led i samfundssporet af teststrategien. Køretøjerne skal bl.a. rykke ud til borgere i kommuner, hvor der ikke er testfaciliteter og dermed bidrage til, at svækkede borgere nemmere kan blive testet (14.05.2020 pressemeddelelse, Sundheds- og Ældreministeriet).</p>
21, 2020 (18.-24. maj)	<p>Som led i den nationale teststrategi får alle voksne i denne uge mulighed for at bestille tid til en covid-19-test i de hvide testtelte. Test har hidtil krævet henvisning fra enten læge eller arbejdsgiver. Der er ca. 50.000 test om ugen i samfundssporet (18.05.2020 pressemeddelelse, Sundheds- og Ældreministeriet).</p> <p>Eksperter og politikere fra rød og blå blok kritiserer beslutningen om at give adgang til test uden henvisning, idet de frygter, at det vil komme til at optage kapacitet, så de mest relevante borgere (f.eks. nære kontakter og frontpersonale i plejesektoren) får sværere ved at komme til (Jyllands-Posten 18.05.2020).</p> <p>Sundhedsstyrelsens vejledning om forebyggelse af smitte med covid-19 på plejehjem, bosteder og andre institutioner opdateres (version 4, se 20.05.2020b vejledning, Sundhedsstyrelsen), så den stemmer overens med gældende retningslinjer for smitteopsporing af nære kontakter.</p>
24, 2020 (8.-14. juni)	<p>I medierne kan man læse, at Danmark har en høj testaktivitet sammenlignet med mange andre lande, men at der er kapacitet til at teste langt flere, idet det kun er en tredjedel af kapaciteten, der udnyttes. Myndighederne mangler overblik over (og en strategi for) hvem der testes. Fra Svend Larsen, chef for Den Nationale Operative Stab NOST, lyder det, at <i>"lige nu har vi ikke tal på, præcis hvem der bliver testet – af den simple årsag, at der skal laves en it-løsning, som skal prioriteres blandt mange andre udviklingsopgaver (...). Vi vil for eksempel meget gerne sikre, at plejehjemmene lige får sendt deres personale ind til test, men det er dybest set meget mere komplekst at få det til at ske end at bygge et laboratorium"</i> (Politiken 13.06.2020). Manglen på systematisk test af plejepersonale vækker kritik fra en lang række aktører (Ibid.) og både Kommunernes Landsforening og partier på Christiansborg presser på for mere lokale testmuligheder (Politiken 14.06.2020).</p> <p>Sundhedsstyrelsen udgiver en opdateret udgave af retningslinjerne for håndtering af covid-19 i sundhedsvæsenet (version 19, udgivet den 9. juni), hvori det indskræpes, at det anbefales at teste borgere forud for indflytning plejecentre, hospice mv. (i tidligere versioner af retningslinjerne blev dette blot nævnt som noget, der kunne være relevant), ligesom det også anbefales at teste alle borgere, der udskrives fra sygehus til plejecenter, hvis der er gået mere end 48 timer siden sidste test (09.06.2020a retningslinjer, Sundhedsstyrelsen; se også 09.06.2020b nyhed, Sundhedsstyrelsen).</p> <p>De opdaterede retningslinjer indeholder derudover en præcisering af, at ikke kun adgangen til – men også analyser af – tests skal prioriteres efter anviste prioriteringsrækkefølger i situationer, hvor testkapaciteten ikke svarer til behovet for testning samt situationer med stor testaktivitet og lange svartider (09.06.2020a retningslinjer, Sundhedsstyrelsen, s. 25).</p>
25, 2020 (15.-21. juni)	<p>I denne uge lanceres smitteopsporings-appen Smittestop (18.06.2020 pressemeddelelse, Sundheds- og Ældreministeriet). Samtidig kommer der øget fokus på plejecentersmitte efter, at et nordjysk plejecenter er blevet ramt (Jyllands-Posten 16.06.2020, Jyllands-Posten 19.06.2020). Nye tal viser bl.a., at der har været en dalende testaktivitet på landets plejecentre, og dét kritiseres af Ældre Sagen, der mener at man alt for tidligt har skruet ned for testindsatsen (Jyllands-Posten 16.06.2020). Også FOA's sektorformand på området, Torben Hollmann, kritiserer situationen og efterlyser bedre mulighed for at blive testet i arbejdstiden: <i>"Nogle steder skal man selv bruge fritid på at finde frem til et testcenter, og det kan jo godt ligge op mod halvanden time væk. Det er ikke i orden, at frontpersonalet ikke tilbydes bedre betingelser – i sidste ende går det jo også ud over de mest sårbare, nemlig beboerne"</i> (Ibid.). Fra politisk side finder Martin Geertsen (Venstre) det <i>"rystende"</i> at der har kunnet komme smitte ind på plejecentrene, og han efterlyser sektorhandlingsplaner mhp. at sikre sig mod at det sker igen i fremtiden (Jyllands-Posten 21.06.2020).</p>

³ For et fuldt overblik over versioner af retningslinjerne for smitteopsporing af nære kontakter, se Sundhedsstyrelsens hjemmeside: <https://web.archive.org/web/20210622175548/https://www.sst.dk/da/Udgivelser/2020/COVID-19-Smitteopsporing-af-naere-kontakter> (senest tilgået den 16. juni 2022).

Uge	Beskrivelse - Test og smitteopsporing
27, 2020 (29. juni-5. juli)	<p>Efter mediernes afdækning af, at ca. halvdelen af landets plejecentre ingen planer har om løbende at teste sine ansatte, indgår Regeringen, KL og Danske Regioner i denne uge en aftale om, at personalet på plejecentre og i hjemmeplejen jævnlige skal testes for covid-19 (Politiken 30.06.2020). Kommunerne opdeles i to kategorier, hhv. "rød" og "grøn". Den røde kategori omfatter personale, der arbejder i kommuner med 20 eller flere nye smittede pr. 100.000 indbyggere den seneste uge. Her skal de ansatte testes mindst én gang inden for 2 uger og igen hver anden uge, indtil kommunen ikke længere er rød. Den grønne kategori omhandler personale, der arbejder i kommuner med under 20 nye smittede pr. 100.000 indbyggere den seneste uge. Her skal personalet testes med henblik på overvågning hver sjette uge. Hvis særlige forhold taler for det (fx smitte tæt på kommunegrænsen), øges testintensiteten. Det sker med henblik på at overvåge smitten og beskytte de mest sårbare. Der vil desuden være særlige testindsatser i udbrudssituationer. FOA glæder sig over aftalen, der ifølge sektorformand Torben Hollmann er i tråd med de ansattes ønsker, både ift. rutinetest og ift. muligheden for test på arbejdspladsen (Jyllands-Posten 30.06.2020). Sisse Marie Welling (SF), der er sundheds- og omsorgsborgmester i København, kritiserer imidlertid finansieringsmodellen for den øgede testaktivitet på plejecentrene da finansiering via bloktilskud betyder, at kommuner med høj smitte – på grund af de hyppigere test – stilles økonomisk dårligere end kommuner med mindre smitte (Jyllands-Posten 05.07.2020).</p>
28, 2020 (6.-12. juli)	<p>I forlængelse af aftalen om jævnlige at teste personale i ældreplejen udkommer Sundhedsstyrelsen i denne uge med en opdateret version af retningslinjerne for håndtering af covid-19 i sundhedsvæsenet (version 20, udgivet den 6. juli), hvori det slås fast, at der anbefales regelmæssig test af sundheds- og plejepersonale i tilfælde af smittespredning i en kommune <i>"eller et andet geografisk afgrænset område"</i> mhp. at forebygge, at der sker smittespredning fra samfundet til institutioner eller afdelinger, og dermed beskytte personer der er i øget risiko for et alvorligt forløb ved covid-19 (06.07.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen, s. 20-21). En tværgående gruppe ('signalgruppen') under ledelse af Statens Serum Institut og med repræsentanter fra Sundhedsstyrelsen og Styrelsen for Patientsikkerhed får til opgave at monitorere forekomsten af lokal smittespredning, med det formål hurtigt at kunne igangsætte tiltag, hvis der er tegn på smittespredning via smittekæder eller udbrud. I situationer med smittespredning, der ikke umiddelbart kan forklares ved et lokalt udbrud på en bestemt institution eller lignende <i>"bør Styrelsen for Patientsikkerhed gå i dialog med kommunen og deres infektionshygiejniske enhed med henblik på at igangsætte regelmæssig test af sundheds- og plejepersonale i det pågældende område. Sundheds- og plejepersonalet bør testes hver 7. dag i 2 måneder eller indtil der ikke længere forekommer uforklaret smittespredning i det pågældende område"</i> (Ibid.).</p> <p>Sundhedsstyrelsens vejledninger om forebyggelse af smitte med covid-19 på plejehjem, bosteder og andre institutioner (09.07.2020a vejledning, Sundhedsstyrelsen) samt i hjemmeplejen (09.07.2020b vejledning, Sundhedsstyrelsen) opdateres, så de afspejler justeringer af de retningslinjer m.v., som vejledningerne er baseret på (fx vedr. test og smitteopsporing af borgere og medarbejdere med symptomer på covid-19, eller som har været i nær kontakt med en smittet person).</p>
31, 2020 (27. juli-2. august)	<p>Smittestop-appen er nu blevet downloadet 824.000 gange. Regeringen betegner appen som et effektivt redskab til opsporing af nære kontakter, som en smittet person ikke umiddelbart kender (30.07.2020 pressemeddelelse, Sundheds- og Ældreministeriet; Berlingske 28.07.2020).</p>
32, 2020 (3.-9. august)	<p>Chefredaktør ved JP, Steen Rosenbak, advarer mod nye nedlukninger af samfundet, som han ikke mener erhvervslivet vil kunne holde til. Han opfordrer i stedet til alternative måder at mindske smitte ifm. en eventuel anden smittebølge, herunder mobile testcentre ved plejecentre, sygehuse og lignende for at teste besøgende og i vist omfang også personale for smitte inden nærkontakt med ældre eller syge borgere (Jyllands-Posten 07.08.2020).</p>
33, 2020 (10.-16. august)	<p>I denne uge opnår man et rekordhøjt antal gennemførte test, men flere steder i landet er der udfordringer med lange testventetider (15.08.2020 pressemøde, Statsministeriet). Alle borgere opfordres desuden til at downloade Smittestop-appen samt at sikre, at den er aktiveret således at den kan bidrage til smitteopsporingen (Ibid.).</p> <p>I maj annoncerede regeringen, at man ville oprette en ny styrelse med ansvar for at sikre forsyning og lagre af værnemidler, test og isolationsfaciliteter. Styrelsen oprettes nu under Justitsministeriet, og den får navnet Styrelsen for Forsyningssikkerhed (Ibid.).</p>
35, 2020 (24.-30. august)	<p>Styrelsen for Patientsikkerhed udgiver et inspirationskatalog, der skal hjælpe kommunerne til at håndtere lokale smitteudbrud. Forslagene er en støtte til at sætte ind med relevante tiltag, herunder brug af mobile testcentre (25.08.2020 nyhed, Styrelsen for Patientsikkerhed).</p>

Uge	Beskrivelse - Test og smitteopsporing
36, 2020 (31. august-6. september)	<p>FOA og Dansk Sygeplejeråd trækker kommuner og regioner i Arbejdsretten i forlængelse af, at plejepersonale er blevet pålagt at bruge fritid og ferie på at lade sig coronatestet (Berlingske 06.09.2020, Jyllands-Posten 05.09.2020a-b).</p> <p>Region Syddanmark har oprettet 10 covid-19-testbiler, der skal gøre det nemmere at få testet store forsamlinger af mennesker uden symptomer. Derudover er fire biler afsat til udrykning til fx plejecentre, hvis der konstateres tilfælde af covid-19, ligesom de kan teste borgere med symptomer som ikke selv kan komme ind til testcentre (02.09.2020 nyhed, Region Syddanmark).</p>
37, 2020 (7.-13. september)	<p>Regeringen lancerer en opdateret national teststrategi. Man slår fast, at "[s]upervåbenet i bekæmpelsen af covid-19 er fortsat afstand og hygiejne. Men når smitten viser sig, skal de smittede identificeres og isoleres, så smittekæderne brydes. Et vigtigt middel hertil er udbygningen af testkapaciteten i efteråret, så der kan testes 70-80.000 personer dagligt – og i særlige spidsbelastningsperioder 100.000 personer dagligt" (07.09.2020 pressemeddelelse, Sundheds- og Ældreministeriet).</p> <p>Djøf efterlyser en <i>fast track</i>-ordning for test af børn mhp. at lette situationen for forældre til børn, der er hjemsendt fra skole, børnehave eller vuggestue med besked om at blive testet. FOA's forbundsformand, Mona Strib, bakker op om idéen om at rykke børn frem i testkøen "...men allerforrest skal medarbejderne i ældre- og sundhedsplejen stå. Hvis de ikke bliver testet først af alle, lægger vi ældreplejen helt ned. Men derefter giver det mening at lade børnene komme til" (Jyllands-Posten 10.09.2020).</p>
40, 2020 (28. september-4. oktober)	<p>Implementeringen af sommerens politiske aftale om jævnlige screening-tests af personale i ældreplejen kritiseres for at gå for langsomt. Berlingske kan således berette, at kun 16 ud af 29 kommuner i Region Hovedstaden tester medarbejdere i overensstemmelse med aftalen (Berlingske 30.09.2020).</p> <p>Regioner og læger advarer om, at for mange lader sig teste "for en sikkerheds skyld" og for at kunne deltage i sociale arrangementer, og de opfordrer til en mere målrettet brug af ressourcerne så plejepersonale og lignende lettere kan komme til (Jyllands-Posten 29.09.2020). Tal fra Sundhedsministeriet viser dog samtidig, at kun få har taget hyppigere tests end man kunne forvente (det er fx kun 7% der er blevet testet tre gange eller mere i løbet af pandemien) og eksperter mener ikke, at tallene tyder på en generel misbrug af systemet (Jyllands-Posten 01.10.2020). Fra politisk side opfordres der til en øget testkapacitet mhp. at mindske ventetiden for frontpersonale o.l. (Ibid.).</p>
41, 2020 (5.-11. oktober)	<p>Forskning fra Storbritannien viser større problemer med raske smittebærere end hidtil antaget, og det får eksperter til at opfordre til hyppigere test af plejepersonale o.l. (Jyllands-Posten 10.10.2020). Berlingske kan samtidig berette, at "<i>I al ubemærkhed er kravene om hyppig coronatest af medarbejdere på plejehjem i smitteplagede kommuner blevet lempet. Først skulle de testes hver 14. dag for at forebygge smitte blandt de sårbare beboere, men flere kommuner har fået at vide, at de kan nøjes med at teste hver sjette uge</i>" (Berlingske 10.10.2020b).</p>
43, 2020 (19.-25. oktober)	<p>Smitten stiger og flere skal testes. I forlængelse heraf bliver det i denne uge muligt, for borgere med milde symptomer, selv at booke tid til test for covid-19 uden henvisning fra lægen (21.10.2020 pressemeddelelse, Sundheds- og Ældreministeriet).</p> <p>Sundhedsstyrelsen udgiver en opdateret version af retningslinjerne for håndtering af covid-19 i sundhedsvæsenet (version 21, udgivet den 21. oktober, se 21.10.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen). Opdateringen indeholder bl.a. en opdatering af prioriteringsrækkefølgen i situationer med behov for prioritering af den tilgængelige test- og analysekapacitet:</p> <p><u>1.-prioritet</u> gives til a) patienter med indlæggelseskrævende symptomer, b) personer der varetager funktioner i sundheds- og ældresektoren, visse dele af socialområdet, og personer med symptomer på covid-19 der varetager helt særlige nøglefunktioner i samfundet, som ikke har behov for en sundhedsfaglig vurdering samt c) patienter med symptomer (der har behov for en sundhedsfaglig vurdering).</p> <p><u>2.-prioritet</u> gives til d) personer med symptomer (der ikke har behov for en sundhedsfaglig vurdering), e) asymptomatiske patienter/borgere og personale i sundheds- og ældresektoren, bo-steder, lukkede institutioner mv. ved påvist covid-19 på afdelingen/institutionen, f) nære kontakter.</p> <p><u>3.-prioritet</u> gives til g) test i forbindelse med udbrud i særlige sektorer/produktionsvirksomheder såsom minkfarme, slagterier, mv., h) test i forbindelse med enkelt tilfælde og udbrud på skoler og ungdomsinstitutioner i) patienter med forventet indlæggelse på sygehus > 24 timer, j)</p>

Uge	Beskrivelse - Test og smitteopsporing
	<p>Patienter der – uanset årsag – skal have potentielt aerosolproducerende undersøgelser og procedurer i speciallægepraksis, tandlægeklinik og ved ambulante forløb på sygehus og k) test i forbindelse med ind og udrejse fra højrisikolande eller regioner.</p> <p><u>4.-prioritet</u> gives til l) rutinemæssig test af personale i pleje og sygehussektoren (ikke udbrud). <u>5.-prioritet</u> gives til m) tests i forbindelse med besøg hos særligt udsatte samt n) test efter ønske fra borger eller arbejdsgiver (Ibid., s. 32).</p>
45, 2020 (2.-8. november)	<p>Sundhedsmyndighederne iværksætter en række indsatser til at begrænse smitten lokalt i 11 kommuner på Vestegnen, herunder bl.a. etablering af en task force, styrket smitteopsporing og en intensiveret testindsats (02.11.2021 pressemeddelelse, Sundheds- og Ældreministeriet).</p>
46, 2020 (9.-15. november)	<p>Den 11. november offentliggør Statens Serum Institut et notat, hvor en ekspertgruppe anbefaler, at <i>“PCR-tests (state of the art) skal anvendes til national screening og diagnostik”</i> af covid-19-smitte, men at antigenest potentielt vil kunne spille en supplerende rolle som (ekstra) screeningsværktøj, fx på <i>“[a]rbejdspladser og lignende med særlige risikoprofiler, f.eks. slagterier, minkfarme”</i> (02.11.2020 notat, Statens Serum Institut).</p> <p>Af en e-mail fra KL til landets kommunaldirektører den 12. november fremgår det, at anbefalingen fra sundhedsmyndighederne er, at antigenest <i>“ikke anvendes i det offentlige, ligesom en negativ kviktest ikke kan erstatte den nuværende PCR-test som bruges i det offentlige testsystem (sundhedssporet og samfundssporet) fx ift. tilbagevende til arbejde eller skole hurtigere”</i> (27.01.2021 notat, Kommunernes Landsforening).</p> <p>Den 13. november meddeler Sundhedsstyrelsen, at man på et møde med den faglige covid-19-arbejdsgruppe vil <i>“se på, i hvilke sammenhænge antigenest på sigt kan anvendes, samt på hvordan testene evt. skal suppleres med en mere følsom PCR-test”</i> (13.11.2020 nyhed, Sundhedsstyrelsen).</p> <p>I et statusnotat vedrørende implementeringen af aftalen om test af personale på ældreområdet (se beskrivelse i uge 27 ovenfor) fremgår det, at den systematiske, jævnlige test af “røde” kommuners ansatte er sat i værk i samtlige kommuner. Hovedparten af kommunerne har også påbegyndt implementeringen af testarbejdet i “grønne” kommuner, dog med visse regionale forskelle (11.11.2020 notat, Danske Regioner).</p>
48, 2020 (23.-29. november)	<p>Sundhedsstyrelsens vejledning om forebyggelse af smitte med covid-19 på plejehjem, bosteder og andre institutioner opdateres (version 6, udgivet den 25. november) i lyset af justeringer af de retningslinjer m.v., som vejledningen er baseret på. Den opdaterede vejledning indeholder bl.a. præciseringer vedr. test, når der <i>ikke</i> er konkret mistanke om eller påvist covid-19-smitte og vedr. organisering af test ved påvist covid-19 på plejecentre o.l. (25.11.2020a vejledning, Sundhedsstyrelsen). Også Sundhedsstyrelsens vejledning om forebyggelse af smitte i hjemmeplejen opdateres (version 4, udgivet den 25. november), så den afspejler de aktuelle retningslinjer m.v. på området (25.11.2020b vejledning, Sundhedsstyrelsen).</p>
49, 2020 (30. november-6. december)	<p>Regeringen indfører nye tiltag mhp. at dæmpe smitten i en række hårdt ramte kommuner, herunder en intensiveret testindsats og styrket smitteopsporing (03.12.2020 pressemeddelelse, Sundheds- og Ældreministeriet).</p>
50, 2020 (7.-13. december)	<p>Den 10. december melder regeringen ud, at antigenest skal tages <i>“systematisk i brug som en del af den offentlige corona-indsats”</i> (10.12.2020 nyhed, Sundheds- og Ældreministeriet), og man beder Sundhedsstyrelsen om at komme med anbefalinger til, hvordan antigenestene konkret skal anvendes. I en tilpasset retningslinje for test, herunder hvilke test der skal anvendes i hvilke situationer, meddeler Sundhedsstyrelsen, at borgere skal testes hvis de 1) har symptomer på covid-19, 2) er nære kontakter til smittede, 3) er udpeget som “anden kontakt”, 4) får at vide, at de skal testes som led i smitteopsporing ved udbrud på fx plejecenter, eller 5) får besked på, at de skal testes af en behandlende læge eller tandlæge forud fx indlæggelse eller undersøgelse. Derudover kan borgere overveje at blive testet, hvis de skal besøge et ældre familiemedlem på plejecenter. I sidstnævnte situationer (ifm. besøg på plejecentre), vil borgerne i nogle tilfælde kunne benytte sig af antigenest (27.01.2021 notat, Kommunernes Landsforening).</p> <p>Der etableres et nyt testlaboratorium i Vestdanmark, som betyder, at der vil kunne testes 100.000 personer om dagen (07.12.2020 pressemøde, Statsministeriet).</p>

Uge	Beskrivelse - Test og smitteopsporing
51, 2020 (14.-20. december)	<p>Regeringen og Danske Regioner indgår en aftale om levering af yderligere 50.000 antigenest om dagen som et offentligt tilbud. Det betyder, at flere end 200.000 danskere nu kan testes dagligt (16.12.2020a pressemeddelelse, Sundheds- og Ældreministeriet).</p> <p>Sundhedsstyrelsen offentliggør sine anbefalinger til, hvilken rolle antigenest skal spille i den danske teststrategi. Antigenestene kan ifølge styrelsen være relevante for <i>"udvalgte erhverv, hvor man som medarbejder er nødt til at møde fysisk op, og hvor vi tidligere har set flere udbrud af ny coronavirus, eksempelvis på slagterier. Derudover kan hurtigst på sigt anvendes til personale på plejecentre og andre institutioner med personer i øget risiko ved covid-19"</i> (18.12.2020 nyhed, Sundhedsstyrelsen). Sundhedsfaglige eksperter opfordrer til i højere grad at målrette antigenestindsatsen, fx til ansatte på plejecentre o.l., hvor der er mange udsatte borgere (Politiken 14.12.2020) og journalister ved Danmarks Radio har sidenhen afdækket, at der i Sundhedsstyrelsens udkast til anbefalingerne <i>indgik</i> en anbefaling om <i>"Hyppig screening (to gange ugentligt) af personale på plejecentre og andre institutioner med personer i særlig risiko ved covid-19"</i> (Danmarks Radio 04.02.2021). Udkastet (inklusive anbefalingen om hyppige test af personale på plejecentre m.v.) blev godkendt af Sundhedsministeren den 16. december (Danmarks Radio 16.05.2021) men om aftenen den 17. december blev ordlyden ændret efter ønske fra KL, så testene på plejecentrene i stedet – i de anbefalinger, der blev offentliggjort – blev præsenteret som noget, der kunne ske <i>"på sigt"</i> (Danmarks Radio 04.02.2021; Berlingske 05.02.2021, Politiken 05.02.2021 – for beskrivelse af politisk efterspil, se uge 5, 2021 nedenfor).</p>
53, 2020 (28. december-3. januar)	<p>På et pressemøde den 29. december meddeler sundheds- og ældreministeren, at der på baggrund af de stigende smittetal og af hensyn til beboerne løbende vil blive iværksat antigenest af plejecentres personale, <i>"så vi hurtigst muligt kan få opdaget og få stoppet de her smittekæder, før de når ind på vores plejehjem"</i> (29.12.2020 pressemøde, Statsministeriet).</p> <p>Den 29. og 30. december gennemfører man et pilotprojekt, hvor man kører ud til 11 plejecentre i Region Hovedstaden for at teste plejecenterpersonalet (Danmarks Radio 16.05.2021). 283 plejecenteransatte testes som led i pilotprojektet og blandt dem finder man otte smittede, svarende til 2,8% af de testede (Ibid.).</p> <p>Tidligere direktør i Statens Serum Institut, Nils Strandberg Pedersen, kritiserer, at man ikke tidligere (og mere intensivt) har taget antigenests i brug, <i>"[s]pecielt over for sundhedspersonalet på eksempelvis plejecentrene. Der ville man faktisk kunne teste personalet hver dag, hvis man havde organiseret det ordentligt. Så havde man undgået meget af den smitte, der har været på plejehjem"</i> (Berlingske 29.12.2020).</p>
1, 2021 (4.-10. januar)	<p>KL's direktør for sundhed og ældrepleje, Christian Harsløf, udtrykker 4. januar forundring over myndighedernes i hans øjne pludseligt positive indstilling til antigenestene, idet han til Politiken udtaler, at <i>"Sundhedsmyndighederne har hele efteråret advaret mod brug af kvik-tests i relation til udsatte grupper. Derfor undrer det også, at de nu faktisk anbefaler dem"</i> (Politiken 04.01.2021).</p> <p>Den 5. januar gør statsministeren det klart, at der <i>"er for få, der bliver testet i de dage, vi er i nu. Regeringen har derfor besluttet, at myndighederne hurtigst muligt skal sikre, at personalet på plejecentre i alle regioner kan hurtigst testes"</i> (05.01.2021 pressemøde, Statsministeriet). Statsministerens udmelding bliver af FOA modtaget med glæde, om end man gerne havde set en tidligere og mere ambitiøs indsats (Pol499, se også Pol501). Samme aften som statsministerens udmelding kommer Danske Regioner med et oplæg til, hvordan antigenests konkret kan indgå ifm. en intensiveret, systematisk testindsats ift. plejecenteransatte i Danmark (05.01.2021 notat, Danske Regioner).</p> <p>Den 6. januar lægger Sundheds- og Ældreministeriet de netop annoncerede planer om antigenest af plejepersonale på hylden, idet man i stedet beder Kommunernes Landsforening og Danske Regioner om at intensivere PCR-testningen af plejecentrenes ansatte (Berlingske 22.01.2021a). I en e-mail fra Kommunernes Landsforening til landets kommunaldirektører den 6. januar fremgår det således, at en <i>"[f]ordobling af kadencen af systematisk test af plejepersonalet [i røde kommuner, dvs. kommuner med en incidens på 20/100.000 indbyggere eller derover, se uge 27 ovenfor] erstatter den kviktestning med antigenest, som har været udmeldt fra staten tidligere. Det afgørende har været at sætte testkadencen op og ikke introducere nye testtyper, som skal håndteres parallelt med PCR-testene"</i> (27.01.2021 notat, Kommunernes Landsforening). Antigenestene bliver i stedet prioriteret til brug ved sociale botilbud.</p> <p>Den 10. januar står det klart, at regeringens officielle linje stadig er, at antigenests skal anvendes på plejecentrene. Til TV2 udtaler statsministeren således, at <i>"der skal kviktestes ude på landets plejecentre. Det har vi meget specifikt bedt myndighederne om at sikre sker"</i> (TV2 Østjylland 10.01.2021).</p>

Uge	Beskrivelse - Test og smitteopsporing
	Sundhedsmyndighederne udgiver en pjece, der afspejler nye tiltag for at imødegå spredningen af den britiske virusvariant, cluster B.1.1.7, herunder en intensiveret test- og smitteopsporing-sindsats (05.01.2020 pjece, Coronasmitte.dk)
2, 2021 (11.-17. januar)	<p>Regionen Hovedstaden tilbyder i denne uge hjælp til ugentlig test af personale på alle plejecentre. 32.000 medarbejdere i den kommunale hjemmepleje kan én gang om ugen blive testet med halspodning (PCR), men det reelle testantal vil afhænge af, hvor mange medarbejdere, der ønsker at blive testet, da ordningen er frivillig. Foruden PCR-test bliver kommunerne også tilbudt hurtigtest, som skal fungere som screening på sociale institutioner og botilbud. De private leverandører aftaler direkte med kommunen, hvordan og hvornår test iværksættes (12.01.2021 nyhed, Region Hovedstaden).</p> <p>Den 15. januar bliver den regelmæssige PCR-testning på ældreområdet <i>yderligere</i> intensiveret. I en e-mail til landets kommunaldirektører skriver Kommunernes Landsforening, at "[s]taten har d.d. anmodet om, at kommunerne sætter testkadencen yderligere op for personale på plejehjem. Kommunerne anmodes derfor om at tage kontakt til regionerne for at iværksætte regelmæssig PCR-test 2 gange om ugen på plejehjem" i røde kommuner, dvs. i kommuner med en incidens på 20/100.000 eller derover (27.01.2021 notat, Kommunernes Landsforening).</p>
3, 2021 (18.-24. januar)	<p>I medierne kritiserer eksperter myndighederne for nøl ift. lymtest (Jyllands-Posten 21.01.2021; Politiken 21.01.2021; Politiken 22.01.2021) og vurderer, at den langsomme udbredelse sandsynligvis har kostet menneskeliv. Professor i global sundhed ved Syddansk Universitet, Christine Ståbell Benn, mener ikke, at det er muligt at holde smitten væk fra de ældre, men hun mener samtidig, at der ikke er gjort et godt nok forsøg på at holde smitten ude (Jyllands-Posten 21.01.2021). Sundheds- og ældreministeren, Magnus Heunicke, fremhæver, at regeringen har fulgt sundhedsmyndighedernes anbefalinger, og Sundhedsstyrelsens vicedirektør, Helene Probst, medgiver at styrelsen i de indledende udmeldinger muligvis havde for stort fokus på ulemperne ved lymtest (Ibid.).</p> <p>I midten af januar flyttes ansvaret for teststrategien fra Sundheds- og Ældreministeriet til Justitsministeriet.⁴ Man tilføjer ekstra ressourcer til området med henblik på at gøre den politiske ambition om antigenest på plejecentrene til virkelighed, og justitsminister, Nick Hækkerup, kritiserer kommunerne for, i for lav grad at trække på de antigenesttilbud, der findes (Berlingske 20.01.2021; Berlingske 21.01.2021; Jyllands-Posten 21.01.2021). Fra Kommunernes Landsforening lyder det, at man har efterspurgt lymtest men har fået at vide, at der ikke var ledig kapacitet til det (Jyllands-Posten 21.01.2021). Efter et møde mellem landets borgmestre og justitsministeren slås det fast, at regeringen og kommunerne er enige om at "<i>sætte turbo på mobile testenheder</i>", særligt til landets største plejecentre m.v. (22.01.2021 pressemeddelelse, Justitsministeriet).</p> <p>Styrelsen for Forsyningsikkerhed beder KL om at meddele kommunerne, at det er "<i>alle, der var omfattet af den oprindelige aftale, [der] nu skal testes 2 gange om ugen. Det vil sige, at det både gælder medarbejdere på plejehjem, hjemmepleje (personlig og praktisk hjælp) og hjemmesygepleje, der har direkte kontakt med sårbare borgere</i>" (27.01.2021 notat, Kommunernes Landsforening).</p> <p>Efter et møde med de private antigenestleverandører meddeler Kommunernes Landsforening den 20. januar kommunerne, at der er rigelig kapacitet, herunder mobilkapacitet, og at der er et stort politisk ønske om at få udnyttet testkapaciteten bredt mhp. at få bremset smittekæder. Udover at antigeneste personalet i sociale botilbud og i dagtilbud til børn, er der ifølge KL også "<i>mulighed for at anvende kviktest på plejehjem mv., oveni PCR-testning, hvilket allerede sker i et vist omfang</i>" (27.01.2021 notat, Kommunernes Landsforening). Kommunerne opfordres til øjeblikkeligt at rekvirere så meget testkapacitet til de enkelte arbejdspladser, som der ønskes.</p> <p>Sundhedsstyrelsen udgiver en opdateret version af retningslinjerne for håndtering af covid-19 i sundhedsvæsenet (version 22, udgivet den 22. januar). Opdateringen indeholder bl.a. en præcisering ift., hvornår plejepersonale o.l. betragtes som nære kontakter til smittede. Definitionen af nær kontakt afhænger her bl.a. af, hvilke værnemidler der har været anvendt i den pågældende situation (22.01.2021a retningslinjer, Sundhedsstyrelsen, s. 43).</p>

⁴ Det står ikke klart (baseret på interview- og dokumentmaterialet til nærværende undersøgelse) præcis hvornår overførslen af ansvaret fra Sundheds- og Ældreministeriet til Justitsministeriet har fundet sted, ud over at det er sket i "midten af januar," jf. også delrapport 3. Den første pressemeddelelse fra Justitsministeriet om antigenests er udsendt den 20. januar (20.01.2021 pressemeddelelse, Justitsministeriet).

Uge	Beskrivelse - Test og smitteopsporing
4, 2021 (25.-31. januar)	<p>Den 28. januar formulerer Sundhedsministeriet og Justitsministeriet et skriftligt oplæg med anbefalinger til prioritering af den tilgængelige antigenestkapacitet. Af ministeriernes anbefalinger fremgår det, at man i kommunernes og regionernes antigenestindsats skal have som førsteprioritet at screene ansatte <i>"i pleje- og sundhedssektoren mv., hvor der er personer i øget risiko for at blive alvorligt syge"</i> (28.01.2021 skriftligt oplæg, Sundhedsministeriet & Justitsministeriet). Der skal i udgangspunktet foretages antigenest de dage, hvor der ikke PCR-testes, så de ansatte altså i udgangspunktet skal tilbydes en daglig test (enten med PCR eller antigenest) (Ibid., se også Berlingske 30.01.2021). Sundhedsministeriets og Justitsministeriets anbefalinger – herunder om at give plejecentre m.v. førsteprioritet – træder formelt i kraft den 1. februar (Danmarks Radio 16.05.2021).</p> <p>Fra denne uge skal tilrejsende både testes og gå i isolation ved indrejse til Danmark (28.01.2021 pressemøde, Statsministeriet).</p>
5, 2021 (1.-7. februar)	<p>Et nyt udbud af antigenestopgaven betyder, at det den 1. februar mange steder skifter, hvilken privat leverandør, der leverer og foretager testene på vegne af regionerne (Politiken 13.01.2021), og det viser sig at være endnu sværere end forventet at få samarbejdet med leverandørerne til at fungere. De fortsatte problemer med at udrulle antigenestene på plejecentrene giver anledning til kritik, bl.a. fra sundhedsfaglige eksperter og ældreorganisationer som Ældre Sagen og Alzheimerforeningen, der frygter for smittekonsekvenserne af den mangelfulde testindsats (Jyllands-Posten 05.02.2021). FOA's sektorformand på området, Torben Klitmøller Hollmann, giver udtryk for, at forløbet er <i>"tarveligt"</i> og han kalder løftet om daglige tests for <i>"en stor fed løgn"</i> (Jyllands-Posten 05.02.2021b). KL minder om, at det er en sammensat og vanskelig opgave at nå ud til plejecentrene, men formand, Jacob Bundsgaard (S), anerkender at logistiske udfordringer for de private leverandører giver problemer med at leve op til aftalen (Ibid.).</p> <p>Problemerne med at leve op til aftalen om daglige lyntest af personalet på landets plejecentre har ført til, at kontrakten med SOS International er blevet opsagt mhp. at lade Falck overtage opgaven (Berlingske 07.02.2021).</p> <p>Sundhedsministeren kaldes i samråd, da det kommer frem, at Sundhedsstyrelsen tilbage i december efterlevede Kommunernes Landsforenings ønske om at ændre i en pressemeddelelse, så man – i stedet for at anbefale lyntest af plejepersonale som en <i>"umiddelbart prioritet"</i> – gjorde lyntestene til noget, der kunne ske <i>"på sigt"</i> (Berlingske 05.02.2021), jf. uge 51 ovenfor. Sagen møder kritik fra en bred vifte af partier, men både KL og Sundhedsstyrelsen forsvarer sig med, at styrelsens anbefalinger er nødt til at <i>"passe med virkeligheden."</i> Christine Stabell Benn, professor i global sundhed på SDU, vurderer at det kan have kostet menneskeliv, at man ikke kom hurtigere i gang med at lynteste plejepersonalet (Jyllands-Posten 05.02.2021a).</p> <p>Sundhedsstyrelsen udgiver i denne uge en opdateret version af retningslinjerne for håndtering af covid-19 i sundhedsvæsenet (version 23, udgivet den 5. februar). Opdateringen indeholder bl.a. en præcisering ift., hvornår personale betragtes som nære kontakter til smittede kollegaer. Det præciseres, at personale i sådanne situationer <i>er</i> nære kontakter såfremt de begge udelukkende har brugt ansigtsvisir og i øvrigt opfylder kriterier for nær kontakt, men at de <i>ikke</i> er nære kontakter såfremt blot én af personerne har brugt kirurgisk maske type II (05.02.2021a retningslinjer, Sundhedsstyrelsen).</p>
6, 2021 (8.-14. februar)	<p>Formand for Kommunernes Landsforening, Jacob Bundsgaard, opfordrer til, at man stopper med at bruge de private leverandører til at pøde på plejecentrene og i stedet lader personalet gøre det selv. Hos FOA bakker man op om ønsket fra KL, idet sektorformand, Torben Klitmøller Hollmann, mener, at personalet på plejecentrene er kvalificeret til det. Desuden peger FOA på, at personalet på den måde bliver testet inden de går ind på plejecentret, i stedet for at der kommer et privat firma og dukker op på tilfældige tidspunkter i løbet af dagen (Jyllands-Posten 08.02.2021).</p> <p>I denne uge har Styrelsen for Patientsikkerhed indgået aftale med 44 kommuner om at bidrage til en styrket smitteopsporing. Aftalen går ud på, at styrelsen informerer kommunerne om smittede, som Corona-opsporingsenheden ikke har kunnet opnå kontakt til inden for de første 24 timer (10.02.2021 nyhed, Styrelsen for Patientsikkerhed).</p>
7, 2021 (15.-21. februar)	<p>Regeringen præsenterer en aftale med Danske Regioner og Kommunernes Landsforening om, at flere borgere skal testes to gange om ugen, når samfundet åbnes mere op fra begyndelsen af marts. Både PCR-test og antigenest vil kunne bruges i denne forbindelse, og regeringen oplyser, at man har indkøbt 10 millioner nye antigenests, der kun skal 2-3 centimeter op i næsen (modsat de antigenests, der indtil da havde været anvendt, og som ca. skulle 10 cm op i næsen) (TV2 17.02.2021).</p>

Uge	Beskrivelse - Test og smitteopsporing
8, 2021 (22.-28. februar)	Regeringen og sundhedsmyndighederne oplyser, at planer om at genåbne samfundet beror på en massiv brug af test, herunder krav om test på bl.a. ungdomsuddannelser og udendørs kulturinstitutioner (24.02.2021 pressemøde, Statsministeriet).
9, 2021 (1.-7. marts)	På et samråd forsvarer sundhedsministeren forløbet omkring antigenest af plejecenterpersonale omkring jul. Ministeren påpeger, at antigenest af plejepersonalet ville have været en opgave, der på papiret kunne være utroligt gavnlige, men som ville være urealistisk at gennemføre i praksis. Jane Heitmann (V), formand for Folketingets Sundhedsudvalg, kritiserer forløbet og udtaler, at <i>"Danske Regioner indgik i midten af december kontrakter med private leverandører om netop mobile lyntest. Der var ledig lyntestkapacitet til test af både plejehjems personale og sårbare ældre. Umiddelbart efter den ændrede anbefaling eksploderede dødeligheden blandt plejehjemsboere"</i> (Jyllands-Posten 04.03.2021).
11, 2021 (15.-21. marts)	Sundhedsstyrelsen melder i denne uge ud, at besøgsrestriktionerne ophæves på bl.a. plejecentre og sociale institutioner, hvis mere end 80 pct. af beboerne er færdigvaccinerede. Derudover behøver personalet på disse institutioner ikke længere at lade sig teste regelmæssigt, hvis de selv er færdigvaccineret og ikke har symptomer på covid-19 (18.03.2021 nyhed, Sundhedsstyrelsen).
12, 2021 (22.-28. marts)	Regeringen og et bredt flertal i Folketinget vedtager, at der arbejdes videre med en faseopdelte teststrategi med udgangspunkt i tre faser, så det nuværende test-setup løbende tilpasses ifm. genåbningen af samfundet og i takt med, at flere bliver vaccineret: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Fase 1: Massetestindsats ifm. genåbningen (marts-juni) ▪ Fase 2: Vaccinedækning og nedskalering af testindsats (juli-september) ▪ Fase 3: Testindsats fokuseret på randomiseret stikprøve i befolkningen (oktober og frem). Asymptomiske patienter/borgere og personale i sundheds-, ældre- og socialsektoren skal testes med PCR ved påvist covid-19 på afdelingen/institutionen (25.03.2021 udgivelse, Justitsministeriet og Sundhedsministeriet).
15, 2021 (12.-18. april)	Sundhedsstyrelsen udgiver en rapport med generelle anbefalinger for forebyggelse af smittespredning med covid-19. En af hovedpointerne omhandler isolation af smittede personer med fokus på at bryde smittekæder gennem brug af fokuseret screening, test ved symptomer og effektiv smitteopsporing. Derudover anbefaler Sundhedsstyrelsen, at man skal blive hjemme og blive testet, hvis man får symptomer på covid-19 (16.04.2021 rapport, Sundhedsstyrelsen). Statens Serum Institut's direktør, Henrik Ullum, melder ud, at de i SSI er <i>"en lille smule overraskede over hvor godt det går"</i> med at holde epidemien under kontrol i Danmark sammenlignet med andre lande i Europa. Danmark har således den tredje-laveste smitte-incidens i EØS (EU, Norge, Island og Liechtenstein). Som forklaring på situationen peger Henrik Ullum – udover det pga. foråret bedre vejr – dels på danskernes relativt høje opbakning til de råd og vejledninger myndighederne giver, dels på, at Danmark <i>"har et meget effektivt system til både at bremse smittekæder gennem smitteopsporing, men også til at melde ud, hvor vi har smitteudbrud, så man kan reagere lokalt med yderligere testning og, selvom det gør ondt, med nedlukninger når der er lokale udbrud"</i> (15.04.2021 nyhed, Statens Serum Institut).
16, 2021 (19.-25. april)	Sundhedsstyrelsen kommer med opdaterede anbefalinger for, hvordan færdigvaccinerede skal forholde sig til covid-19. Ifølge anbefalingerne behøver færdigvaccinerede ikke at blive testet regelmæssigt fra og med denne uge. Man skal dog fortsat testes som nærkontakt samt følge anbefalingerne om at gå i selv-isolation og blive testet, hvis man får symptomer på covid-19 (19.04.2021 nyhed, Sundhedsstyrelsen).

3 Værnemidler

Uge	Beskrivelse – Værnemidler
10, 2020 (2.-8. marts)	Sundhedsstyrelsens retningslinjer for sundhedsvæsenets håndtering af covid-19 indeholder for første gang retningslinjer specifikt er målrettet kommunalt plejepersonale. I version 6 af retningslinjerne, der udgives den 4. marts, gøres det klart at <i>“Kommunalt plejepersonale behøver ikke anvende mundbind eller andre værnemidler (fx kitler, handsker, forklæder o.l.). Der opfordres i stedet til at følge generelle hygiejneråd til forebyggelse af smitte”</i> (04.03.2020a retningslinjer, Sundhedsstyrelsen, s. 8). I version 8, der udgives den 6. marts, gøres det imidlertid klart at kommunalt plejepersonale <i>“Kommunalt plejepersonale forventes ikke at indgå i pleje og håndtering af ældre og syge borgere, hvor covid-19 overvejes. Der opfordres til at følge de generelle hygiejneforholdsregler til forebyggelse af smitte, dvs. håndhygiejne, brug af værnemidler (fx handsker og overtrækskittel) i situationer hvor det er nødvendigt”</i> (06.03.2020a retningslinjer, Sundhedsstyrelsen, s. 8).
11, 2020 (9.-15. marts)	På pressemødet den 11. marts understreger statsministeren vigtigheden af at sikre, at sundheds- og ældresektoren har tilstrækkeligt med værnemidler til rådighed (11.03.2020 pressemøde, Statsministeriet).
12, 2020 (16.-22. marts)	Der meldes om globale udfordringer med at skaffe værnemidler. Regeringen oplyser, at man forsøger at håndtere situationen, herunder vha. et fælles værnemiddelindkøb i EU-regi (17.03.2020 pressemøde, Statsministeriet).
13, 2020 (23.-29. marts)	Sundhedsmyndighederne udsender retningslinjer for, hvordan og hvornår plejepersonale m.v. skal bruge værnemidler. I retningslinjerne gøres det klart, at <i>“hvis der er mistanke om, at en borger har covid-19 [og] (...) du skal tæt på borgeren (under 2 m) og hjælpe med fx tandbørstning, vask eller toiletbesøg skal du bruge følgende: Handsker, maske, øjenbeskyttelse (beskyttelsesbriller/visir), overtrækskittel eller plastforklæde, helst med lange ærmer”</i> (24.03.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen, s. 2). Personalet skal ifølge retningslinjerne ikke bruge værnemidler <i>“[h]vis du bare skal give en besked eller tale lidt med borgeren. Du bør holde 2 meters afstand”</i> samt <i>“[h]vis en borger har akut brug for hjælp, må du handle straks og vente med at tage værnemidler på. Vask efterfølgende grundigt hænder eller brug håndsprit for at nedsætte risiko for smitte”</i> (Ibid.). Det gøres klart, at <i>“Det er vigtigt, at du bruger værnemidler med omtanke og kun hvor det er nødvendigt – især i den nuværende situation, hvor der er mangel på værnemidler. Værnemidler skal stadig anvendes korrekt, så de ikke udgør en smitterisiko. Statens Serum Institut anbefaler, at man overvejer følgende:</i> <i>Kan borgeren selv få maske på? Så behøver du ikke selv bære maske. Dermed sparer du værnemidler, over flere besøg og ved flere plejere. Du skal stadig tage handsker og kittel på, hvis du skal tæt på borgeren.</i> <i>Skal du udføre en opgave, hvor du kun kommer i kontakt med borgerens omgivelser? Så kan du nøjes med at bruge handsker og plastforklæde. Fx hvis du gør rent omkring borgeren eller kører borgeren i kørestol.</i> <i>Arbejd smart – lav så mange opgaver som muligt, hvor du skal tæt på borgeren, i én omgang. Så undgår du at skulle frem og tilbage og bruge flere sæt værnemidler.</i> <i>Handsker skal altid skiftes mellem hver borger. Vask hænder eller brug håndsprit, når handskerne er taget af.</i> <i>Masker og beskyttelsesbriller/visirer kan beholdes på ved pleje af flere borgere, men skal skiftes hvis de er snavsede eller våde. Du må ikke berøre maske/briller/visir under arbejdet med borgeren eller med snavsede handsker eller hænder.</i> <i>Overtrækskitler/forklæder kan bruges flere gange til samme borger, men skal skiftes mellem hver borger.</i> <i>Overvej at bruge visir, der dækker hele ansigtet, i stedet for maske og beskyttelsesbriller.</i> <i>Overvej at bruge genanvendelige visirer eller beskyttelsesbriller i stedet for engangs (skal rengøres og desinficeres mellem brug)</i> <i>Overvej at bruge overtrækskitler af stof (kan vaskes og genbruges).</i> <i>Overvej mulighed for kohorte-isolation – dette indebærer at du anvender samme maske/øjenskyttelse og kittel/forklæde ved pleje af flere borgere på samme afsnit med bekræftet covid-19 (ikke bare mistanke). Pas på du ikke kommer i kontakt med andre borgere/genstande. Du skal stadig skifte handsker og udføre håndhygiejne mellem hver borger (og mellem urene og rene opgaver hos den enkelte borger).”</i> (Ibid., s. 3)

Uge	Beskrivelse – Værnemidler
	<p>I Sundhedsstyrelsens opdaterede retningslinjer for håndtering af covid-19 i sundhedsvæsenet indskærpes det vedrørende plejepersonale o.l., der vender tilbage efter covid-19-sygemelding, at "For nærværende er der ikke viden om omfang og varighed af evt. beskyttende immunitet efter overstået covid-19, herunder om serologiske test kan anvendes til at vurdere beskyttende immunitet. Personale der kommer tilbage på arbejde, efter at have haft bekræftet covid-19 og overstået karens efter symptomophør, skal derfor følge vanlige retningslinjer for brug af værnemidler m.v." (25.03.2020a retningslinjer, Sundhedsstyrelsen, s. 6).</p> <p>Der nedsættes en Task Force med medlemmer fra Danske Regioner og Lægemiddelstyrelsen, som har til opgave at arbejde målrettet for at sikre indkøb af værnemidler fra hele verden, og samtidig er der fra regeringens side fokus på muligheden for værnemiddelproduktion i Danmark (23.03.2020 pressemøde, Statsministeriet).</p> <p>Private virksomheder melder sig klar til at omstille produktion mhp. levering af ansigtsvisirer, håndsprit o.l. (24.03.2020 nyhed, Region Hovedstaden; se også 31.03.2020 nyhed, Region Hovedstaden, Berlingske88) og der er eksempler på lokale indkøb af "alternative værnemidler," fx i form af fyrværkeribriller m.v. (24.03.2020 nyhed, Region Nordjylland).</p> <p>Den kinesiske fond Jack Ma Foundation donerer 500.000 mundbind, 50.000 testinstrumenter og 5000 beskyttelsesdragter, som fordeles til regioner og kommuner vha. en fordelingsnøgle baseret på bl.a. indbyggertal (26.03.2020 nyhed, Region Midtjylland).</p>
14, 2020 (30. marts-5. april)	<p>Der er i denne uge en del historier om mangel på værnemidler og faglige organisationer der frygter smitte som følge af retningslinjer, der ikke anbefaler brug af værnemidler ifm. kontakt til borgere uden corona-symptomer (Jyllands-Posten 02.04.2020d, Jyllands-Posten 03.04.2020, Politiken 03.04.2020a, Politiken 03.04.2020b). Fra Dansk Sygeplejeråd lyder det, at <i>"Alle andre i samfundet får besked på at holde en afstand på to meter, men vi er jo meget tættere på borgerne. Hvorfor skal vi ikke have mundbind eller maske, når vi hjælper en borger med f.eks. sårpleje eller sondemad?"</i> (Jyllands-Posten 03.04.2020).</p> <p>Der er historier om tyveri af værnemidler, fx fra sygehuse og plejecentre, og Folketinget vedtager derfor en hastelov om coronarelateret kriminalitet, så man kan komme i fængsel, hvis man f.eks. stjæler håndsprit (Justitsministeriet, LOV nr 349 af 02/04/2020).</p> <p>Flere og flere lande begynder at anbefale mundbind til den generelle befolkning, men danske myndigheder og eksperter er tilbageholdende, da de ikke mener at det vil gøre særlig stor gavn. Der opfordres i stedet til at prioritere plejecentre, hospitaler o.l. hvor nytten er størst (Jyllands-Posten 04.04.2020).</p> <p>Mærsk faciliterer indkøb af og leverer den første af i alt 24 sendinger med visirer, beskyttelsesdragter og respiratorer fra Kina. Sendingerne kan dække 2-3 måneders forbrug på hospitalerne (02.04.2020: nyhed, Region Nordjylland).</p>
15, 2020 (6.-12. april)	<p>Der er øget fokus på risikoen for raske smittebærere, og hos FOA er man bekymret, både på ansattes og borgeres vegne. Risikoen for raske smittebærere får både FOA og eksperter til at opfordre til øget fokus på værnemidler i plejesektoren (Jyllands-Posten 10.04.2020b), og på et pressemøde gør regeringen det klart, at man arbejder <i>"...dag og nat for at sikre værnemidler og sikre test til vores personale på plejehjem og i hjemmeplejen"</i> i forbindelse med, at landet gradvist skal åbnes op (06.04.2020 pressemøde, Statsministeriet).</p> <p>Sundhedsstyrelsen udgiver version 1 af deres vejledning om forebyggelse af smitte med covid-19 på plejehjem, botilbud og andre institutioner. I vejledningen gengives bl.a. – og refereres til yderligere information om – gældende retningslinjer for brug og rationering af værnemidler ældreområdet. Værnemidler skal ifølge vejledningen ikke anvendes rutinemæssigt, men kun ved tæt kontakt (inden for 1-2 meter) med patienter/borgere med mistanke om eller påvist covid-19-smitte (08.04.2020 vejledning, Sundhedsstyrelsen, s. 14). Det indskærpes at <i>"Det er et arbejdsgiveransvar at sikre (...) at der er de fornødne værnemidler til stede, at personalet er instrueret i korrekt brug af værnemidler samt løbende tilsyn med brugen"</i> (Ibid.).</p>
16, 2020 (13.-19. april)	<p>Både fra FOA og fra politisk hånd gøres det klart, at der er behov for øget brug af værnemidler i lyset af den stigende smitte i plejesektoren (Berlingske 16.04.2020b, Jyllands-Posten 16.04.2020b).</p>
17, 2020 (20.-26. april)	<p>Efter kritik af manglende brug af værnemidler på ældreområdet (Politiken 24.05.2020, Politiken 25.05.2020) ændrer Sundhedsstyrelsen sine anbefalinger for brug af værnemidler inden for sundheds-, social- og ældreområdet. I en opdateret retningslinje præciserer man, at personalet i udgangspunkt skal bære ansigtsvisir/maske ved langvarige/hyppige ansigt-til-ansigt kontakter</p>

Uge	Beskrivelse – Værnemidler
	<p>med patienter/borgere (24.04.2020c nyhed, Sundhedsstyrelsen). Torben Hollmann, der er sekretorformand i FOA, kalder de nye retningslinjer for "<i>en vigtig skærpelse</i>" og en "<i>stor sejr for både de ældre og syge og FOA's medlemmer</i>" (Jyllands-Posten 24.04.2020e).</p> <p>I denne uge udgiver Sundhedsstyrelsen version 1 af deres vejledning om forebyggelse af smitte med covid-19 i hjemmeplejen (24.04.2020b vejledning, Sundhedsstyrelsen). Vejledningen beskriver bl.a. gældende retningslinjer for brug af værnemidler, herunder rationering af de tilgængelige værnemidler. Det gøres klart, at medarbejdere i hjemmeplejen <i>i situationer med tæt kontakt (1-2 meter) til borgere med påvist eller mistænkt covid-19</i> bør bruge handsker, langærmet og væskeafvisende overtrækskittel/plastforklæde samt kirurgisk maske (type II) og øjenbeskyttelse/visir (Ibid., s. 17). Ved "<i>rengøring i boligen hos en borger, hvor der er mistanke om covid-19 (hos borgeren eller samboende) kan [medarbejdere] nøjes med handsker og plastforklæde, hvis der holdes 1-2 meters afstand til borgeren. Indkøb kræver ikke værnemidler, forudsat der holdes afstand til borgeren når man fx sætter varen væk</i>" (Ibid.). I forbindelse med borgerkontakt, hvor "<i>længerevarende eller hyppig tæt ansigt-til-ansigt kontakt ikke kan undgås, kan det i nogle situationer, og som udgangspunkt i samarbejde med meget sårbare borgere, være relevant at bruge et visir eller en kirurgisk maske, eller borgeren kan bruge en maske</i>" (Ibid., s. 13). Det slås fast, at det er et arbejdsgiveransvar at sikre, at der er de fornødne værnemidler til stede. Det er ledelsens ansvar, at personalet, herunder både fastansatte og vikarer, er instrueret i korrekt brug af værnemidler samt løbende fører tilsyn med brugen. Medarbejderne har omvendt ansvaret for, at de er i stand til at anvende værnemidlerne korrekt (Ibid., s. 16).</p>
19, 2020 (4.-10. maj)	<p>I version 2 af Sundhedsstyrelsens vejledning om forebyggelse af smitte med covid-19 i hjemmeplejen indskræpes det, at "<i>[i] dele af sundheds- og ældresektoren, hvor der både kan være tale om øget smittetryk, øget modtagelighed og stor sårbarhed i persongrupperne, skal der bæres ansigtsvisir eller maske, hvor opgavevaretagelsen indebærer langvarige eller hyppige tætte og uundgåelige ansigt-til-ansigt kontakter mellem personale og borgere/patienter</i>", modsat i version 1 af vejledningen (se uge 17 ovenfor) hvor dette blev beskrevet som noget, der <i>kunne være relevant</i> (07.05.2020 vejledning, Sundhedsstyrelsen, s. 13, understregning tilføjet).</p> <p>En række eksperter kritiserer myndighedernes retningslinjer om, at plejepersonale o.l. kan bruge visir alene (dvs. som alternativ til mundbind), idet de peger på, at der ikke er evidens for visirernes virkning. Ifølge Allan Randrup Thomsen bør man "<i>... i sundhedssektoren og plejesektoren ikke kun nøjes med et visir, når der er tæt ansigt-til-ansigt-kontakt. Det vil være at gå på akkord med sikkerheden. Det burde ikke være et enten-eller, når det gælder maske og visir – det burde være et både-og,</i>" og Anders Beich, formand for de praktiserende lægers faglige selskab DSAM, går så vidt som til at kalde det "<i>en skandale, at man nu som følge af retningslinjen bruger mange penge på visirer i hjemmeplejen og andre steder i tro på, at de yder beskyttelse mod smitte.</i>" FOA og Dansk Sygeplejeråd finder udmeldingen frustrerende og peger på, at det skaber utryghed hos de ansatte, særligt i en situation hvor man er ved at åbne op for samfundet (Jyllands-Posten 10.05.2020).</p>
20, 2020 (11.-17. maj)	<p>Til trods for eksperters opråb om manglende evidens for effekt af visir sker der ikke ændringer i de gældende anbefalinger om værnemidler. På et pressemøde i Statsministeriet lyder beskeden, at Danmark ikke længere mangler værnemidler, og det gælder nu om at sikre, at værnemidlerne når hele vejen ud til medarbejderne i ældrepleje (12.05.2020, pressemøde, Statsministeriet).</p> <p>Regeringen annoncerer, at man vil oprette en ny styrelse med ansvar for at sikre forsyning og lagre af værnemidler, test og isolationsfaciliteter. Styrelsen skal sikre, at "<i>[e]n anden gang, hvis en sygdom som corona rammer os, så kommer vi ikke til (...) [at] stå i en situation, hvor Danmark mangler værnemidler og testkit</i>" (12.05.2020 pressemøde, Statsministeriet).</p>
33, 2020 (10.-16. august)	<p>I denne uge bliver der indført krav om mundbind i offentlig transport samt ved patientkørsel. Det sker først i Region Midtjylland, hvorefter kravet et par dage senere udvides til at gælde hele landet samt al offentlig og privat transport, taxi og færger pr. 22.08.2020 som følge af stigende smittetryk på landsplan (15.08.2020 pressemøde, Statsministeriet).</p> <p>I forlængelse af anbefalingen om masker i den kollektive trafik, vil Sundhedsstyrelsen i øvrigt ændre anbefalingerne for ældreområdet, så det sikres, at ansatte i ældreplejen har værnemidler på, når de er fysisk tæt på borgerne (uanset varigheden af den tætte kontakt) (Politiken 15.08.2020).</p> <p>I maj annoncerede regeringen, at man ville oprette en ny styrelse med ansvar for at sikre forsyning og lagre af værnemidler, test og isolationsfaciliteter. Styrelsen oprettes nu under Justitsministeriet, og den får navnet Styrelsen for Forsyningsikkerhed (15.08.2020 pressemøde, Statsministeriet).</p>

Uge	Beskrivelse – Værnemidler
38, 2020 (14.-20. september)	Grundet stigende smitte blandt personale og borgere på plejecentre iværksættes der en række nye tiltag, hvilket bl.a. indebærer skærpede retningslinjer til brug af mundbind eller visir på sygehus, plejecenter og ved egen læge frem til 04.10.2020 (18.09.2020 pressemøde i Statsministeriet).
40, 2020 (28. september-4. oktober)	Det kritiseres, at Flextrafiks chauffører ikke bruger værnemidler ifm. kørsel med borgere i risikogruppen (Politiken 02.08.2020). Sundhedsstyrelsen skærper retningslinjerne for brugen af værnemidler på sundheds- og ældreområdet samt dele af socialområdet. Det indebærer bl.a. øget brug af masker og mundbind i situationer, hvor det ikke er muligt at holde 1 meters afstand til en borger og to meters afstand til en borger i øget risiko (Politiken 28.09.2020).
44, 2020 (26. oktober-1. november)	Regeringen skærper brugen af værnemidler yderligere, så mundbind eller visir fra d. 29.10.2020 er et krav på alle offentligt tilgængelige indendørs steder. Der indføres ligeledes krav om mundbind, når man møder op til test for covid-19 på et testcenter eller ved en mobil testenhed (23.10.2020 pressemøde, Statsministeriet). Det er imidlertid ikke alle politiske partier, der bakkede op om de generelle mundbindskrav. Nye Borgerliges Lars Boje Mathiesen opfordrer til, at man i stedet målretter kravene til at gælde på hospitaler, på plejecentre o.l.: <i>"Hvis man målretter stederne, hvor det giver mening at bære mundbind, tror vi, det har en større effekt. Så vil folk gøre det og bruge dem rigtigt i stedet for at smøre dem ud alle steder, hvor det ikke giver mening. Værktøjet skal bruges smart"</i> (Jyllands-Posten 28.10.2020).
45, 2020 (9.-15. november)	Sundhedsstyrelsen udgiver en opdateret version af retningslinjerne om besøg på plejecentre m.v. (12.11.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen). I opdateringen tilføjes bl.a. et nyt afsnit om besøgendes brug af ansigtsværnemidler.
50, 2020 (7.-13. december)	Sundhedsstyrelsens vejledning om forebyggelse af smitte med covid-19 på plejehjem, bosteder og andre institutioner opdateres (version 7, udgivet den 7. december). Den opdaterede vejledning indeholder bl.a. følgende præcisering vedr. brug af værnemidler ifm. genoplivning: <i>"Genoplivning efter hjertestop i sundheds- og ældresektoren bør under covid-19-epidemien som udgangspunkt varetages som vanligt. Genoplivning er at betragte som en aerosolgenererende procedure, hvorfor relevante værnemidler bør anvendes ved genoplivning af borger med mistænkt eller bekræftet covid-19, inkl. brug af åndedrætsværn (FFP2/FFP3-maske) og øjenbeskyttelse (beskyttelsesbriller/visir), handsker og overtrækssittel. Ved genoplivning af borger hvor covid-19 er bekræftet, vurderes mund-til-mund indblæsning at kunne undlades, men der bør udføres maskeventilation med f.eks. Rubens Ballon, såfremt en sådan er tilgængelig, og såfremt personalet kan betjene den"</i> (07.12.2020a vejledning, Sundhedsstyrelsen, s. 16). Samme præcisering inkluderes ifm. en opdatering af Sundhedsstyrelsens vejledning om forebyggelse af smitte i hjemmeplejen (07.12.2020b vejledning, Sundhedsstyrelsen).
52, 2020 (21.-27. december)	Sundhedsstyrelsen udgiver opdaterede retningslinjer for brug af værnemidler, når der ikke er påvist eller mistanke om covid-19 på sundheds- og ældreområdet samt visse dele af socialområdet. Retningslinjerne supplerer midlertidige lovkrav om mundbind og specificerer steder, der ikke er omfattet af lovkrav, men hvor der er behov for ekstra fokus på smitteforebyggelse og supplerende tiltag som et led i den generelle smitteforebyggelse (fx det præhospitale område og ifm. hjemmepleje i borgerenes eget hjem), hvor det fortsat anbefales at anvende ansigtsværnemidler (23.12.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen).
1, 2021 (4.-10. januar)	I denne uge trækkes masker tilbage fra landets hospitaler efter indberetninger om fejl. Ifølge indberetningerne kan maskerne gå op i sømmene, når man har haft dem på et stykke tid (08.01.2021 nyhed, Region Midtjylland; 08.01.2021 nyhed, Region Nordjylland).
4, 2021 (25.-31. januar)	På et pressemøde oplyser Statsministeriet, at der afsættes investeringer på finansloven til et epidemiberedskab samt lagre for værnemidler. Der henvises i samme ombæring til, at Danmark har en styrelse (Styrelsen for Forsyningsikkerhed) som har ansvaret for at sikre, at vi har værnemidler til at beskytte det danske sundheds- og ældreområde (28.01.2021 pressemøde, Statsministeriet).
11, 2021 (15.-21. marts)	Sundhedsstyrelsen udgiver en række gode råd om, hvor man skal bruge mundbind, hvem der skal bære det, og hvem der er undtaget, samt hvilke typer mundbind, der findes (16.03.2021 udgivelse, Sundhedsstyrelsen).
12, 2021 (22.-28. marts)	I denne uge udgiver Sundhedsstyrelsen en revideret vejledning, der beskriver det ansvar, der påhviler arbejdsgivere og personale på hospitaler, på plejecentre, i hjemmeplejen, på sociale botilbud mv. ift. at hindre smittespredning med covid-19. Det er arbejdsgivers ansvar at sikre tilgængelighed af og instruktion i brug af værnemidler (23.03.2021 udgivelse, Sundhedsstyrelsen).

Uge	Beskrivelse – Værnemidler
15, 2021 (12.-18. april)	Social- og Ældreministeriet udsteder en bekendtgørelse efter den nye epidemilov om videreførelse af de gældende krav om mundbind for medarbejdere og besøgende på sociale tilbud og plejecentre i lokaler, der er tilgængelige for offentligheden. Bekendtgørelsen træder i kraft 15. april og ophæves 13. maj 2021 (15.04.2021 pressemeddelelse, Social- og Ældreministeriet).
17, 2021 (26. april-2. maj)	I denne uge oplyser Sundhedsstyrelsen, at færdigvaccinerede borgere ikke behøver at bruge mundbind, når de er sammen med familie eller nære venner, som ikke er vaccinerede. Det gælder dog ikke, hvis vedkommende, som man er sammen med, er i øget risiko for et alvorligt sygdomsforløb ved covid-19, og vedkommende ikke er færdigvaccineret (26.04.2021 anbefalinger, Sundhedsstyrelsen)

4 Hygiejne

Uge	Beskrivelse – Hygiejne
9, 2020 (24. februar-1. marts)	Som led i en øget informationsindsats ift. covid-19 udsender Sundhedsstyrelsen materiale med information til arbejdsgivere (kommunerne inklusive), bl.a. om den smitteforebyggende betydning af god hygiejne. Styrelsen udgiver bl.a. en video om, hvordan man vasker hænder (27.02.2020 nyhed, Sundhedsstyrelsen).
10, 2020 (2.-8. marts)	<p>I version 6 af Sundhedsstyrelsens retningslinjer for sundhedsvæsenets håndtering af covid-19, der udgives den 4. marts, opfordres kommunalt plejepersonale til at <i>"...følge generelle hygiejne-råd til forebyggelse af smitte. Der bør endvidere opsættes dispensere med håndsprit i fællesområder i fx plejeboligcentre og der opfordres til, at plejepersonalet bruger håndsprit mellem hver besøg hos borgere"</i> (04.03.2020a retningslinjer, Sundhedsstyrelsen, s. 8).</p> <p>Sundhedsstyrelsen gør det generelt klart, at <i>"god hygiejne er den allerbedste metode til at forebygge smitte med ny coronavirus. Det gælder både for at beskytte sig selv, men i høj grad også for at beskytte andre, særligt de ældre og svækkede"</i> (06.03.2020b nyhed, Sundhedsstyrelsen). Styrelsen opfordrer til, at man følger fem gode råd for at beskytte sig selv og andre mod smitte: 1) Vask dine hænder tit eller brug håndsprit, 2) Host eller nys i dit ærme – ikke dine hænder, 3) Undgå håndtryk, kindkys og kram – begræns den fysiske kontakt 4) Vær opmærksom på rengøring – både hjemme og på arbejdspladsen og 5) Hvis du er ældre eller kronisk syg – hold afstand og bed andre tage hensyn (Ibid.).</p>
11, 2020 (9.-15. marts)	I en rapport den 10. marts gør Sundhedsstyrelsen det klart, at kompetenceniveauet hos plejepersonale m.v. skal løftes samt at hygiejnen ved besøg på plejecentre og sygehuse skal styrkes mhp. at beskytte de ældre og sårbare borgere (10.03.2020a rapport, Sundhedsstyrelsen). Den 12. marts udgiver Sundhedsstyrelsen en række råd om, hvad ældre og kronisk syge selv kan gøre for at beskytte sig mod smitte, herunder hyppig vask af hænder eller brug af håndsprit (12.03.2020a nyhed, Sundhedsstyrelsen).
13, 2020 (23.-29. marts)	Sundhedsmyndighederne udsender retningslinjer for, hvordan og hvornår plejepersonale m.v. skal bruge værnemidler (24.03.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen). Udover at udstikke retningslinjer for brug og rationering af værnemidler i forbindelse med pleje af borgere, som mistænkes smittet med covid-19 (se værnemiddeltidslinjen ovenfor) opfordres også personalet til at opsoge kompetenceudvikling ift. hygiejne. Der står således, at <i>"Et kursus om hygiejne kan være med til at gøre dig mere tryk, også i forbindelse med covid-19. Undersøg fx om din kommune har et e-læringskursus. Du kan også bruge Statens Serum Instituts værktøj "Værd at vide om hygiejne i primærsektoren" via mobiltelefon, tablet eller pc: https://ssi.essenslms.com/public/vav_primaer/index.html#/"</i> (Ibid., s. 3, link senest tilgået den 16. juni 2022).
15, 2020 (6.-12. april)	<p>I version 1 af Sundhedsstyrelsens vejledning om forebyggelse af smitte med covid-19 på plejehjem, botilbud og andre institutioner, der udgives den 8. april, gøres det klart, at den smitteforebyggende indsats <i>"kræver særlige kompetencer, der ikke nødvendigvis er til stede på de enkelte institutioner. Derfor anbefaler Sundhedsstyrelsen, at institutioner med plejekrævende borgere, såvel kommunale som private, skal have umiddelbar adgang til rådgivning fra hygiejnekundige medarbejdere i kommunen, som kan rådgive om forebyggelse af smittespredning, herunder hygiejne og anvendelse af værnemidler samt evt. zoneopdeling og indretning af isolerede afsnit. Ressourcepersoner kan fx være specialuddannede hygiejnesygeplejersker eller andre sundhedspersoner med relevante faglige kvalifikationer. Rådgivningen kan fx indhentes fra en kommunal hygiejneorganisation, som anbefalet i Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakke [fra 2018]⁵ til kommunerne om hygiejne, fra konsulentbistand eller ved samarbejdsaftaler med den regionale hygiejneorganisation. (...) Den enkelte institution kan også med fordel udpege et team af medarbejdere, der fungerer som lokale hygiejneansvarlige (fx hygiejne-koordinatorer eller hygiejnenøglepersoner). Disse behøver ikke på forhånd have særlige kompetencer, men kan have særligt ansvar for at sætte sig ind i og holde sig opdateret om retningslinjer, instruere andre medarbejdere og fungere som lokalt kontaktpunkt for den kommunale hygiejneorganisation"</i> (08.04.2020 vejledning, Sundhedsstyrelsen, s. 6-7). Der anbefales i øvrigt <i>"Tæt sparring [til medarbejdere] på alle niveauer og i alle døgnets vagter, hvor der kontinuerligt sættes fokus på hygiejneregler og relevante retningslinjer"</i> (Ibid., s. 7).</p> <p>Regeringen afsætter et trecifret millionbeløb til understøttelse af ekstra rengøring og hygiejneløft i plejesektoren i forbindelse med den gradvise genåbning af Danmark (10.04.2020 pressemeddelelse, Sundheds- og Ældreministeriet).</p>

⁵ <https://www.sst.dk/da/Udgivelser/2018/Forebyggelsespakke-Hygiejne> (senest tilgået 16. juni 2022).

Uge	Beskrivelse – Hygiejne
17, 2020 (20.-26. april)	I version 1 af Sundhedsstyrelsens vejledning om forebyggelse af smitte med covid-19 i hjemmeplejen (24.04.2020b vejledning, Sundhedsstyrelsen) gives der konkrete anbefalinger til organisering af hygiejneindsatsen i hjemmeplejen, bl.a. mhp. at forebygge smitte og håndtere situationer, hvor borgere er smittet med covid-19. Det beskrives derudover, hvordan god hygiejne er afgørende i forbindelse med medarbejdernes arbejde. Det italesættes, at håndhygiejne er den <i>”vigtigste enkeltstående faktor til afbrydelse af smitteveje”</i> (Ibid., s. 11) og medarbejderne instrueres i at udføre korrekt håndhygiejne både før og efter hver borgerkontakt (herunder med detaljerede instruktioner i korrekt håndvask, korrekt brug af håndsprit når håndvask ikke er mulig m.v. (Ibid., s. 12)). Vejledningen indeholder endvidere instruktion om, som medarbejder at have skærpet fokus på rengøring af dørhåndtag og andre fælles kontaktpunkter i borgeres hjem (Ibid., s. 11) samt ifm. transport mellem borgerne (fx rengøring af rat, gearstang og håndbremse inden og efter kørsel i tjenestebiler og – hvis medarbejderne transporterer sig på cykel – rengøring af styr, sadel, fælles cykelhelme o.l.) (Ibid., s. 13). Endelig henvises der til uddybede retningslinjer, fx ift. rengøring, i Statens Serum Instituts ‘Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer’ (NIR) og i Statens Serum Instituts specifikke infektionshygiejniske retningslinjer for covid-19 (Ibid., s. 11).
18, 2020 (27. april - 3. maj)	Hans Jørn Kolmos, professor i mikrobiologi ved Syddansk Universitet, opfordrer til at give plejecentrene et <i>”hygiejnisk serviceeftersyn”</i> ifm. at Folketinget har vedtaget at tillade besøg på plejecentre i hele landet. Han foreslår, at man udarbejder en tjekliste, som alle plejecentre kan benytte sig af til at undgå smittekæder ifm. de pårørendes besøg (Jyllands-Posten 02.05.2020).
49, 2020 (30. november-6. december)	Statens Serum Institut indhenter data vedrørende kommunernes efterlevelse af eksisterende nationale retningslinjer (31.03.2021 rapport, Statens Serum Institut). SSI’s undersøgelse finder, at de kommuner, der havde etableret en hygiejneorganisation generelt anfører, at hygiejneorganisationen bidrager til brugbar oversættelse af Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer og samarbejde på tværs af kommunens fagområder. Det er imidlertid kun 61 ud af de 98 kommuner, der har etableret en hygiejneorganisation – og 16 kommuner har først gjort det i løbet af 2020 (Ibid.).
53, 2020 (28. december-3. januar)	I denne uge skærpes fokuset på hygiejne på plejecentre yderligere, idet emnet tages op på et pressemøde i statsministeriet. Hvor det er nødvendigt skal hygiejnen løftes med assistance fra specialiserede hygiejnesygeplejersker. Det sker som følge af, at situationen ift. smittetal, indlæggelser og dødsfald nu er mere alvorlig end i foråret (29.12.2020 pressemøde, Statsministeriet).
3, 2021 (18.-24. januar)	Sundhedsstyrelsen etablerer en hjemmeside med retningslinjer til kommunerne specifikt for hvad angår hygiejne på ældreområdet (18.01.2021 hjemmeside, Sundhedsstyrelsen)
8, 2021 (22.-28. februar)	Kommunerne har øget fokus på hygiejne i ældreplejen og skærper indsatsen markant. I en rapport fra Sundhedsstyrelsen om de kommunale erfaringer med at styrke hygiejnen fremgår det, at ledelsesmæssig opmærksomhed ofte er afgørende for en vellykket hygiejneindsats, mens manglende viden og kompetencer om infektionshygiejne opleves som en udfordring ift. at holde en god hygiejne i ældreplejen. Det øgede fokus skærper også opmærksomheden omkring, hvordan arbejdet med hygiejne i praksis kan integreres som en del af kerneopgaven i forhold til at understøtte borgernes oplevelse af værdighed i plejen og omsorgen, som er centralt for kommunerne (25.02.2021 rapport, Sundhedsstyrelsen).
13, 2021 (29. marts-4. april)	Der er en tydelig tendens til en lavere kumulativ covid-19-incidens blandt plejecenterbeboere i kommuner med en etableret hygiejneorganisation sammenlignet med kommuner, som ikke har etableret en hygiejneorganisation. Det fremgår af en rapport fra Statens Serum Institut, der kortlægger organiseringen af de kommunale hygiejneindsatser (31.03.2021 rapport, Statens Serum Institut).
15, 2021 (12.-18. april)	I denne uge udgiver Sundhedsstyrelsen en rapport, der samler de generelle anbefalinger for forebyggelse af smittespredning af covid-19. Én af hovedprioriteterne er en reduktion af kontaktsmitte med fokus på håndhygiejne og rengøring af kontaktpunkter. Sundhedsstyrelsen påpeger, at der i ekstra høj grad bør være fokus på håndhygiejne i de situationer, hvor tæt fysisk kontakt til personer i øget risiko for et alvorligt forløb ved covid-19 ikke kan undgås, fx ifm. behov for at udtrykke omsorg ved at holde i hånd ved besøg hos ældre eller på plejecentre. Det anbefales endvidere at kram foregår uden ansigt-til-ansigt-kontakt og med brug af mundbind (16.04.2021 rapport, Sundhedsstyrelsen).

5 Vacciner

Uge	Beskrivelse – Vacciner
29, 2020 (13.-19. juli)	Statens Serum Institut annoncerer, at de har udviklet en ny og lovende vaccine mod covid-19: <i>"Vaccinekandidaten, som har fået navnet CoVAXIX, har indtil videre været en stor succes i forsøg med mus. Forsøg på aber er planlagt, og vaccinen kan måske blive klar til afprøvning på mennesker allerede i år"</i> (13.07.2020 nyhed, Statens Serum Institut).
33, 2020 (10.-16. august)	I denne uge indgår EU-kommissionen den første forhånds aftale om leverancer af en potentiel vaccine mod covid-19. Forhånds aftalen betyder, at Kommissionen sikrer sig ret til at indkøbe 300 mio. doser af vaccineproducenten AstraZeneca på vegne af EU-landene med en option til indkøb af yderligere 100 millioner doser. Vaccinerne, som vurderes at kunne dække ca. 40 % af befolkningen i EU-landene, vil blive fordelt ud fra en fordelingsnøgle, der svarer til befolkningstallene (15.08.2020 pressemeddelelse, Sundheds- og Ældreministeriet).
39, 2020 (21.-27. september)	På vegne af alle EU-landene indgår EU-Kommissionen endnu en forhåndsindkøbsaftale med en vaccineproducent (denne gang Sanofi-GSK) om leverancer af 300 mio. vaccinedoser mod covid-19, forudsat at vaccinerne godkendes. Aftalen svarer til ca. 3,7 mio. doser til Danmark. Da en vaccination kræver to doser, svarer det til vaccination af ca. 2 mio. borgere eller ca. 30 pct. af befolkningen i Danmark (21.09.2020 pressemeddelelse, Sundheds- og Ældreministeriet).
45, 2020 (2.-8. november)	Man begynder så småt, offentligt at diskutere i hvilken rækkefølge danskerne skal tilbydes covid-19-vacciner når de bliver tilgængelige. Der er sundhedsfaglige eksperter, der opfordrer til at lægge ud med ældre og sårbare borgere, f.eks. plejecenterbeboere. Andre peger på, at det kunne give mening at begynde med dem, der smitter mest, så de ikke bærer smitten videre, dvs. de unge (Jyllands-Posten 02.11.2020).
46, 2020 (9.-15. november)	EU-Kommissionen indgår en aftale med BioNTech og Pfizer om køb af 200 mio. vaccinedoser mod covid-19 og en mulighed for yderligere at købe 100 mio. doser (19.11.2020 nyhed, Lægemiddelstyrelsen). Statens Serum Institut oplyser, at deres kandidat til en vaccine mod covid-19 er klar til at blive testet i mennesker, og at Folketingets finansudvalg har bevilget 18,8 millioner kroner til de kliniske tests (11.11.2020 nyhed, Statens Serum Institut).
47, 2020 (16.-22. november)	EU-Kommissionens formand, Ursula Van der Leyen, opfordrer EU-landene til at udvikle planer for, hvordan de første vacciner skal fordeles. EU-Kommissionen anbefaler at prioritere sundheds- og plejepersonalet, for derefter at gå videre til ældre og sårbare borgere (Jyllands-Posten 18.11.2020; Jyllands-Posten 20.11.2020).
48, 2020 (23.-29. november)	Oppositionen kritiserer regeringen for at mangle en strategi for, hvordan vaccinationen af danskerne konkret skal foregå, når vaccinerne forhåbentligt lige straks kommer. Regeringen lægger op til at vaccinere i de hvide testtelte, men oppositionen savner klarere planer, både ift. logistikken og ift. rækkefølgen hvormed danskerne skal tilbydes vaccination. Jan Pravsgaard Christensen, professor ved Institut for Immunologi og Mikrobiologi på KU, påpeger at der er mange uafklarede spørgsmål som gør det svært at lave detaljerede planer. Han finder dog idéen om centrale vaccinationscentre i tilknytning til de eksisterende testtelte fornuftig, men forestiller sig, at det bliver nødvendigt at kombinere med vaccination lokalt, fx på plejecentre o.l. hvor borgerne ofte er mindre mobile (Jyllands-Posten 24.11.2020). Regeringen og myndighederne offentliggør første udgave af en plan for vaccinationsindsatsens indledning (26.11.2020 rapport, Sundhedsstyrelsen). Det primære formål med den danske vaccineindsats bliver i første omgang at minimere død og alvorlig sygdom som følge af covid-19. Derfor tilbydes vaccinen efter planen først til personer i særlig risiko (ældre og syge) samt til ansatte i nøglepositioner, bl.a. i sundheds- og ældresektoren, hvor de ansatte har mange nære borgerkontakter. På sigt, i takt med at den danske stat modtager større mængder vaccinedoser, skal indsatsen bredes ud til den almene befolkning mhp. at beskytte mod smittespredning generelt, så smittetrykket holdes nede og epidemien aftager (Politiken 26.11.2020). Regeringens og myndighedernes plan fremlægges med forbehold for, at den kan ændre sig i takt med, at vi finder ud af, hvilke vacciner der godkendes først samt til hvilke grupper de godkendes.
48, 2020 (30. november-6. december)	29 procent svarer i en ny meningsmåling fra Megafon, at de er helt eller overvejende enige i, at arbejdsgivere bør kunne kræve, at deres medarbejdere modtager en coronavaccination, når vaccinen er godkendt. 57 procent er helt eller overvejende uenige (Politiken 05.12.2020).

Uge	Beskrivelse – Vacciner
51, 2020 (14.-20. december)	Vi nærmer os de første vaccinationer af plejecenterbeboere i Danmark. Sundhedsfaglige eksperter forventer en hurtig og stor effekt på dødeligheden og vurderer, at der er håb for, at vaccinerne i en nær fremtid kommer til at medføre en mere normal hverdag for de ældre (Berlingske 17.12.2020, Jyllands-Posten 18.12.2020).
52, 2020 (21.-27. december)	<p>Kommissionen autoriserer EU's første vaccine mod covid-19, der er udviklet af BioNTech & Pfizer (21.12.2020 nyhed, Lægemedelstyrelsen). Den første sending af knap 10.000 vaccinedoser ankommer til Danmark den 26.12.2020 og allerede fra den 27. december påbegynder regionerne vaccination af borgere og personale på plejecentrene (27.12.2020 nyhed, Sundhedsstyrelsen). Søren Brostrøm fortæller, at det er over hans <i>"vildeste fantasi,"</i> at man så hurtigt er nået til et sted, hvor der kan vaccineres (Jyllands-Posten 23.12.2020a).</p> <p>Der er generelt stor glæde hos både borgere, politikere og eksperter hvad angår strategien om at starte med at vaccinere på plejecentrene (Jyllands-Posten 23.12.2020b, Jyllands-Posten 26.12.2020c). Repræsentanter for frontpersonalet appellerer dog til myndighederne om at opprioritere de først ankomne vacciner til de ansatte i sundheds- og plejesektoren, idet de advarer om store problemer med syge og karantæneramte medarbejdere (Politiken 23.12.2020).</p>
53, 2020 (28. december-3. januar)	<p>I nogle kommuner er plejecenterbeboernes vaccinetilslutning lavere end man havde håbet, og det får professor Jan Pravsgaard Christensen til at advare om, at det kan blive nødvendigt at opretholde restriktioner for uvaccinerede borgere (Jyllands-Posten 03.01.2021). Det skyldes, at en uvaccineret, ældre borger på et plejecentre er i lige så stor risiko for at blive smittet som inden vaccinerne, så derfor er der behov for de samme tiltag som før, fx besøgsrestriktioner eller brug af værnemidler, mhp. at undgå smitte. Jan Pravsgaard Christensen understreger, at risikoen for plejecenterbeboere, der ikke lader sig vaccinere, vil falde i takt med, at flere og flere bliver vaccineret, for så falder risikoen for at blive smittet ved eksempelvis familiebesøg. Derfor er det særligt i starten, at der kan være behov for at opretholde restriktioner for de uvaccinerede (Jyllands-Posten 03.01.2021).</p> <p>Borgere og Alzheimerforeningen opfordrer til en revision af vaccinationsstrategien, så hjemmeboende demente kan vaccineres på samme tid som demente, der bor på plejecentre. Alzheimerforeningens direktør, Nis Peter Nissen, påpeger, at <i>"hver fjerde ældre med demens, som bliver smittet med coronavirus, dør af det, og det tal er langt højere end mennesker, som f.eks. har KOL og får covid-19."</i> Også Ældre Sagen er bekymrede for ældre og sårbare uden for plejecentrene, men ifølge Rikke Hamfeldt, der er seniorkonsulent i Ældre Sagen er det stadig <i>"en fornuftig prioritering at vaccinere på et plejehjem først, fordi vi har set alvorlige eksempler på, hvor hurtigt smitten kan eksplodere og ramme mange, hvis den først kommer inden for dørene på et plejehjem"</i> (Jyllands-Posten 28.12.2020).</p>
1, 2021 (4.-10. januar)	<p>Første vaccinationsrunde på landets plejecentre er gennemført, og vaccinationsprogrammet for borgere over 65 år, der modtager hjemmepleje, påbegyndes (05.01.2021 pressemøde, Statsministeriet). Ældre Sagen forudser store udfordringer ift. transport til vaccinationscentre. Bekymringen går dels på smitterisikoen ifm. transport til og fra vaccinationscentre, og derudover peger de på, at det er <i>"en hård tur for denne målgruppe, hvis de skal køres langt."</i> Der opfordres derfor til at vaccinere mere lokalt, fx på de lokale plejecentre, så folk ikke skal bevæge sig længere væk fra deres hjem end nødvendigt. Liselott Blixt (DF) bakker op om idéen, mens Danske Regioner og KL er uenige. Fra KL's direktør for sundheds- og velfærdsområdet, Christian Harsløf, lyder det fx at: <i>"vi sørger selvfølgelig for at overholde alle retningslinjer med afstand og mundbind på turen, og om man skal køre fem-ti minutter til det lokale plejehjem eller en halv time til det regionale vaccinationscenter er næppe afgørende"</i> (Jyllands-Posten 08.01.2021a). Harsløf gør det klart, at der er tale om en stor, logistisk opgave, men at han er fortrøstningsfuld omkring, at de borgere, der ønsker at blive vaccineret, nok skal blive det (Berlingske 06.01.2021a).</p> <p>Dansk Sygeplejeråd, Lægeforeningen og FOA opfordrer til en revision af den danske vaccinestrategi, så sundhedspersonale, plejepersonale m.v. rykkes frem i køen (dvs. foran de ældre og sårbare) mhp. at sikre, at der er hænder nok til at modstå presset, når den britiske, mere smittesomme mutation for alvor får fat (Berlingske 09.01.2021a; Jyllands-Posten 09.01.2021a; Jyllands-Posten 09.01.2021b). Søren Brostrøm afviser og mener, at det ville være <i>"uetisk"</i> at nedprioritere ældre og sårbare, og personalets ønske om en ændret vaccinerækkefølge afvises også politisk (Berlingske 09.01.2021b; Jyllands-Posten 09.01.2021a; Politiken 09.01.2021).</p> <p>Det Europæiske Lægemedelagentur (EMA) og Kommissionen godkender vaccinen fra Moderna og sikrer sig 160 millioner doser til de europæiske lande (Berlingske 06.01.2021b).</p>

Uge	Beskrivelse – Vacciner
2, 2021 (11.-17. januar)	<p>I denne uge har medierne meget fokus på vaccinationsindsatsen. Der er udfordringer med transport til de store, centrale vaccinationscentre, hvilket får flere ældre til at fravælge vaccination. Regionerne reagerer ved at åbne for lokale vaccinationstilbud (Jyllands-Posten 13.01.2021), der ellers blev afvist, da Ældre Sagen foreslog det ugen forinden (Jyllands-Posten 08.01.2021a). Hos Ældre Sagen er der stor begejstring, idet de lokale vaccinationstilbud gør det til en mere tryk og mindre opslidende proces for de ældre at blive vaccineret, og også professor Jan Pravsgaard Christensen, Institut for Immunologi og Mikrobiologi på KU, kalder udflytningen af vaccinationerne for <i>“en fornuftig og god idé”</i> (Jyllands-Posten 13.01.2021).</p> <p>I takt med at mange beboere på plejecentrene er blevet vaccineret, begynder man at drømme om normalitet på plejecentrene, men eksperter advarer mod at slække på restriktionerne for vaccinerede, eftersom man endnu ikke ved om disse kan smitte andre til trods for vaccinen. Professor i virologi, Allan Randrup Thomsen, vurderer, at der er en <i>“reel risiko”</i> for, at vaccinerede personer kan blive smittespredere. Professor og overlæge ved Aarhus Universitetshospital, Lars Østergaard, mener at risikoen er <i>“teoretisk”</i> men dog noget, som bør tages alvorligt. Og på Institut for Biomedicin på Aarhus Universitet mener professor, Søren Riis Paludan, at vi ud fra et forsigtighedsprincip bør fortsætte med de samme restriktioner for de vaccinerede nogle måneder endnu, indtil smitten i samfundet er lavere og vaccinen er blevet givet til alle i risikogrupperne og personer over 60 år (Jyllands-Posten 11.01.2021a).</p> <p>Pårørende og personale på specialiserede botilbud undrer sig over, at man ikke vaccinerer på botilbuddene sideløbende med vaccinationen af landets plejecenterbeboere. De peger på, at der på botilbuddene er mange ældre borgere, og at disse borgere ofte har sundhedsudfordringer som følge af deres handicap. De peger i øvrigt på, at det for disse beboere kan være en ekstra stor belastning at gennemføre et isolationsforløb som følge af mistanke om eller konstateret smitte med covid-19, idet disse borgere kan være på et udviklingstrin, der svarer til et et-til fireårigt barn, således at de ikke kan forklares eller forstå, hvorfor den trygge hverdag er forandret (Jyllands-Posten 11.01.2021b).</p>
3, 2021 (18.-24. januar)	<p>Der meldes om forsinkelser i vaccineleverancerne så regionerne modtager halvt så mange vaccinedoser som forventet og udrulningen af vaccinationsplanerne for nye grupper sættes på pause (22.01.2021b nyhed, Sundhedsstyrelsen).</p> <p>Samtidig fortsætter kritikken af, at borgere på specialiserede botilbud ikke vaccineres på lige fod med plejecenterbeboere. Landsforeningen Lev påpeger, at en stor del af beboerne er fysisk udsatte, og de har svært ved at overholde restriktioner og isolation. Bostederne har ligesom plejecentrene haft restriktioner, der har haft trivselsmæssige konsekvenser. Der er politisk undren over situationen, men sundhedsmyndighederne står fast ift. den vedtagne vaccinationsrækkefølge (Jyllands-Posten 18.01.2021a).</p> <p>FOA advarer om, at der er så omfattende personalemangel, at plejepersonale – af deres arbejdsgivere – bliver bedt om at møde ind på arbejde til trods for, at de er nære kontakter til smittede, og altså til trods for, at de ifølge de gældende retningslinjer skal isolere sig. FOA frygter, at det (uvaccinerede) personale vil komme til at tage smitten med ind på plejecentre og hospitaler, hvor den så kan sprede sig blandt beboere, patienter og/eller kolleger (Berlingske 19.01.2021, Jyllands-Posten 19.01.2021).</p> <p>Ældre Sagen oplever så store problemer med vaccination mod covid-19 af de ældste danskere i eget hjem, at de har sendt et advarende brev til Sundhedsstyrelsens direktør, Søren Brostrøm. I brevet skriver Ældre Sagen, at <i>“ældre, der gerne vil til vaccination, mødes af store problemer med mangel på vaccinationstider”</i> (Jyllands-Posten 18.01.2021b), og der er generelt mange beretninger om dårlige og usmidige vaccinationsprocesser til frustration for borgerne (Berlingske 22.01.2021b; Politiken 19.01.2021). Michael Teit Nielsen, vicedirektør i Ældre Sagen, mener overordnet, at vaccinationerne har <i>“kørt til og på plejehjemmene, men lige nu har vi en sårbar målgruppe, som man ikke håndterer godt nok”</i> (Jyllands-Posten 18.01.2021b).</p> <p>Norges myndigheder advarer om at give Pfizer-BioNTech-vaccinen til ældre og sårbare med henvisning til risikoen for bivirkninger. Sundhedsfaglige eksperter i Danmark mener dog ikke, at der er grund til bekymring (Jyllands-Posten 22.01.2021).</p>
4 (25.-31. januar)	<p>I denne uge færdiggøres vaccineres beboere på plejecentre samt borgere over 65 år, der modtager hjemmepleje og har modtaget første stik (27.01.2021 nyhed, Sundhedsstyrelsen; 28.01.2021 pressemøde, Statsministeriet). I den forbindelse vil Sundhedsstyrelsen forbeholde nye vaccineleverancer til dem, der mangler at få andet stik, og til ældre over 85 år (Jyllands-Posten 26.01.2021; Jyllands-Posten 28.01.2021). FOA og Dansk Sygeplejeråd argumenterer for, at plejepersonalet bør rykkes frem i køen, og de advarer om manglende hænder i sundheds- og plejesektoren, hvis ikke det sker. Ældre Sagen er i modsætning til FOA og DSR glade for styrelsens</p>

Uge	Beskrivelse – Vacciner
	<p>prioritering, og vaccinstrategien bakkes ligeledes op af sundhedsfaglige eksperter i lyset af, hvor stærkt forhøjet risikoen for alvorlige forløb er hos de ældre borgere.</p> <p>Sundhedsstyrelsen anerkender Ældre Sagens advarsel om omfattende problemer med vaccinationen af hjemmeboende ældre. Dette glæder Ældre Sagen, der dog samtidig gør det klart, at der fortsat er akut behov for handling mhp. at gøre vaccinationsprocessen mere smidig for de ældre (Jyllands-Posten 25.01.2021).</p> <p>Efter mediehistorier om, at direktører på Herlev og Gentofte Hospital har ladet sig vaccinere i starten af januar (Berlingske 22.01.2021c; Politiken 26.01.2021) indskærper Sundhedsstyrelsen over for regionerne, at vaccinationen af ansatte i henhold til den vedtagne strategi skal prioriteres til <i>frontpersonale med tæt borgerkontakt</i> (25.01.2021 brev til regionerne, Sundhedsstyrelsen) og ikke til øvrige personer.</p>
5, 2021 (1.-7. februar)	<p>79 pct. af borgerne og 14 pct. af personalet på plejecentrene er færdigvaccineret (03.02.2021 nyhed, Statens Serum Institut).</p> <p>Vaccinen fra AstraZeneca ankommer til Danmark og det forventes, at de første danskere kan få et stik med vaccinen i uge 6 (06.02.2021 nyhed, Statens Serum Institut).</p>
7, 2021 (15.-21. februar)	<p>Medier afdækker, hvordan mange sengeliggende borgere pga. manglende transportmuligheder er afskåret fra at kunne blive vaccineret til trods for, at de er ældre og sårbare. Ifølge et notat fra Sundhedsministeriet kan kommunerne med hjemmel i servicelovens § 117 tilbyde hjælp til transport til vaccination, hvis borgere ikke selv kan komme frem, men servicelovens § 117 omfatter ikke liggende transport, og derfor mener kommunerne ikke, at de er forpligtet til at hjælpe. Kommunernes Landsforening oplyser, at de har rejst spørgsmålet om liggende transport over for Sundhedsministeriet og har fået at vide, at liggende transport ikke er relevant ifm. vaccination. Ministeriet erkender, at dets oprindelige plan fra december har slået fejl. Den gik ud på, at der ikke ville blive behov for liggende transport af målgruppen, da man forventede, at der ville være vacciner som var egnede til at blive kørt ud til borgerne, så de kunne vaccineres i eget hjem. Det har dog ikke vist sig at være tilfældet, og ministeriet vil derfor se på, hvordan målgruppen kan blive transporteret til vaccination (Jyllands-Posten 19.02.2021).</p>
8, 2021 (22.-28. februar)	<p>Medier ser i denne uge nærmere på nabolandenes tilgang til vaccination af sengeliggende ældre efter, at det i den forgangne weekend blev afdækket, hvordan danskere i denne gruppe forhindres i vaccination pga. manglende tilbud om liggende transport samt myndigheders vurdering af, at de godkendte vacciner ikke egner sig til vaccination i eget hjem. Norge og Sverige vaccinerer i modsætning til Danmark med Pfizer-BioNTech-vaccinen i folks eget hjem, og dét får patientorganisationen Danske Patienter samt partierne Venstre, Konservative, Dansk Folkeparti og SF til at efterlyse et lignende tilbud i Danmark (Jyllands-Posten 24.02.2021a, Jyllands-Posten 24.02.2021b). Lars Østergaard, professor og ledende overlæge ved Aarhus Universitetshospital, bakker op om, at det bør være muligt at vaccinere de sårbare ældre i deres eget hjem, og Sundhedsministeriet oplyser, at en ny plan skal sikre, at målgruppen vil blive vaccineret – enten hjemme hos borgerne eller vha. liggende transport til vaccinationscentre (Jyllands-Posten 24.02.2021b). Region Hovedstaden gør det som de første muligt for ældre og sårbare borgere over 65 år, der modtager hjemmepleje, samt borgere over 85 år, som har vanskeligt ved selv at komme hen til et vaccinationscenter, at blive vaccineret ved fremskudte vaccinationstilbud. Borgerne bliver visiteret og kontakttet direkte af kommunerne, som også sørger for lokaler og transport af borgerne, mens de praktiserende læger vaccinerer (23.02.2021 nyhed, Region Hovedstaden).</p> <p>For borgere, der godt kan bevæge sig til et vaccinationscenter, meldes der fortsat om logistiske problemer med at få adgang til testtider. Politiken melder om et stort antal beretninger fra borgere i særlig risiko, som hænger forgæves i telefonlinjer eller spilder timer på det nyetablerede bookingsystem Vacciner.dk. <i>"Systemet er kørt helt i grøften. For de berørte er det ikke bare frustrerende; de er skuffede og fuldstændig fortvivlede. De har efter et helt år i isolation ventet på et lys for enden af covid-19-tunnellen, nu kan de endelig skimte det lys, men så bliver der spændt ben på dem. Det er bedrøveligt, hvad vi oplever i disse dage"</i>, siger Bjarne Hastrup, direktør i Ældre Sagen, da han interviewes om sagen (Politiken 25.02.2021).</p> <p>Nye forsendelser af mærket AstraZeneca prioriteres til plejepersonalet, fordi de ikke er godkendt til ældre over 65 (22.02.2021 rapport, Sundhedsstyrelsen).</p>
9, 2021 (1.-7. marts)	<p>Vaccinationsindsatsen udvides med en udkørende ordning til borgere, der kun meget vanskeligt kan transporteres til et vaccinationssted, fordi de fx er sengeliggende. Disse borgere tilbydes nu vaccination i deres eget hjem (04.03.2020b notat, Sundhedsstyrelsen). Der vaccineres i udgangspunktet med Astrazenecas vaccine, da denne ifølge Sundhedsstyrelsen egner sig bedst</p>

Uge	Beskrivelse – Vacciner
	<p>til transport (Jyllands-Posten 02.03.2021). Region Midtjylland og Region Syddanmark vælger dog – som i Norge og Sverige, men i strid med Sundhedsstyrelsens anbefaling – at tilbyde hjemmevaccination med Pfizer-BioNTech-vaccinen (Jyllands-Posten 03.03.2021a; Jyllands-Posten 03.03.2021b). Ole Thomsen, Region Midtjyllands koncerndirektør, oplyser at Pfizer-BioNTech-vaccinen er den bedst egnede til målgruppen, og hospitalsapotekets vurdering er, at det kan godt lade sig gøre. Lægefaglige direktører i koncerndirektionen påtager sig det lægefaglige ansvar (Jyllands-Posten 03.03.2021a).</p> <p>I et brev til regionerne skriver Sundhedsstyrelsen, at man i styrelsen <i>“har bemærket, at der er nye historier i pressen, hvoraf det fremgår, at der dels er vaccineret uden for inviterede målgrupper bl.a. ved vaccination af personales pårørende mv. og dels er kasseret overskydende vaccinedoser”</i> og det indskræmpes, at <i>“det er afgørende for effekten af vaccinationsindsatsen, som har til formål at forebygge alvorlige forløb eller død efter covid-19, og for tilliden generelt til vaccinationsindsatsen, at vaccinerne anvendes inden for de udmeldte rammer”</i> (07.03.2021 brev til regionerne, Sundhedsstyrelsen).</p> <p>Danmark, Israel og Østrig indgår et samarbejde om at etablere fabrikker, der bl.a. kan producere covid-19-vacciner (Politiken, 04.03.2021).</p>
10, 2021 (8.-14. marts)	<p>AstraZeneca-vaccinen sættes på pause som følge af meldinger om blodpropper hos personer, der er blevet vaccineret med vaccinen (11.03.2021 notat, Sundhedsstyrelsen).</p> <p>Sundhedsstyrelsen beder 19 kommuner (11 kommuner, der har færdiggjort vaccinationsforløb for under 25 pct. af målgruppe 2, dvs. borgere, der modtager hjemmepleje, samt 9 kommuner, der har påbegyndt vaccinationsforløb for under 75 pct. af målgruppe 3, dvs. borgere over 85 år) om en status og redegørelse for eventuelle udfordringer og omstændigheder til forklaring af den langsomme vaccineudrulning. Kommunerne bedes fremlægge en plan for at få færdiggjort vaccinationsforløbene (12.03.2021a brev til kommuner og regioner, Sundhedsstyrelsen; 12.03.2021b brev til kommuner og regioner, Sundhedsstyrelsen).</p>
11, 2021 (15.-21. marts)	Sundhedsstyrelsen justerer vaccinationsplanen, så borgerne i højere grad prioriteres efter alder (17.03.2021 nyhed, Sundhedsstyrelsen).
12, 2021 (22.-28. marts)	<p>Der frigives et stort antal ekstra tider til vaccination mandag den 12. april, hvilket skyldes, at vaccinstederne landet over skal teste, hvor mange de kan vaccinere på én dag (23.03.2021 nyhed, Region Midtjylland).</p> <p>Danmark forlænger pausen for vaccination med AstraZenecas vaccine med foreløbigt 3 uger (25.03.2021 nyhed, Sundhedsstyrelsen).</p>
13, 2021 (29. marts-4. april)	I Storbritannien diskuterer man i øjeblikket vaccinepligt for ansatte i sundheds- og plejesektoren, og det får medierne til at tage spørgsmålet op herhjemme. Idéen om vaccinepligt i Danmark afvises imidlertid blankt, uanset om det er politikere, eksperter eller en udbyder af hjemmehjælp, der bliver spurgt (Jyllands-Posten 29.03.2021).
14, 2021 (5.-11. april)	AstraZeneca-vaccinen udgår af vaccinationsprogrammet. Frontpersonale, som har fået et første stik fra vaccineleverandøren, vil blive tilbudt færdigvaccination med brug af vacciner fra Pfizer-BioNTech og Moderna (14.04.2021 nyhed, Sundhedsstyrelsen).
15, 2021 (12.-18. april)	Efter Sundhedsstyrelsens melding om, at man vil stoppe brugen af AstraZenecas vaccine, kræver Lægeforeningen og FOA svar på, hvad der skal ske med dem, der har fået ét stik og dem, der slet ingen vaccine har fået. Mona Striib, formand i FOA, påpeger at der lynhurtigt kommer personalemangel, hvis der igen er smitte på plejecentre, og personalet ikke er vaccineret (Jyllands-Posten 14.04.2021).
16, 2021 (19.-25. april)	Sundhedsstyrelsen skærper kriterierne for, hvornår personale i sundheds-, ældre- og socialsektoren kan tilbydes en fremskyndet vaccination. Frontpersonale kan vaccineres før jævnlende, hvis de er under 60 år og desuden fx arbejder med tæt fysisk kontakt til borgere i høj risiko for alvorlige sygdomsforløb, hvoraf få er færdigvaccinerede, eller hvor smitte er udbredt (21.04.2021 nyhed, Sundhedsstyrelsen).

6 Andet (ældreområdet)

Uge	Beskrivelse – Andet (ældreområdet)
4, 2020 (20.-26. januar)	I Sundhedsstyrelsens retningslinje om, hvordan sundhedsvæsenet og dets personale skal forholde sig til eventuel coronasmitte, bemærkes det, at <i>”sygdomsforløbet er bekræftet alvorligere hos ældre mennesker, immunsupprimerede og mennesker med kronisk sygdom såsom kræft og diabetes”</i> (23.01.2020a retningslinjer, Sundhedsstyrelsen).
9, 2020 (24. februar-1. marts)	I forbindelse med, at Sundhedsstyrelsen og Statens Serum Institut opjusterer deres risikovurdering ift. smitte med covid-19 i Danmark, gør de det klart, at <i>”langt de fleste, der er smittet med den ny coronavirus, får milde symptomer, hvor sygdommen går over af sig selv. Det vil hovedsageligt være ældre og særligt udsatte, der får alvorlige forløb”</i> (24.02.2020b nyhed, Sundhedsstyrelsen).
11, 2020 (9.-15. marts)	KL efterspørger - og får - en hastelov, så kommunerne lovligt afvige fra forpligtelser ift. de services de leverer (herunder mulighed for at holde daginstitutioner lukkede, tilpasse ældrepleje o.l.) (Jyllands-Posten 11.03.2020d). Nogle kommuner skærer herefter ned på rengøring hos ældre for at mindske smittefare (Jyllands-Posten 14.03.2020). Ældre Sagen forstår beslutningen og bakker op, så længe de ældre får den personlige pleje, hjælp til at spise o.l. som de har brug for (Jyllands-Posten 14.03.2020). Den 11. marts kommer første historie om smitte på et plejecenter i Danmark (Jyllands-Posten 11.03.2020a; Jyllands-Posten 11.03.2020e; Jyllands-Posten 11.03.2020f).
12, 2020 (16.-22. marts)	Det kommer frem, at nogle kommuner fjerner praktisk hjælp mens andre fortsætter som normalt. Sundhedsstyrelsen finder ikke sundhedsfaglig grund til at undlade rengøring hos ældre borgere, men eksperter finder det fornuftigt at nedsætte frekvensen af rengøring og Ældre Sagen har tillid til, at kommunerne gør, hvad de kan i den nødsituation som man er i (Jyllands-Posten 18.03.2020).
13, 2020 (23.-29. marts)	Mange ældre frabeder sig hjemmehjælp pga. frygt for smitte (Pol38). Ældre Sagen peger på, at især borgere, der modtager meget hjælp og har mange forskellige mennesker, der kommer i deres hjem, kan føle sig utrygge. De opfordrer til mere præcise retningslinjer mhp. at mindske smitte fra personalet, samt til mere information fra kommunerne om, hvad de gør for at gøre det trygt for borgere at modtage hjælp - og de advarer om, at det kan blive problematisk at undvære hjælp, hvis pandemien trækker ud. Fra Københavns Kommunes sundheds- og omsorgsborgmester lyder det, at <i>”...hjemmeplejen bærer engangshandsker og forklæder ved nogle af opgaverne, når de gør rent i borgernes hjem. Det betyder, at de tager de nødvendige forholdsregler og følger de nationale retningslinjer fra SSI.”</i> (Jyllands-Posten 27.03.2020)
15, 2020 (6.-12. april)	Sundhedsstyrelsen udgiver version 1 af deres vejledning om forebyggelse af smitte med covid-19 på plejehjem, bosteder og andre institutioner (08.04.2020 vejledning, Sundhedsstyrelsen). Vejledningen henvender sig bl.a. til ledere på institutioner og i forvaltninger på sundheds- og ældreområdet i kommunerne, og formålet med vejledningen er <i>at understøtte kommunerne i deres arbejde med at forebygge smittespredning og håndtere udbrud af covid-19, så alle kommuner er forberedte og har en fagligt velfunderet plan for dette”</i> (Ibid., s. 4). Det anerkendes, at det ikke vil <i>”være muligt fuldstændig at undgå smittespredning blandt borgere i målgruppen. Virus er vanskelig at sikre sig 100% imod når det findes generelt i samfundet”</i> (Ibid.) men vejledningen skal bidrage til at mindske smittespredningen mest muligt. Vejledningen samler bl.a. viden fra en række eksisterende anbefalinger og retningslinjer, og det vil fremgå, hvor man kan få mere viden i disse.
16, 2020 (13.-19. april)	I en rundspørge foretaget af Politiken blandt 63 kommuner svarer 38, at de har skåret i praktisk hjemmehjælp til ældre som eksempelvis gulvvask og skiftning af sengetøjet, siden Danmark lukkede på grund af corona-epidemien. Derudover har 12 kommuner svaret, at de har været nødsaget til at skære i personlig pleje til de ældre som eksempelvis hjælp til badning og personlig hygiejne. Hvor Ældre Sagen tidligere i epidemien udtrykte forståelse, er man nu mere kritiske. Organisationens direktør, Bjarne Hastrup, udtaler således at: <i>”Kan kommunerne ikke læse, se og høre? Overalt i Danmark siger man, at alle flader skal gøres rent, og det er Sundhedsstyrelsens nummer ét anbefaling til os alle: rengøring hver dag. Hjemmehjælpen var i forvejen helt nede på et nødblus. Jeg synes, at det har nogle ganske alvorlige konsekvenser, at kommunerne uden nogen form for bekendtgørelse eller lovmæssig hjemmel bare dropper rengøring. Det er en helt urimelig behandling af de allersvageste borgere i vores samfund”</i> (Politiken 14.04.2020).

Uge	Beskrivelse – Andet (ældreområdet)
	<p>Der rapporteres om stigende smitte på plejecentre og i hjemmeplejen, men myndighederne mangler overblik over situationen, og dét kritiseres af Ældre Sagen og Alzheimerforeningen der frygter en "coronakatastrofe" hos de 41.000 borgere der bor på landets plejecentre og ældrecentre. Ældre Sagen peger på, at det kun kan være personalet der bringer det ind, jf. besøgsforbud der holder pårørende ude. Alzheimerforeningen opfordrer til undersøgelse af, om der er systematik i hvilke plejecentre der rammes og ikke gør det (Politiken 25.04.2020; Politiken 26.04.2020).</p>
17, 2020 (20.-26. april)	<p>I version 1 af Sundhedsstyrelsens vejledning om forebyggelse af smitte med covid-19 i hjemmeplejen (24.04.2020b vejledning, Sundhedsstyrelsen) beskrives det bl.a. hvordan alle hjemmeplejeorganisationer skal udarbejde en plan for håndtering af tilfælde med konstateret eller mistænkt smitte hos borgere, både ift. test og smitteopsporing m.v. (se ovenfor) men også ift. – med hjælp fra kommunen – selvisolation af borgere, der af den ene eller anden årsag ikke har mulighed for at opretholde selvisolation i eget hjem (Ibid., s. 19).</p> <p>Vejledningen om forebyggelse af smitte i hjemmeplejen indeholder endvidere konkret rådgivning vedrørende organiseringen af hverdagen mhp. at mindske risikoen for smitte hos borgere og medarbejdere. Hjemmeplejeorganisationerne opfordres bl.a. til så vidt muligt at organisere plejen så både borgere og medarbejdere får så få kontakter som muligt. Dette kan fx være via organisering i mindre enheder og ved – hos borgere, der modtager flere ydelser – at planlægge den samlede opgave med så få besøg som muligt (fx lade sygeplejersken stille mad frem så et besøg fra hjemmehjælperen kan undgås) (Ibid., s. 10-11).</p>
19, 2020 (4.-10. maj)	<p>I version 2 af Sundhedsstyrelsens vejledning om forebyggelse af smitte med covid-19 i hjemmeplejen fremhæves følgende tre "generelle grundelementer" i forebyggelsen af smittespredning i prioriteret rækkefølge: 1: Isolation af personer med symptomer fx i eget hjem eller på sygehus, 2: hygiejne med fokus på hostetikette, håndhygiejne og kontaktpunkter og 3: kontaktreduktion med fokus på afstand, hyppighed, varighed og barrierer (07.05.2020 vejledning, Sundhedsstyrelsen, s. 8).</p> <p>I kronikker og læserbreve giver borgere udtryk for frustration over generelle nedlukninger af samfundet, når man, i følge dem, i stedet kunne fokusere corona-indsatsen ift. ældre og sårbare (Jyllands-Posten 06.05.2020a; Jyllands-Posten 06.05.2020b; Jyllands-Posten 07.05.2020). Som formuleret i en JP-kronik af iværksætteren Aldo Petersen: <i>"...vi kan separere børn, unge og midaldrende fra den gruppe, som er ældre og/eller syge. [Det kan] lade sig gøre at separere to befolkningsgrupper og lade børn, unge og midaldrende fortsætte et normal liv og holde samfundet og produktionen i gang til gavn for samfundsudviklingen, mens vi isolerer ældre og syge for at forhindre at de dør af corona."</i></p>
22, 2020 (25.-31. maj)	<p>262 ansatte på sygehuse, plejecentre og i ældreplejen har anmeldt arbejdsskadesager, som omhandler covid-19. Dansk Folkeparti vil vende bevisbyrden så det ikke er op til den ansatte at bevise, at skader skyldes smitte på arbejdet (Jyllands-Posten 28.05.2020).</p>
23, 2020 (1.-7. juni)	<p>Internationale statistikker viser, at frontpersonale, fx i sundhed- og plejesektoren, er mere udsat for coronasmitte end resten af befolkningen (Jyllands-Posten 03.06.2020). Dette fremhæves som en mulig årsag til den etniske slagside ift. smitte i Danmark, da mange udlændinge arbejder i fronten (Jyllands-Posten 04.06.2020).</p> <p>Et flertal uden om regeringen har besluttet, at der skal nedsættes et ekspertudvalg for at se på regeringens håndtering af coronakrisen. Sektorformand i FOA, Torben Klitmøller Hollmann, kritiserer ekspertudvalgets sammensætning for at mangle praksisnærhed: <i>"Jo da, deres viden kan man ikke tage fra dem, men har de stået derude i frontlinjen, hvor kampen mod corona faktisk har foregået? Har de stået foran fru Hansen, fra dag 1, uden værnemidler, uden retningslinjer, uden viden om det, de kæmpede imod? Har de stået med den usikkerhed, den angst for at bære smitte rundt eller med hjem? Har de dag efter dag stået i diskussioner med deres leder om, hvorvidt man skal bruge værnemidler eller ej? Har de stået og kigget på lastbiler med værnemidler køre direkte forbi plejehjemmet for at aflevere det hele på sygehuset? Har de stået med grædende, sure, aggressive pårørende, der ville ind og besøge deres far eller mor? Har de kæmpet for at blive testet med henblik på at se, om de var syge eller kunne passe deres arbejde? Har de uforvarende båret smitte rundt blandt ældre, der senere er døde af det? Har de hver dag følt sig nedprioriteret, vel vidende at det var dem, der stod forrest? Hvis vi virkelig vil lære noget af denne krise, så drop tanken om at finde fejl hos en regering i et useriøst drilleri. Evaluer i stedet hele krisen, og snak med dem, der har stået i frontlinjen"</i> (Politiken 07.06.2020).</p>

Uge	Beskrivelse – Andet (ældreområdet)
24, 2020 (8.-14. juni)	I Sundhedsstyrelsens opdaterede retningslinjer for håndtering af covid-19 i sundhedsvæsenet (version 19, udgivet den 9. juni) slås det fast, at <i>"Personer i øget risiko for alvorligt forløb ved covid-19, der er ansat i sundheds-, social- eller ældresektoren, skal ikke varetage opgaver eller funktioner i deres arbejde, hvor de deltager i pleje, omsorg eller behandling af og har tæt kontakt med en borger eller patient, hvor der er mistanke om covid-19 baseret på typiske og karakteristiske symptomer, eller som har bekræftet covid-19. I sådanne tilfælde skal personen i øget risiko flyttes til anden opgave eller funktion. Derudover vil der være få personer i øget risiko, som på baggrund af en konkret individuel vurdering fra deres læge, slet ikke bør møde på arbejde. For mere information herom henvises til anbefalingerne for Håndtering af covid-19: Anbefalinger til personer i øget risiko"</i> (09.06.2020a retningslinjer, Sundhedsstyrelsen, s. 32).
27, 2020 (29. juni-5. juli)	En politisk aftale sikrer, at kommunerne får 8,9 mia. kr. ekstra udbetalt efter covid-19, hvoraf de 1,4 mia. kr. skal dække ekstra udgifter til bl.a. værnemidler og ekstra rengøring ifm. genåbning af kommunale institutioner (01.07.2020 pressemeddelelse, Social- og Indenrigsministeriet). Men kun få kommuner lever op til aftalen til trods for, at der ellers er sikret finansiering som del af aftalen. Ældre Sagen kritiserer situationen og appellerer til, at KL og sundhedsministeren får kommunerne til aftalen. Dansk Erhverv undrer sig over, at der ikke trækkes mere på vikarbureauerne ifm. rengøringsopgaven hos de ældre (Jyllands-Posten 04.07.2020)
31, 2020 (27. juli-2. august)	FOA, Dansk Sygeplejeråd og en forsikringsretsekspert forventer en stigning i antallet af arbejdsskadesager direkte relateret til covid-19. Indtil nu er der registreret 772 anmeldte arbejdsskadesager, der direkte er relateret til covid-19, hvoraf 27 af dem er anerkendt ifølge Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (Jyllands-Posten 30.07.2020a). Dansk Erhverv undrer sig fortsat over, at kommunerne ikke gør mere brug af vikarbureauer til rengøringsopgaver hos hjemmehjælpsmodtagere, når kommunerne har fået penge til det, og vikarbureauerne kan varetage opgaven (Jyllands-Posten 02.08.2020).
34, 2020 (17.-23. august)	Københavns overborgmester, Frank Jensen, gør det klart at coronakrisen har været dyr for Københavns Kommune, bl.a. på grund af udgifter til covid-19-håndteringen i plejesektoren. Overborgmesteren understøtter, at Københavns Kommune vil blive ved med at levere den nødvendige corona-indsats i København så længe, der er brug for det, men peger på, at det bliver nødvendigt, at staten kompenserer landets kommuner for de fremadrettede udgifter, hvis de fortsat skal være i stand til at levere kernevelfærd til borgerne (Jyllands-Posten 19.08.2020).
38, 2020 (14.-20. september)	SF opfordrer til, at man på offentlige institutioner, f.eks. plejecentre, deler brugere og ansatte op i mindre grupper mhp. lettere at kunne opspore og bryde smittekæder (Jyllands-Posten 14.09.2020b).
39, 2020 (21.-27. september)	SF sundhedsordfører, Kirsten Normann Andersen, gentager opfordringen om at organisere sig i mindre grupper på landets plejecentre for at undgå smitte på et helt plejehjem. Dermed kan man ifølge hende også nøjes med at sende mindre grupper til testning (Jyllands-Posten 25.09.2020a).
43, 2020 (19.-25. oktober)	Den stigende smitte får regeringen til at indføre nye restriktioner, bl.a. et nedsat forsamlingsforbud (max 10 personer) og skærpede mundbindskrav i det offentlige rum. Tiltagene modtages positivt af eksperter og politikere, men Kirsten Normann Andersen (SF) erklærer sig samtidig <i>"meget skuffet"</i> over, at regeringen ikke lægger op til at bryde arbejdet i skoler, daginstitutioner, gymnasier, plejecentre etc. op i mindre grupper (Jyllands-Posten 23.10.2020), som partiet en del uger har skubbet på for.
1, 2021 (4.-10. januar)	For første gang i epidemien ses der ifølge Statens Serum Institut en markant overdødelighed, og en del af årsagen er, at der er flere plejecenterudbrud end tidligere (Jyllands-Posten 05.01.2021; Jyllands-Posten 06.01.2021). Et af de steder, hvor der ses mange plejecenterudbrud, er Aarhus. Her er der stor bekymring blandt pårørende, der savner svar på, hvordan kommunen vil få styr på situationen (Jyllands-Posten 04.01.2021). Fra Aarhus Kommunes ældrerådmand, Jette Skive (DF) lyder det, at man gennem lang tid har forsøgt at holde corona ude af plejecentrene, men hen over julen har det ikke kunnet lade sig gøre. Også FOA giver udtryk for, at de gør alt, hvad de kan for at undgå smittespredning og selvom der er forskel på, hvordan plejepersonalet har reageret på situationen, oplever man ikke at personalet generelt har været angst for at gå på arbejde (Jyllands-Posten 08.01.2021b).
3, 2021 (18.-24. januar)	Der ses i øjeblikket rekordmange coronadødsfald på plejecentre rundt omkring i landet. Eksperter finder det ikke mærkeligt, at der fortsat sker dødsfald, selvom beboerne lige nu er ved at få det andet stik coronavaccine, da vaccinerne skal have tid til at virke (Jyllands-Posten 20.01.2021c). I København er sundheds- og omsorgsborgmester Sisse Marie Welling (SF) bekymret over udbrud, som kommunen ikke har kunnet stoppe med de sædvanlige værktøjer (fx zoneinddelinger, afstand, rengøring og skrap hygiejne), og hun opfordrer derfor til en kombination af en intensiveret testindsats og skærpede besøgsrestriktioner, indtil plejecenterbeboerne har fået andet stik, og vaccinerne er blevet virksomme (Jyllands-Posten 18.01.2021c).

Uge	Beskrivelse – Andet (ældreområdet)
	<p>Over 400 beboere på plejecentre er døde med coronavirus i løbet af halvanden måned, og det får et flertal på Christiansborg til at kræve en uvildig undersøgelse af, hvordan coronainsatsen har været på plejecentrene (Jyllands-Posten 20.01.2021d).</p> <p>FOA melder om et stigende antal henvendelser fra medlemmer, der af arbejdsgivere bedes møde ind på arbejde til trods for, at de er nære kontakter til smittede og derfor ifølge retningslinjerne skal isolere sig. Ifølge sektorformand i FOA, Torben Klitmøller Hollmann, er henvendelserne udtryk for, at der mangler hænder, og han frygter, at hans medlemmer kommer til at tage smitte med ind på plejecentre og hospitaler, hvor smitten kan sprede sig blandt beboere, patienter eller kolleger. Meldingen ryster Allan Randrup Thomsen, professor i eksperimentel virologi ved KU, der finder bruddene på retningslinjerne meget u hensigtsmæssige set fra et smitte-mæssigt perspektiv (Jyllands-Posten 19.01.2021a).</p> <p>I forbindelse med en større ressortrokade annoncerer Statsministeriet den 21. januar i en pressemeddelelse, at ressortansvaret for ældreområdet, herunder tilbud om personlig pleje og praktisk hjælp, forebyggelse, rehabilitering og genoptræning mv., samt ressortansvaret vedrørende plejehjem og beskyttede boliger flyttes fra Sundheds- og Ældreministeriet til Social- og Indrigsministeriet, som fremover benævnes Social- og Ældreministeriet. I pressemeddelelsen skriver Statsministeriet, at "[e]n sammenlægning af social- og ældreområdet vil styrke sammenhængen mellem de vigtige kommunale velfærdsområder. Ældreområdet udgør en vigtig prioritet for regeringen. Senest er der med Aftale om finansloven for 2021 prioriteret et betydeligt løft i kommunerne til at sikre højere faglighed og flere ansatte i ældreplejen. Flytning af ældreområdet fra Sundheds- og Ældreministeriet vil samtidig give mulighed for at fokusere indsatsen på håndteringen af covid-19 på sundhedsområdet i endnu højere grad" (21.01.2021, pressemeddelelse, Statsministeriet).</p>
4, 2021 (25.-31. januar)	<p>I denne uge diskuterer politikere muligheden for delvis genåbning af landets skoler, men ifølge Alzheimerforeningen vil det være risikabelt, hvis ikke man først sikrer plejecentrene bedre mod smitte (Jyllands-Posten 30.01.2021a; Jyllands-Posten 30.01.2021b). Direktør, Nis Peter Nissen: <i>"Når det lykkes os at få vaccineret alle plejehjemsbeboerne anden gang, og når vi kan tilbyde alle pårørende og medarbejdere en lyntest, inden de kommer ind på centrene, kan vi stort set forhindre, at smitte spreder sig på plejecentrene (...) men hvis vi åbner op i den anden ende af aldersskalaen først, risikerer vi, at mange dør i den ældre gruppe som følge af genåbningen"</i> (Jyllands-Posten 30.01.2021b).</p>
7, 2021 (15.-21. februar)	<p>Patienterstatningen anerkender for første gang erstatningskrav ifm. et coronadødsfald på et plejecenter. Dødsfaldet skete i foråret 2020 imens der var strenge besøgsrestriktioner, og det vurderes derfor at borgeren med overvejende sandsynlighed blev smittet af personalet i forbindelse med den sundhedsfaglige behandling, hun fik på plejecentret. Smitten skete til trods for, at personalet efter alt at dømmen har overholdt de gældende retningslinjer ift. værnemidler o.l., og det får flere organisationer til at efterspørge en vurdering af, om retningslinjerne på plejecentrene har været gode nok. Ældre Sagen peger på, at der under forårets besøgsforbud var mangel på både værnemidler og test. FOA kritiserer regeringens teststrategi for at have været mangelfuld. Og direktør i Alzheimerforeningen, Nis Peter Nissen, mener, at når retningslinjerne har været overholdt og borgeren alligevel er afgået ved døden, så må man antage, at retningslinjerne (værnemidler, hygiejne- og arbejdsrutiner) ikke har været tilstrækkelige for at forhindre dødsfaldene (Jyllands-Posten 16.02.2021). Patienterstatningens direktør, Karen-Inger Bast, forventer at sagen vil udløse flere lignende anmeldelser, og at flere andre efterladte og pårørende vil blive tilkendt erstatning i den kommende tid.</p>
14, 2021 (5.-11. april)	<p>Der meldes om smitteudbrud blandt beboere på to norske plejecentre til trods for, at beboerne ellers var færdigvaccinerede. Smitten er med sydafrikanske og brasilianske varianter/mutationer med potentielt nedsat antistoffølsomhed (Jyllands-Posten 08.04.2021; Jyllands-Posten 09.04.2021).</p>

7 Andet (ikke ældreområdet)

Uge	Beskrivelse – Andet (ikke ældreområdet)
4, 2020 (20.-26. januar)	Sundhedsstyrelsen udgiver for første gang en nyhed om covid-19 på deres hjemmeside. De skriver, at: <i>"Siden december 2019 er der i den kinesiske storby Wuhan fundet flere tilfælde af svær lungebetændelse og dødsfald, som er forårsaget af en ny coronavirus. Der er også fundet tilfælde i andre asiatiske lande hos personer, der har opholdt sig i Wuhan. Sundhedsstyrelsen vurderer, at der er meget lille sandsynlighed for, at sygdommen kommer til Danmark, men følger situationen nøje. (...) Hvis der mod forventning skulle komme personer til Danmark med mistanke om sygdommen, så er de danske sundhedsmyndigheder og sundhedsvæsenet klar til at håndtere dette"</i> (22.01.2020 nyhed, Sundhedsstyrelsen).
5, 2020 (27. januar-2. februar)	Sundhedsstyrelsen gør det klart, at de fortsat vurderer, at der er lav risiko for, at covid-19 vil komme til Danmark, men at man følger situationen nøje og er klar, hvis der skulle komme et tilfælde i Danmark (28.01.2020 nyhed, Sundhedsstyrelsen). Da WHO den 30. januar erklærer global nødsituation på baggrund af smittesituationen, gør Sundhedsstyrelsen det klart, at man er <i>"på forkant med situationen her i Danmark"</i> og styrelsen vurderer fortsat, at <i>"faren for at en smittet person kommer til Danmark er lav"</i> (30.01.2020b nyhed, Sundhedsstyrelsen).
6, 2020 (3.-9. februar)	Sundhedsstyrelsen og Statens Serum Institut opjusterer deres risikovurdering ift. om covid-19 vil komme til Danmark og øger beredskabet for at forebygge smitte. På Sundhedsstyrelsens hjemmeside skriver man, at <i>"Fordi udbruddet spreder sig i Kina, må man – på trods af, at udrejse og trafik fra Kina er blevet stærkt begrænset – forvente at se flere importerede tilfælde i lande uden for Kina. ECDC har derfor justeret sin risikovurdering for rejserelaterede tilfælde i Europa, så den nu betegnes som "moderat til høj"</i> . Statens Serum Institut og Sundhedsstyrelsen vurderer på den baggrund, at sandsynligheden for at se rejserelaterede tilfælde i Danmark nu må betegnes som moderat. Men der kan ligesom i vores nabolande komme et eller flere tilfælde i den nærmeste tid. Statens Serum Institut og Sundhedsstyrelsen vurderer fortsat, at sandsynligheden for, at vi i Danmark ser smittespredning fra person-til-person, er lille, da vi i Danmark har et velfungerende beredskab og sundhedsvæsen, der handler hurtigt ved mistanke om smittede med covid-19 (04.02.2020 nyhed, Sundhedsstyrelsen).
9, 2020 (24. februar-1. marts)	På Sundhedsstyrelsens hjemmeside skriver man, at <i>"Det sidste døgn har det italienske sundhedsministerium bekræftet, at de har haft mere end 130 tilfælde med covid-19, der skyldes det nye coronavirus. Der har desuden været flere lokalt smittede tilfælde i flere andre lande som Iran, Sydkorea, Japan og Singapore. I takt med, at der ses smittespredning i flere lande uden for Kina, stiger sandsynligheden også for, at der kan ses tilfælde i Danmark"</i> (24.02.2020b nyhed, Sundhedsstyrelsen). I forlængelse af styrelsens udmelding opjusteres risikovurderingen formelt den 25. februar, således at Statens Serum Institut og Sundhedsstyrelsen vurderer, at der er <i>"moderat risiko for, at vi kan se tilfælde af covid-19 i Danmark, med lokal smittespredning. Vi vurderer dog fortsat, at der kun er lav risiko for, at vi ser udbredt smitte i det danske samfund, og der er lav risiko for, at vores sundhedsvæsen bliver udfordret"</i> (25.02.2020 nyhed, Sundhedsstyrelsen). I Sundhedsstyrelsens opdaterede retningslinjer for sundhedsvæsenets håndtering af covid-19 udvides kriterierne for at mistænke covid-19 i øvrigt, ligesom antallet af sygehuse, der kan håndtere patienterne, øges og det gøres klart, at flere af de patienter, der måtte komme, håndteres med behandling under hjemmeisolation (24.02.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen). Den 27. februar konstateres den første dansker smittet. Sundhedsstyrelsen oplyser, at den smittede borger ikke ændrer på den aktuelle risikovurdering, som Statens Serum Institut og Sundhedsstyrelsen udsendte om tirsdagen, og vurderingen er således fortsat, at der er lav risiko for, at vi vil se udbredt smitte i det danske samfund (27.02.2020 nyhed, Sundhedsstyrelsen). Sundhedsstyrelsen øger dog sin informationsindsats vedrørende covid-19, herunder med informationsmateriale til virksomheder og arbejdspladser med gode råd, for eksempel om, hvordan en arbejdsplads skal forholde sig, hvis der opstår mistanke om, at en medarbejder kan være smittet, eller hvis en medarbejder er blevet smittet (Ibid.). Den 28. februar holder Sundhedsstyrelsen sin første pressebriefing om covid-19 (28.02.2020 nyhed, Sundhedsstyrelsen). Styrelsen gør det her klart, at <i>"Vi må forvente, at vi vil se flere tilfælde i Danmark de kommende dage og uger"</i> .
10, 2020 (2.-8. marts)	Sundhedsstyrelsen gør det klart, at udbruddet af covid-19 <i>"...udvikler sig hurtigt i en række lande, herunder også Italien, som er et populært feriemål for mange danskere. Det øger risikoen for, at vi får indført tilfælde af covid-19 i Danmark, således som vi allerede har set det siden vi konstaterede det første tilfælde i Danmark d. 27. februar. (...) De foreløbige opgørelser viser, at ældre og borgere med kronisk sygdom med fx hjerte-karsygdom, sukkersyge, kroniske lunge-</i>

Uge	Beskrivelse – Andet (ikke ældreområdet)
	<p>eller luftvejssygdomme eller kræftsygdom kan have en risiko for at blive mere syge ved smitte med ny coronavirus. Med henblik på at beskytte disse særligt udsatte grupper indfører Sundhedsstyrelsen nu krav om, at personale på sundheds- og ældreområdet, som har direkte kontakt til borgere og patienter, skal blive hjemme i to uger, hvis de kommer fra et af de særlige risikoområder" (03.03.2020 nyhed, Sundhedsstyrelsen).</p> <p>6. marts 2020: Statsministeren opfordrer til at udskyde eller aflyse alle arrangementer med flere end 1.000 deltagere. Det anbefales ikke at give hånd og kram (06.03.2020 pressemøde, Statsministeriet).</p>
11, 2020 (9.-15. marts)	<p>Sundhedsstyrelsen opjusterer sin risikovurdering ift. covid-19-smitte i Danmark idet de i en rapport skriver, at: "Med den hurtige epidemiske udvikling af sygdommen covid-19 i blandt andet Norditalien samt udviklingen i smittespredningen i flere andre europæiske lande anses det ikke længere sandsynligt, at sygdommen vil kunne inddæmmes på globalt plan. Samlet set må det derfor forventes, at vi vil se flere importerede tilfælde af covid-19 fra områder og lande, hvor der aktuelt ikke er kendskab til smittespredning. Derudover må man forvente at der vil ske udbredt smittespredning i det danske samfund" (10.03.2020a rapport, Sundhedsstyrelsen).</p> <p>Den 10. marts meddeles det ved et pressemøde med statsministeren, at Udenrigsministeriet ændrer sine rejsevejledninger, så det nu frarådes at rejse til en række regioner i Norditalien, Iran og specifikke områder i Kina, Sydkorea og Østrig. Flytrafikken fra disse områder til Danmark indstilles. Der opfordres også til at undgå offentlig transport i myldretiden (10.03.2020 pressemøde, Statsministeriet).</p> <p>Den 11. marts lukkes Danmark ned i foreløbigt to uger. Alle offentligt ansatte, der ikke varetager kritiske funktioner, sendes hjem. Alle skoler, dagtilbud og institutioner lukkes. Der indføres forsamlingsforbud for flere end 100 personer (11.03.2020 pressemøde, Statsministeriet)</p> <p>Den 12. marts vedtages en hastelov som udvider regeringens beføjelser til at bremse smittespredning (Sundheds- og Ældreministeriet, LOV nr. 208 af 17/03/2020b).</p> <p>Den 14. marts lukkes Danmarks grænser midlertidigt. Varetransport kan stadig passere (13.03.2020 pressemøde, Statsministeriet)</p> <p>Den 14. marts dør den første dansker med covid-19, og Sundhedsstyrelsen forventer, at omkring 10 pct. af befolkningen vil blive smittet i løbet af en første bølge i foråret 2020. Derfor må behandlinger og operationer, der kan vente, udskydes, så der kan frigøres personale, sengepladser og intensivkapacitet til at håndtere coronavirusset (14.03.2020 nyhed, Sundhedsstyrelsen).</p>
12, 2020 (16.-22. marts)	Den 18. marts bliver det forbudt at forsamles mere end 10 personer. Storcentre, frisører, restauranter, diskoteker mv. lukkes ned (17.03.2020 pressemøde, Statsministeriet).
13, 2020 (23.-29. marts)	Den 23. marts forlænges alle de nuværende tiltag, foreløbigt til 13. april (23.03.2020 pressemøde, Statsministeriet)
14, 2020 (30. marts-5. april)	<p>Den 30. marts meddeler statsministeren på sit ottende pressemøde, at Danmark er klar til en langsom genåbning efter påske, hvis den positive udvikling i smitten fortsætter (30.03.2020 pressemøde, Statsministeriet).</p> <p>Den 31. marts vedtager Folketinget en ny hastelov, som giver regeringen mulighed for at forbyde forsamlinger på mere end to personer (Sundheds- og Ældreministeriet, LOV nr. 359 af 04/04/2020b).</p>
16, 2020 (13.-19. april)	Den 15. april genåbner vuggestuer, børnehaver, fritidsordninger og 0.-5. klasse. De øvrige restriktioner forlænges frem til 10. maj. Forbuddet mod store forsamlinger gælder til og med august, hvorfor alle festivaler mv. tvinges til at aflyse (06.04.2020 pressemøde, Statsministeriet). I forbindelse med genåbningen af samfundet øges også aktiviteten i sundhedsvæsenet, så patienter og borgere igen kan modtage behandling for andet end det allermest kritiske (14.04.2020 pressemøde, Statsministeriet).
17, 2020 (20.-26. april)	<p>Den 20. april genåbner frisører, køreskoler, forskningslaboratorier samt visse liberale erhverv (17.04.2020 aftale, Statsministeriet).</p> <p>Den 21. april forbydes forsamlinger på mere end 500 personer frem til 1. september (21.04.2020 pressemeddelelse, Sundheds- og Ældreministeriet).</p>
18, 2020 (27. april-3. maj)	Den 27. april genåbner domstolene (Jyllands-Posten 17.04.2020).

Uge	Beskrivelse – Andet (ikke ældreområdet)
19, 2020 (4.-10. maj)	<p>Den 7. maj åbnes der op for professionel idræt uden tilskuere, udendørs idræts- og foreningsliv og zoologiske anlæg, hvor gæsterne er i bil (07.05.2020 aftale, Statsministeriet)</p> <p>Den 9. maj forlænger Udenrigsministeriet sin globale rejsevejledning og fraråder alle ikke-nødvendige rejser for hele verden frem til 31. maj (09.05.2020 nyhed, Udenrigsministeriet).</p> <p>Den 10. maj ændrer Sundhedsstyrelsen sine retningslinjer til én meters afstand i det offentlige rum (10.05.2020 nyhed, Sundhedsstyrelsen)</p>
20, 2020 (11.-17. maj)	<p>Den 11. maj sker der en fuld åbning af detailhandelen (07.05.2020 aftale, Statsministeriet).</p> <p>Forsamlingsforbuddet på flere end 10 personer forlænges til 8. juni (BEK nr. 593 af 10/05/2020, Sundheds- og Ældreministeriet)</p>
21, 2020 (18.-24. maj)	<p>Den 18. maj sker der genåbninger på en lang række områder: Restaurations- og caféliv m.v. genåbnes, 6.-10. klasser elever kan komme i skole igen (efterskoler inklusive), klubtilbud, STU, EUD og FGU åbner igen og flere privatansatte kan møde fysisk ind på arbejde. Kirker og tros-samfund genåbner i øvrigt og der åbnes for ind- og udlån på biblioteker (07.05.2020 aftale, Statsministeriet).</p> <p>Den 20. maj genåbner museer, teatre, biografer, zoologiske haver, kunsthaller samt botaniske anlæg (20.05.2020 aftale, Statsministeriet).</p>
22, 2020 (25.-31. maj)	<p>Den 27. maj genåbner gymnasier, erhvervsuddannelser, voksenuddannelser, undervisningsaktiviteter, der kræver fysisk fremmøde, foreningsliv, højskoler, udendørs forlystelsesparker, samt sommeraktiviteter for børn og unge. Der åbnes i øvrigt op for fysisk fremmøde for ansatte i den offentlige sektor, undtagen i Region Hovedstaden og Region Sjælland. Endelig åbnes der op for, at videregående uddannelser kan afvikle mundtlige eksaminer fysisk (20.05.2020 aftale, Statsministeriet).</p>
25, 2020 (15.-21. juni)	<p>Den 15. juni åbnes Danmarks grænser for tyske, norske og islandske turister, der kan dokumentere 6 overnatninger uden for København/Frederiksberg (29.05.2020 pressemøde, Statsministeriet). Danskere i udlandet gives ligeledes mulighed for at tage ægtefælder og børn med sig ind i Danmark (Ibid.).</p>
26, 2020 (22.-28. juni)	<p>Den 27. juni åbnes der op for rejser til alle lande, hvor smittetrykket er under 20 pr. 100.000 indbyggere (18.06.2020 nyhed, Udenrigsministeriet)</p>
38, 2020 (14.-20. september)	<p>Den 17. september indføres der i 17 hovedstadskommuner krav om mundbind eller visir på restauranter, barer, caféer og lignende serveringssteder. Åbningstiden på disse serveringssteder begrænses ligeledes til kl. 22 (15.09.2020 nyhed, Sundheds- og Ældreministeriet).</p> <p>Den 18. september udbredes restriktionerne fra de 17 hovedstadskommuner til resten af landet. Derudover sænkes forsamlingsforbuddet til 50 personer, og medarbejdere på både private og offentlige arbejdspladser opfordres til at arbejde hjemmefra. Restriktionerne gælder foreløbigt til og med 4. oktober (18.09.2020 pressemøde, Statsministeriet).</p>
39, 2020 (21.-27. september)	<p>Den 25. september forlænges restriktionerne, der blev præsenteret den 18. september, til og med den 18. oktober på grund af den stigende smitte (25.09.2020 nyhed, Sundheds- og Ældreministeriet).</p>
43, 2020 (19.-25. oktober)	<p>Den 23. oktober udvider regeringen kravet om at bære mundbind til at omfatte alle indendørs lokaler, hvor der er offentlig adgang, forsamlingsloftet sænkes fra 50 til 10 personer og der kommer et forbud mod al salg af alkohol efter kl. 22. Myndighederne beder desuden alle om at begrænse antallet af personer, som man ses med privat, til 10 forskellige personer. Restriktionerne, der allerede er indført, forlænges frem til 2. januar 2021 (23.10.2020 pressemøde, Statsministeriet)</p>
45, 2020 (2.-8. november)	<p>Den 4. november melder regeringen ud, at man har besluttet at slå alle danske minkbesætninger ned pga. en ny mutation af covid-19 (04.11.2020 pressemøde, Statsministeriet).</p> <p>Den 5. november indføres en række lokale restriktioner i Hjørring, Frederikshavn, Brønderslev, Jammerbugt, Vesthimmerland, Thisted og Læsø Kommune, for at reducere smitteudviklingen i Nordjylland (05.11.2020 pressemøde, Statsministeriet).</p>
50, 2020 (7.-13. december)	<p>Den 9. december lukkes 38 kommuner i Danmark ned grundet stigende smitte. Skoleelever fra 5. klasse og opefter, herunder elever og kursister på ungdomsuddannelser, voksenuddannelser samt videregående uddannelser, sendes hjem og undervises digitalt. Derudover lukkes restauranter, caféer og lignende serveringssteder samt kulturinstitutioner, indendørs idræt, forenings- og fritidsfaciliteter. Offentlige arbejdsgivere opfordres til at hjemsende alle medarbejdere, der</p>

Uge	Beskrivelse – Andet (ikke ældreområdet)
	ikke varetager kritiske funktioner (07.12.2020 pressemøde, Statsministeriet). Den 11. december meldes det ud, at nedlukningerne fra den 9. december udvides til yderligere 31 kommuner (16.12.2020b pjece, Sundheds- og Ældreministeriet)
51, 2020 (14.-20. december)	Den 16. december meldes det ud, at nedlukningen fra 9. december udvides til at gælde i hele landet (16.12.2020b pjece, Sundheds- og Ældreministeriet) Den 17. december lukkes alle landets stormagasiner, indkøbscentre, arkader og basarer til og med den 3. januar 2021. Dagligvarebutikker og apoteker holder fortsat åbent (16.12.2020 pressemøde, Statsministeriet).
52, 2020 (21.-27. december)	Den 21. december lukkes liberale serviceerhverv, herunder frisører, massører, tatovører, køreskoler mv. til og med den 3. januar 2021. Derudover hjemsendes elever i 0.-4. klasse, SFO og klubtilbud samt elever på bl.a. efterskoler, kostskoler og folkehøjskoler til og med 3. januar 2021 (16.12.2020 pressemøde, Statsministeriet) Den 25. december lukkes alle udvalgswarebutikker til og med den 3. januar 2021. Dagligvarebutikker og apoteker holder fortsat åbent (16.12.2020b pjece, Sundheds- og Ældreministeriet).
53, 2020 (28. december - 3. januar)	Den 29. december meldes det ud, at de gældende restriktioner og nedlukningen af samfundet forlænges til den 17. januar. Danskerne opfordres til at aflyse nytårsfesten (29.12.2020 pressemøde, Statsministeriet).
1, 2021 (4.-10. januar)	Den 5. januar sænkes forsamlingsforbuddet fra 10 til fem personer, afstandskravene skærpes fra 1 til 2 meter i hele samfundet, og der opfordres kraftigt til, at man dropper alle aftaler og bliver hjemme (05.01.2021 pressemøde, Statsministeriet). Udenrigsministeriets nye og skærpede rejsevejledninger i kraft (09.01.2021 pjece, Justitsministeriet) så hele verden farves 'rød', hvilket vil sige at alle udrejser frarådes. De skærpede rejsevejledninger betyder, at der fra d. 9. januar stilles krav om, at indrejsende personer kan påvise en negativ covid-19-test.
2, 2021 (11.-17. januar)	Den 13. januar forlænges nedlukningen og forsamlingsforbuddet på fem personer til den 7. februar (13.01.2021 pressemeddelelse, Sundheds- og Ældreministeriet). Det sker samme uge som den nye, sydafrikanske variant af coronavirus (B.1.351/501Y), der frygtes at være mindre følsom over for vacciner, for første gang konstateres i Danmark (16.01.2021 pressemeddelelse, Statens Serum Institut).
4, 2021 (25.-31. januar)	Den 28. januar forlænges nedlukningen af Danmark til den 28. februar (28.01.2021 pressemøde, Statsministeriet).
5, 2021 (1.-7. februar)	Den 3. februar annoncerer regeringen, at første version af et dansk digitalt coronapas forventes at være klar ultimo februar 2021 (03.02.2021 Berlingske).
6, 2021 (8.-14. februar)	Den 8. februar kan eleverne i 0.-4. klasse komme i skole igen (05.02.2021b nyhed, Sundhedsstyrelsen)
9, 2021 (1.-7. marts)	Den 1. marts genåbnes butikker under 5.000 kvadratmeter samt udendørs kulturinstitutioner, herunder zoologiske haver og forlystelsesparker med et krav om negativ test. Butikker på over 5.000 kvadratmeter må holde åbnet for et begrænset antal kunder af gangen. Derudover genåbnes idræts- og foreningsaktivitet, hvor forsamlingsforbuddet hæves fra fem til 25 personer, og patientrettighederne genindføres. De resterende restriktioner og tiltag forlænges til og med den 5. april 2021 (24.02.2021 pressemøde, Statsministeriet; 24.02.2021 pjece, Coronasmitte.dk)
11, 2021 (15. - 21. marts)	Den 15. marts genåbner højskoler og efterskoler i hele landet. Afgangselever i grundskolen og på ungdoms- og voksenuddannelser i Østjylland, Syddjylland, Fyn samt Vest- og Sydsjælland kan vende tilbage til undervisning 50 pct. af tiden. En lignende model er allerede etableret i Nord- og Vestjylland. Elever i 5.-8. klasse og ikke-afgangselever på ungdomsuddannelser i alle landsdele kan møde til udendørs undervisning én gang om ugen. Det samme gælder afgangselever i grundskolen og på ungdomsuddannelser i de dele af landet, der endnu ikke må have 50 pct. fremmøde. I grundskolen opfordrer man kraftigt personalet og eleverne til at have et negativt testresultat ved fremmøde, der højst er 72 timer gammel. På ungdomsuddannelserne vil det være et krav. På landets ikke brofaste øer kan grundskoleelever vende tilbage med 100 procent fremmøde efter samme model som på Bornholm. Derudover må udvalgswarebutikker på 5.000 kvadratmeter eller derudover have op til 250 kunder, og tidsbestillingen fjernes som krav for butikker på under 10.000 kvadratmeter (12.03.2021 pjece, Coronasmitte.dk).

Uge	Beskrivelse – Andet (ikke ældreområdet)
12, 2021 (22.-28. marts)	Den 22. marts 2021 kan afgangselever i grundskolen samt på ungdoms- og voksenuddannelser i Region Hovedstaden igen møde frem på deres uddannelsesinstitution efter samme model som resten af landet. Forsamlingsforbuddet hæves til 10 personer udendørs samt fra 25 til 50 personer for udendørs idræt-, fritids- og foreningsaktiviteter i organiseret regi. Derudover åbnes der for udendørs gudstjenester mv. med op til 50 personer af gangen (18.03.2021 pressemeddelelse, Statsministeriet)
14, 2021 (5.-11. april)	Den 6. april genåbner de liberale erhverv, herunder frisører, kosmetologer, massører, køreskoler mv. med krav om coronapas og brug af mundbind/visir. Elever i 5.-8. klasse og ikke-afgangselever på ungdoms- og voksenuddannelserne må komme i skole på halv tid. Derudover reduceres fjernundervisningen for studerende på videregående uddannelser, herunder uddannelser med mange praksiselementer (31.03.2021 pjece, Coronasmitte.dk)
15, 2021 (12.-18. april)	Den 13. april genåbnes indkøbscentre, stormagasiner og arkader på 15.000 kvadratmeter eller derunder med krav om mundbind/visir. Genåbningen gælder ikke biografer, restauranter og cafeer mv., der er placeret i indkøbscentrene (31.03.2021 pjece, Coronasmitte.dk).
16, 2021 (19.-25. april)	<p>Sundhedsstyrelsen kommer med opdaterede anbefalinger for, hvordan færdigvaccinerede skal forholde sig til covid-19 (19.04.2021 nyhed, Sundhedsstyrelsen).</p> <p>Det anbefales generelt til personer, der er færdigvaccineret, at:</p> <p><i>”Du kan være sammen med andre færdigvaccinerede uden at holde afstand eller bruge mundbind</i></p> <p><i>Du kan være sammen med familie eller nære venner som ikke er vaccineret uden at holde afstand eller bruge mundbind, hvis de ikke er i øget risiko for et alvorligt forløb ved covid-19</i></p> <p><i>Hvis du er ’nær kontakt’ til en der er smittet behøver du ikke gå i selvisolation</i></p> <p><i>Hvis du er vaccineret behøver du ikke blive testet regelmæssigt” (Ibid.)</i></p> <p>Til vaccinerede personer i øget risiko lyder det, at:</p> <p><i>”Du kan være sammen med andre færdigvaccinerede uden at holde afstand eller bruge mundbind</i></p> <p><i>Du kan være sammen med familie eller nære venner som ikke er vaccineret uden at holde afstand eller bruge mundbind, hvis de ikke er i øget risiko for et alvorligt forløb ved covid-19</i></p> <p><i>Hvis du er ’nær kontakt’ til en der er smittet behøver du ikke gå i selvisolation</i></p> <p><i>Hvis du er vaccineret behøver du ikke blive testet regelmæssigt” (Ibid.)</i></p> <p>Den 21. april hæves forsamlingsforbuddet indendørs til 10 personer og udendørs til 50 personer. Indkøbscentre, stormagasiner, arkader mv. på 15.000 kvadratmeter eller derover genåbner i øvrigt med krav om mundbind/visir samt genåbning af restauranter og cafeer mv. med krav om coronapas. Derudover genåbner museer, kunsthaller og biblioteker med krav om coronapas samt indendørs idræt i organiseret regi for hhv. børn og unge under 18 år og personer over 70 år. Foreningsliv, musik- og kulturskoler samt andre kunstskeoler og grundkurser på kunstområdet for børn og unge under 18 år genåbnes og endelig sker der lempelser på skole- og uddannelsesområdet, hvor smitten er lav (21.04.2021 pjece, Coronasmitte.dk).</p>

Litteraturliste

OBS: Alle links er senest tilgået den 16. juni 2022.

Berlingske 10.03.2020: "Her er scenariet, hvis en beboer på mit plejehjem får coronavirus." Af May Bjerre Eiby. <https://www.berlingske.dk/kommentatorer/her-er-scenariet-hvis-en-beboer-paa-mit-plejehjem-faar-coronavirus>

Berlingske 18.03.2020: "Fagforeninger er tilfredse med nye retningslinjer for coronatests." Af Kristian Lindberg. <https://www.berlingske.dk/nyheder/fagforeninger-er-tilfredse-med-nye-retningslinjer-for-coronatests>

Berlingske 21.03.2020: "Efter hidsig debat skærer WHO igennem: Masser af test er bedste våben mod corona." Af Michael Lund, Martin Borre og Thomas Mikkil Mortensen. <https://www.berlingske.dk/danmark/efter-hidsig-debat-skaerer-who-igennem-masser-af-test-er-bedste-vaben-mod>

Berlingske 24.03.2020: "Nu advarer WHO: Danmark vil være lukket ned i månedsvis uden skifte til aggressiv teststrategi." Af Martin Borre og Helene Kristine Holst. <https://www.berlingske.dk/politik/nu-advarer-who-danmark-vil-vaere-lukket-ned-i-maanedsvis-uden-skifte-til>

Berlingske 25.03.2020a: "WHOs ekspert i Danmark siger klart, hvordan coronavirus bekæmpes. Men Danmark følger ikke kursen." Af Helene Kristine Holst og Martin Borre. <https://www.berlingske.dk/samfund/whos-ekspert-i-danmark-siger-klart-hvordan-coronavirus-bekaempes.-men>

Berlingske 25.03.2020b: "Sundhedsstyrelsen vil teste 5000 danskere om dagen." Af Ritzau. <https://www.berlingske.dk/danmark/sundhedsstyrelsen-vil-teste-5000-danskere-om-dagen>

Berlingske 28.03.2020: "Et whiskydestilleri i Køge sagde ja til at producere en ny form for sprit – men købmændskabet er sat på hold." Af Tine Kirkensgaard. <https://www.berlingske.dk/samfund/et-whiskydestilleri-i-koege-sagde-ja-til-at-producere-en-ny-form-for-sprit>

Berlingske 04.04.2020: "Erwin Cordsen missede sit diamantbryllup og må vinke til sin kone fra parkeringspladsen foran Netto: »Det har været hårdt«." Af Amalie Thieden. <https://www.berlingske.dk/samfund/erwin-cordsen-missede-sit-diamantbryllup-og-maa-vinke-til-sin-kone-fra>

Berlingske 11.04.2020: "Vi har hørt om børneforældrene – hvad gør vi med »voksenforældrene«?" Af May Bjerre Eiby. <https://www.berlingske.dk/kommentatorer/vi-har-hoert-om-boerneforaeldrene-hvad-goer-vi-med-voksenforaeldrene>

Berlingske 13.04.2020: "Ældre Sagen kræver handling: Ensomme, isolerede ældre mistrives." Af Kalinka Aaman Agger. <https://www.berlingske.dk/samfund/aeldre-sagen-kræver-handling-ensomme-isolerede-aeldre-mistrives>

Berlingske 16.04.2020a: "Skal børn nu afstå fra at se deres bedsteforældre?" Af Helene Kristine Holst og Lars Nørgaard Pedersen. <https://www.berlingske.dk/samfund/skal-boern-nu-afstaa-fra-at-se-deres-bedsteforaeldre>

Berlingske 16.04.2020b: "FOA: Øget brug af værnemidler skal beskytte ældre mod corona." Af Ritzau. <https://www.berlingske.dk/danmark/foa-oeget-brug-af-vaernemidler-skal-beskytte-aeldre-mod-corona>

Berlingske 07.05.2020: "Ekspert: Test og karantæne kan give Danmark »fantastisk mulighed« for at åbne samfundet." Af Michael Lund, Lars Nørgaard Pedersen og Chris Kjær Jessen. <https://www.berlingske.dk/nyheder/eksperter-test-og-karantaene-kan-give-danmark-fantastisk-mulighed-for-at>

Berlingske 12.06.2020: "Konservativ borgmester: Regeringen må finde bedre løsninger for de ældre på plejehjem." Af Sofia Osmani. <https://www.berlingske.dk/kommentatorer/konservativ-borgmester-regeringen-maa-finde-bedre-loesninger-for-de>

Berlingske 28.07.2020: "Næsten en million danskere har downloadet Smittestop-appen." Af Helene Kristine Holst. <https://www.berlingske.dk/politik/naesten-en-million-danskere-har-downloadet-smittestop-appen>

Berlingske 06.09.2020: "Sygeplejersker og plejepersonale nægter at bruge fridage på at blive coronatestet." Af Joachim Talbro Paulsen. <https://www.berlingske.dk/danmark/sygeplejersker-og-plejepersonale-naegter-at-bruge-fridage-paa-at-blive>

Berlingske 30.09.2020: "»Der er ikke styr på det derude« – hård kritik af testkiks på plejehjem." Af Flemming Steen Pedersen. <https://www.berlingske.dk/samfund/der-er-ikke-styr-paa-det-derude-haard-kritik-af-testkiks-paa-plejehjem>

Berlingske 06.10.2020: "Alzheimerforeningen i opråb til Folketinget: Kommuner har frihedsberøvet plejehjemsbeboere i strid med loven." Af Birgitte Vølund og Nis Peter Nissen. <https://www.berlingske.dk/kommentarer/alzheimerforeningen-i-opraab-til-folketinget-kommuner-har>

Berlingske 10.10.2020a: "Ældre Sagen sender nødråb til alle landets borgmestre: »Vi får hjerteskrærende henvendelser«." Af Flemming Steen Pedersen. <https://www.berlingske.dk/nyheder/aeldre-sagen-sender-noedraab-til-alle-landets-borgmestre-vi-faar>

Berlingske 10.10.2020b: " Udsatte ældre rammes af udvandet testplan for plejehjem: »Det handler jo om menneskeliv«" Af Flemming Steen Pedersen. <https://www.berlingske.dk/samfund/udsatte-aeldre-rammes-af-udvandet-testplan-for-plejehjem-det-handler-jo-om>

Berlingske 05.11.2020: "Ny kritik af coronaindgreb mod ældre: »Urimeligt og uværdigt«." Af Flemming Steen Pedersen. <https://www.berlingske.dk/samfund/ny-kritik-af-coronaindgreb-mod-aeldre-urimeligt-og-uværdigt>

Berlingske 17.12.2020: "Lys i mørket for udsatte ældre: Covidvaccine kommer hurtigt til at redde liv på plejehjem." Af Flemming Steen Pedersen. <https://www.berlingske.dk/samfund/lys-i-moerket-for-udsatte-aeldre-covid-vaccine-kommer-hurtigt-til-at-redde>

Berlingske 29.12.2020: "Anden bølge vokser den første over hovedet – og det får tidligere direktør til at sende bredside mod regeringen: »Ildebranden er simpelthen blevet for stor«." Af Henriette Hejlskov. <https://www.berlingske.dk/samfund/anden-boelge-vokser-den-foerste-over-hovedet-og-det-faar-tidligere?referrer=RSS>

Berlingske 06.01.2021a: "Nu begynder det logistiske vaccinemareridt for alvor: »Det er en større opgave end på plejecentrene«." Af Mathilde Graversen. <https://www.berlingske.dk/samfund/nu-begynder-det-logistiske-vaccinemareridt-for-alvor-det-er-en-stoerre>

Berlingske 06.01.2021b: "Danmark og resten af EU kan tage endnu en vaccine i brug." Af Ritzau. <https://www.berlingske.dk/internationalt/danmark-og-resten-af-eu-kan-tage-endnu-en-vaccine-i-brug>

Berlingske 09.01.2021a: "Sygehuschefer vil have ansatte frem i vaccinekøen". Af Ritzau. [Sygehuschefer vil have ansatte frem i vaccinekøen \(berlingske.dk\)](https://www.berlingske.dk/sygehuschefer-vil-have-ansatte-frem-i-vaccinekoen)

Berlingske 09.01.2021b: "Brostrøm står fast: Ældre og sårbare skal stå forrest i vaccinekø". Af Ritzau. <https://www.berlingske.dk/danmark/brostroem-staar-fast-aeldre-og-saarbare-skal-staa-forrest-i-vaccinekoe>

Berlingske 19.01.2021: "Chefer beder plejepersonale med symptomer om at gå på job." Af Ritzau. <https://www.berlingske.dk/danmark/chefer-beder-plejepersonale-med-symptomer-om-at-gaa-paa-job>

Berlingske 20.01.2021: "Minister til kommunerne: Skynd jer at bestille lyntest." Af Ritzau. <https://www.berlingske.dk/danmark/minister-til-kommunerne-skynd-ger-at-bestille-lyntest>

Berlingske 21.01.2021: "Kun tre gange har vi nærmet os at lynteste for fuld kraft." Af Ritzau. <https://www.berlingske.dk/danmark/kun-tre-gange-har-vi-naermet-os-at-lynteste-for-fuld-kraft>

Berlingske 22.01.2021a: "Heunicke ville have lyntest på plejehjem – en uge senere blev det droppet." Af Christina Elkorn. <https://www.berlingske.dk/samfund/heunicke-ville-have-lyntest-paa-plejehjem-en-uge-senere-blev-det-droppet>

Berlingske 22.01.2021b: "Lars Biel blev indkaldt til vaccination 12. januar, men ledte forgæves efter en ledig tid: »Man føler sig lidt snydt«." Af Mathilde Graversen. <https://www.berlingske.dk/samfund/lars-biel-blev-indkaldt-til-vaccination-12-januar-men-ledte-forgaeves>

Berlingske 22.01.2021c: "Er hospitalsdirektører frontpersonale? En hospitalsledelse har vaccineret tre direktører." Af Mathilde Graversen. <https://www.berlingske.dk/samfund/er-hospitalsdirektorer-frontpersonale-en-hospitalsledelse-har-vaccineret>

Berlingske 30.01.2021: "Efter speget forløb: Nu er strategien klar for lyntest." Af Flemming Steen Pedersen. <https://www.berlingske.dk/samfund/efter-speget-forloeb-nu-er-strategien-klar-for-lyntest>

Berlingske 03.02.2021: "Digitalt coronapas på vej til danskerne". Af Ritzau. <https://www.berlingske.dk/politik/digitalt-coronapas-er-paa-vej-til-danskerne-0>

Berlingske 05.02.2021: "Heunicke skal forklare kommuners indblanding i testprioritering." Af Ritzau. <https://www.berlingske.dk/politik/heunicke-skal-for-klare-kommuners-indblanding-i-testprioritering?referrer=RSS>

Berlingske 07.02.2021: "SOS International fyres som leverandør af lyntest." Af Ritzau. <https://www.berlingske.dk/samfund/sos-international-fyres-som-leverandoer-af-lyntest>

Berlingske 28.03.2021: "Ældre Sagen er begejstret: »Vi bevæger os mod større frihed«." Af Henrik Dannemand. <https://www.berlingske.dk/nyheder/aeldre-sagen-er-begejstret-vi-bevaeger-os-mod-storre-frihed>

Coronasmitte.dk, 05.01.2021: "Skærpet forsamlingsforbud og nye tiltag for at imødegå cluster B.1.1.7". <https://coronasmitte.dk/nyt-fra-myndighederne/pressemoeder/skaerpet-forsamlingsforbud-og-ovrigt-tiltag-for-at-imoeedegaa-cluster-b117>

Coronasmitte.dk, 24.02.2021 pjece: "Gradvis genåbning af Danmark". [Pjece_gradvis genåbning_240221 NKC.pdf \(coronasmitte.dk\)](#)

Coronasmitte.dk, 12.03.2021 pjece: "Yderligere genåbning af Danmark". [Pjece_Genåbning den 15. marts_NKC.pdf \(coronasmitte.dk\)](#)

Coronasmitte.dk, 31.03.2021 pjece: "Genåbning efter påske". [Pjece - Genaabning efter paaske.pdf \(coronasmitte.dk\)](#)

Coronasmitte.dk, 21.04.2021: "Genåbningen fortsætter. Pr. 21. april 2021 fortsætter genåbningen af Danmark". [Genåbningen fortsætter \(coronasmitte.dk\)](#)

Danmarks Radio 04.02.2021: "KL omskrev pressemeddelelse fra Sundhedsstyrelsen: Plejepersonale kom bag i køen til lyntest." Af Mathias Friis, Astrid Fischer og Laura Marie Sørensen. <https://www.dr.dk/nyheder/indland/kl-omskrev-pressemeddelelse-fra-sundhedsstyrelsen-plejepersonale-kom-bag-i-koeen-til>

Danmarks Radio 16.05.2021: "Mens smitte og dødsfald slog rekord, droppede Sundhedsministeriet lyntest på plejehjem." Af Laura Marie Sørensen, Astrid Fischer, Mathias Friis og Lisbeth Quass. <https://www.dr.dk/nyheder/indland/mens-smitte-og-doedsfald-slog-rekord-droppede-sundhedsministeriet-lyntest-paa>

Danske Regioner, 11.11.2020 notat: "Status på implementering af aftale om test af kommunalt plejepersonale – uge 46" (udleveret af Kommunernes Landsforening i forbindelse med nærværende undersøgelse).

Danske Regioner, 05.01.2021 notat: "Intensiveret systematisk test af plejehjemsansatte" (tilgængeligt via Danmarks Radios hjemmeside: https://www.dr.dk/static/documents/2021/05/07/intensiveret_systematisk_test_af_plejhjemsansatte_479defb1.pdf).

Justitsministeriet, LOV nr 349 af 02/04/2020: "Lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven". <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2020/349>

Justitsministeriet, 09.01.2021 pjece: "Skærpelse af rejsevejledninger og indrejsereregler". [Skærpelse af rejsevejledninger og indrejserestriktioner \(justitsministeriet.dk\)](#)

Justitsministeriet, 22.01.2021 pressemeddelelse: "Enighed mellem justitsministeren og kommuner om at sætte turbo på mobile testenheder". [Enighed mellem justitsministeren og kommuner om at sætte turbo på mobile testenheder | Justitsministeriet](#)

Justitsministeriet og Sundhedsministeriet, 25.03.2021 udgivelse: "COVID-19: Teststrategi". [COVID-19_Teststrategi_250321.pdf \(sum.dk\)](#)

Jyllands-Posten 06.03.2020: "Corona har ændret vores hverdag: Vi spritter hænder og holder afstand." Af Rasmus Bloch Hansen, Tea Krogh Sørensen og Hanne Fall Nielsen. [https://jyllands-posten.dk/premium/indblik/Indland/ECE11987006/corona-har-aendret-vores-hverdag-vi-spritter-haender-og-holder-afstand/](#)

Jyllands-Posten 11.03.2020a: "Efter smitte på plejehjem - sådan skal du forholde overfor ældre og svagelige medborgere." Af Henrik Philip Hare. [https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12002559/efter-smitte-paa-plejehjem-saadan-skal-du-forholde-overfor-aeldre-og-svagelige-medborgere/](#)

Jyllands-Posten 11.03.2020b: "Ældre Sagen: Det kan blive nødvendigt, at pårørende holder sig væk fra plejehjem." Af Morten Zahle, Tea Krogh Sørensen og Hanne Fall Nielsen. [https://jyllands-posten.dk/premium/indblik/Indland/ECE12001688/aeldre-sagen-det-kan-blive-noedvendigt-at-paaroeerende-holder-sig-vaek-fra-plejehjem/](#)

Jyllands-Posten 11.03.2020c: "Tusindvis bliver berørt: Kommune har aflyst foredrag, bankospil og kurser for at beskytte ældre." Af Jesper Haue Hansen og Tea Krogh Sørensen. [https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12001267/tusindvis-bliver-beroert-kommune-har-aflyst-foredrag-bankospil-og-kurser-for-at-beskytte-aeldre/](#)

Jyllands-Posten 11.03.2020d: "Corona lukker institutioner: Kommuner efterlyser hastelovgivning." Af Ritzau. [https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12002818/corona-lukker-institutioner-kommuner-efterlyser-hastelovgivning/](#)

Jyllands-Posten 11.03.2020e: "Aarhus Kommune neddrog møder og rejser Af Jonas Hvid. [Aarhus Kommune neddrog møder og rejser \(jyllands-posten.dk\)](#)

Jyllands-Posten 11.03.2020f: " Medarbejder på plejehjem er smittet med coronavirus." Af Morten Zahle. [https://jyllands-posten.dk/jpaarhus/ECE12000703/medarbejder-paa-plejehjem-er-smittet-med-coronavirus/](#)

Jyllands-Posten 14.03.2020: "Kommuner skærer i rengøring hos ældre for at mindske smitterisiko." Af Ritzau. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12010767/kommuner-skaerer-i-rengoering-hos-aeldre-for-at-mindske-smitterisiko/>

Jyllands-Posten 16.03.2020: "Coronavirus har bidt sig fast i Danmark – nu skal flere testes." Af Hanne Fall Nielsen og Tea Krogh Sørensen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12013001/coronavirus-har-bidt-sig-fast-i-danmark-nu-skal-flere-testes/>

Jyllands-Posten 18.03.2020: "»Så meget gør det ikke. Jeg vil hellere have, at folk får det godt«." Af Matias Seidelin, Simone Skyum og Thomas Vibjerg. <https://jyllands-posten.dk/premium/indblik/Indland/ECE12015472/saa-meget-goer-det-ikke-jeg-vil-hellere-have-at-folk-faar-det-godt/>

Jyllands-Posten 19.03.2020: "Sundhedspersonale skal arbejde, selv om de har haft kontakt med coronasmittede." Af Marchen Neel Gjertsen, Tea Krogh Sørensen, Morten Zahle og Jesper Hvass. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12019895/sundhedspersonale-skal-arbejde-selv-om-de-har-haft-kontakt-med-coronasmittede/>

Jyllands-Posten 20.03.2020a: "Ældre bliver efterladt i ensomhed: »Jeg kan huske krigens afslutning, men dette...«." Af Kenneth Thygesen og Jesper Haue Hansen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12015184/aeldre-bliver-efterladt-i-ensomhed-jeg-kan-huske-krigens-afslutning-men-dette/>

Jyllands-Posten 20.03.2020b: "Sundhedsansatte kæmper med at få adgang til coronatest." Af Ritzau. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12024796/sundhedsansatte-kaemper-med-at-faa-adgang-til-coronatest/>

Jyllands-Posten 20.03.2020c: "Han er journalist, hun er sygeplejerske. Han skal i karantæne, hun skal på arbejde på Riget." Af Sofie Øgård Gøttler og Tea Krogh Sørensen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12025210/han-er-journalist-hun-er-sygeplejerske-han-skal-i-karantaene-hun-skal-paa-arbejde-paa-riget/>

Jyllands-Posten 20.03.2020d: "Ikke alt kan løses her og nu. Men hvorfor kan potentielle smittebærere ikke testes?" Leder i Jyllands-Posten. <https://jyllands-posten.dk/debat/leder/ECE12012640/ikke-alt-kan-loeses-her-og-nu-men-hvorfor-kan-potentielle-smittebaerere-ikke-testes/>

Jyllands-Posten 20.03.2020e: "Professor efterlyser flere test af sundhedsansatte: »Så ved vi jo med meget stor sandsynlighed, at de er immune over for smitten«." Af Tea Krogh Sørensen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12024216/professor-efterlyser-flere-test-af-sundhedsansatte-saa->

[ved-vi-jo-med-meget-stor-sandsynlighed-at-de-er-immune-over-for-smit-ten/](#)

Jyllands-Posten 25.03.2020: "Private virksomheder og universiteter tilbyder at teste for corona." Af Hanne Fall Nielsen og Tea Krogh Sørensen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12036488/private-virksomheder-og-universiteter-tilbyder-at-teste-for-corona/>

Jyllands-Posten 26.03.2020: "FOA hilser nye retningslinjer for test velkommen, men frygter telefonstorm af frustration." Af Mie Louise Raatz. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12038941/foa-hilser-nye-retningslinjer-for-test-velkommen-men-frygter-telefonstorm-af-frustration/>

Jyllands-Posten 27.03.2020: "Nej tak til rengøring, indkøb eller bad: Ældre afviser besøg af hjemmeplejen af frygt for coronasmitte." Af Sarah Kott. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12041457/nej-tak-til-rengoering-indkoeb-eller-bad-aeldre-afviser-besoeg-af-hjemmeplejen-af-frygt-for-coronasmitte/>

Jyllands-Posten 31.03.2020: "5.000 test om dagen er klar, men der er for få henviste borgere." Af Hanne Fall Nielsen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12050244/5000-test-om-dagen-er-klar-men-der-er-for-faa-henviste-borgere/>

Jyllands-Posten 02.04.2020a: "USA får russisk hjælp: Dit nyhedsoverblik på to minutter." Af Signe From Jensen. [USA får russisk hjælp: Dit nyhedsoverblik på to minutter \(jyllands-posten.dk\)](#)

Jyllands-Posten 02.04.2020b: "Ældre Sagen vil gerne lempe forbuddet mod besøg på plejehjem." Af Mads Bonde Broberg, Frederikke Træholt og Hanne Fall Nielsen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12052588/aeldre-sagen-vil-gerne-lempe-forbuddet-mod-besoeg-paa-plejehjem/>

Jyllands-Posten 02.04.2020c: "Sygeplejersken undrer sig: Fire døgn ventetid på en test." Af Hanne Fall Nielsen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12055374/sygeplejersken-undrer-sig-fire-dogns-ventetid-paa-en-test/>

Jyllands-Posten 02.04.2020d: "84 midtjyske sundhedsansatte er smittet med coronavirus." Af Maria Dalhoff. <https://jyllands-posten.dk/jpaarhus/ECE12054285/84-midtjyske-sundhedsansatte-er-smittet-med-coronavirus/>

Jyllands-Posten 03.04.2020: "Mangel på værnemidler får kommune til selv at fremstille dem." Af Hanne Fall Nielsen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12057391/mangel-paa-vaernemidler-faar-kommune-til-selv-at-fremstille-dem/>

Jyllands-Posten 04.04.2020: "Danske myndigheder står fast: Mundbind hjælper ikke i kampen mod corona." Af Mads Bonde Broberg og Morten Zahle. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12060225/danske-myndigheder-staar-fast-mundbind-hjaelper-ikke-i-kampen-mod-corona/>

Jyllands-Posten 09.04.2020: " I Holland bekæmper man ensomhed blandt ældre med glaseruder og samtaleanlæg." Af Sofie Øgård Gøttler. <https://jyllands-posten.dk/international/europa/ECE12070346/i-holland-bekaemper-man-ensomhed-blandt-aeldre-med-glasruder-og-samtaleanlaeg/>

Jyllands-Posten 10.04.2020a: "Det sidste farvel til en døende coronapatient: »Det fylder meget for de pårørende, at deres kære ikke må dø alene«" Af Jesper Haue Hansen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12060806/det-sidste-farvel-til-en-doeende-coronapatient-det-fylder-meget-for-de-paeroerende-at-deres-kaere-ikke-maa-doe-alene/>

Jyllands-Posten 10.04.2020b: "Især et problem i ældreplejen: Coronavirus kan spredes af raske." Af Hanne Fall Nielsen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12070775/isaer-et-problem-i-aeldreplejen-coronavirus-kan-spredes-af-raske/>

Jyllands-Posten 14.04.2020: "Coronaprognose bag genåbningen af Danmark rammer ved siden af skiven." Af Nikolaj Rytgaard, Jesper Hvass og Marchen Neel Gjertsen. <https://jyllands-posten.dk/politik/ECE12074924/coronaprog-nose-bag-genaabningen-af-danmark-rammer-ved-siden-af-skiven/>

Jyllands-Posten 15.04.2020: "Dit nyhedsoverblik på to minutter" (link ikke tilgængeligt).

Jyllands-Posten 16.04.2020a: "Danskerne fandt en ny måde at fejre dronningen på." Af Jesper Haue Hansen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12079626/danskerne-fandt-en-ny-maade-at-fejre-dronningen-paa/>

Jyllands-Posten 16.04.2020b: "FOA: Øget brug af værnemidler skal beskytte ældre mod corona." Af Ritzau. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12078620/foa-oeget-brug-af-vaernemidler-skal-beskytte-aeldre-mod-corona/>

Jyllands-Posten 17.04.2020: "Domstolene genåbner 27. april efter coronanedlukning". Af Ritzau. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12081805/domstolene-genaabner-27-april-efter-coronanedlukning/>

Jyllands-Posten 19.04.2020: "På plejehjem i et hårdt coronaramt Frankrig har man indført massetest. Hvorfor? For at give de ældre friheden tilbage." Af Sofie Øgård Gøttler. <https://jyllands-posten.dk/international/ECE12085312/paa-plejehjem-i-et-haardt-coronaramt-frankrig-har-man-indfoert-massetest-hvorfor-for-at-give-de-aeldre-friheden-tilbage/>

Jyllands-Posten 20.04.2020a: "Ældre Sagen: Udsigt til fysisk afstand i et år er skræmmende." Af Ritzau. [Ældre Sagen: Udsigt til fysisk afstand i et år er skræmmende \(jyllands-posten.dk\)](https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12086783/ekspert-om-et-aar-med-social-afstand-i-danmark-det-er-voldsomt-og-svenskerne-kan-underminere-strategien/)

Jyllands-Posten 20.04.2020b: "Ekspert om et år med social afstand i Danmark: Det er »voldsomt«, og svenskerne kan underminere strategien." Af Jacob Haislund, Steen A. Jørgensen og Morten Vestergaard. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12086783/ekspert-om-et-aar-med-social-afstand-i-danmark-det-er-voldsomt-og-svenskerne-kan-underminere-strategien/>

Jyllands-Posten 21.04.2020a: "Mette Frederiksen: Ingen kan holde til et år uden kram." af Steen A. Jørgensen. <https://jyllands-posten.dk/politik/ECE12089245/mette-frederiksen-ingen-kan-holde-til-et-aar-uden-kram/>

Jyllands-Posten 21.04.2020b: "Fagforening er bekymret over udendørs plejehjemsbesøg." Af Jonas Hvid. <https://jyllands-posten.dk/jpaarhus/ECE12088517/fagforening-er-bekymret-over-udendoers-plejehjemsbesoeg/>

Jyllands-Posten 22.04.2020a: "Besøg på plejehjem: »Jeg vil hellere dø af corona end af sorg«." Af Simone Skyum, Tea Krogh Sørensen og Jacob Haislund. <https://jyllands-posten.dk/premium/indblik/indland/ECE1208812/besoeg-paa-plejehjem-jeg-vil-hellere-doe-af-corona-end-af-sorg/>

Jyllands-Posten 22.04.2020b: "Ensomhed på plejehjem bekymrer på Christiansborg: »Behovet for at finde løsninger er blevet kæmpestort«." Af Jacob Haislund og Simone Skyum. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12092168/ensomhed-paa-plejehjem-bekymrer-paa-christiansborg-behovet-for-at-finde-loesninger-er-blevet-kaempestort/>

Jyllands-Posten 23.04.2020a: "Besøgsforbud får ægtepar til at mødes i smug på kirkegården: »Man føler sig lidt som en halvforbryder«." Af Simone Skyum og Jacob Haislund. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12094144/besoegsforbud-faar-aegtepar-til-at-moedes-i-smug-paa-kirkegaarden-man-foeler-sig-lidt-som-en-halvforbryder/>

Jyllands-Posten 23.04.2020b: "Sundhedsstyrelsen erkender fejl i vejledning om besøg på plejehjem." Af Simone Skyum og Jacob Haislund. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12095141/sundhedsstyrelsen-erkender-fejl-i-vejledning-om-besoeg-paa-plejehjem/>

Jyllands-Posten 24.04.2020a: "Det lave smittetryk gør det muligt at genbruge strategi." Af Hanne Fall Nielsen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12097907/det-lave-smittetryk-goer-det-muligt-at-genbruge-strategi/>

Jyllands-Posten 24.04.2020b: "Partier: Afgørende med helt klare retningslinjer for besøg hos ældre på plejehjem." Af Steen A. Jørgensen. <https://jyllands-posten.dk/politik/ECE12096628/partier-afgoerende-med-helt-klare-retningslinjer-for-besoeg-hos-aeldre-paa-plejehjem/>

Jyllands-Posten 24.04.2020c: "Ældre på plejehjem får lov at ses med deres kære, efter styrelse erkendte fejl." Af Simone Skyum, Mette Marie Breuning og Steen A. Jørgensen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12097380/aeldre-paa-plejehjem-faar-lov-at-ses-med-deres-kaere-efter-styrelse-erkendte-fejl/>

Jyllands-Posten 24.04.2020d: "Organisationer: Langt flere på plejehjem skal testes." Af Ritzau. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12098413/organisationer-langt-flere-paa-plejehjem-skal-testes/>

Jyllands-Posten 24.04.2020e: "Sundhedsstyrelsen anbefaler flere værnemidler i ældrepleje." Af Ritzau. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12096977/sundhedsstyrelsen-anbefaler-flere-vaernemidler-i-aeldre-pleje/>

Jyllands-Posten 02.05.2020: "76-årig pårørende er »bestemt ikke tryk ved«, at plejehjemmene skal genåbnes." Af Simone Skyum og Jacob Haislund. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12112712/76aarig-paaroerende-er-bestemt-ikke-tryk-ved-at-plejehjemmene-skal-genaabnes/>

Jyllands-Posten 03.05.2020b: "I tre uger blev de isoleret på deres værelser." Af Thomas Lund Hansen og Casper Dalhoff. <https://jyllands-posten.dk/premium/indblik/Indland/ECE12100198/i-tre-uger-blev-de-isoleret-paa-deres-vaerelser/>

Jyllands-Posten 05.05.2020: "Mindre ensomhed – fortsat vagtsomhed." Af Jan Radzewicz. [Mindre ensomhed – fortsat vagtsomhed \(jyllands-posten.dk\)](https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12100198/i-tre-uger-blev-de-isoleret-paa-deres-vaerelser/)

Jyllands-Posten 06.05.2020a: "Nedlukningen af Danmark var unødvendig." Af Peter C. Gøtzsche. <https://jyllands-posten.dk/debat/kronik/ECE12116471/nedlukningen-af-danmark-var-unoedvendig/>

Jyllands-Posten 06.05.2020b: "Vi har en anden mulighed end myndighedernes løsning på coronakrisen: Isolér ældre og syge." Af Aldo Petersen. <https://jyllands-posten.dk/debat/breve/ECE12123878/vi-har-en-anden-mulighed-end-myndighedernes-loesning-paa-coronakrisen-isoler-aeldre-og-syge/>

Jyllands-Posten 07.05.2020: " Myndighedernes beregninger er alt for konservative." Af Jesper J. Lange. <https://jyllands-posten.dk/debat/breve/ECE12120137/myndighedernes-beregninger-er-alt-for-konservative/>

Jyllands-Posten 08.05.2020: " Mette Frederiksen, din manglende tillid til danskerne skaber en krise for fællesskabet." Af Alex Vanopslagh. <https://jyllands-posten.dk/debat/kronik/ECE12119587/mette-frederiksen-din-manglende-tillid-til-danskerne-skaber-en-krise-for-faellesskabet/>

Jyllands-Posten 10.05.2020: "Det er falsk tryghed, for der er ikke skyggen af bevis for, at visiret beskytter." Af Tea Krogh Sørensen og Hanne Fall Nielsen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12126920/det-er-falsk-tryghed-for-der-er-ikke-skyggen-af-bevis-for-at-visiret-beskytter/>

Jyllands-Posten 18.05.2020: "Myndigheder spreder coronatest ud, men gør det sværere for smittedes kontakter at blive testet." Af Thomas Vibjerg, Tea Krogh Sørensen og Hanne Fall Nielsen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12144506/myndigheder-spreder-coronatest-ud-men-goer-det-svaerere-for-smittedes-kontakter-at-blive-testet/>

Jyllands-Posten 28.05.2020: "Dansk Folkeparti vil vende bevisbyrden ved coronasmitte på arbejdspladsen." Af Nanna Elmstrøm. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12172547/dansk-folkeparti-vil-vende-bevisbyrden-ved-coronasmitte-paa-arbejdspladsen/>

Jyllands-Posten 02.06.2020: "Dit nyhedsoverblik på to minutter." [Dit nyheds-overblik på to minutter \(jyllands-posten.dk\)](https://jyllands-posten.dk/nyheds-overblik-pa-to-minutter/)

Jyllands-Posten 03.06.2020: "Over 600 sygeplejersker er døde med coronavirus." Af Ritzau. <https://jyllands-posten.dk/international/ECE12187560/over-600-sygeplejersker-er-doede-med-coronavirus/>

Jyllands-Posten 04.06.2020: "Rapport fastslår, at etniske mindretal er hårdest ramt af coronavirus." Af Carsten Ellegaard. <https://jyllands-posten.dk/international/ECE12186240/rapport-fastslaar-at-etniske-mindretal-er-haardest-ramt-af-coronavirus/>

Jyllands-Posten 12.06.2020a: "Der er atter lukket op for korte besøg på landets plejehjem, men det er ikke godt nok." Af Lone Glarbo. <https://jyllands-posten.dk/jpaarhus/debat/breve/ECE12183635/der-er-atter-lukket-op-for-korte-besoeg-paa-landets-plejehjem-men-det-er-ikke-godt-nok/>

Jyllands-Posten 12.06.2020b: "Hvem af de tre børn må besøge deres gamle mor på plejehjem?" Af Hanne Fall Nielsen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12210493/hvem-af-de-tre-boern-maa-besoeg-deres-gamle-mor-paa-plejehjem/>

Jyllands-Posten 14.06.2020: "Corona får tidligst ram på ham, når han bliver 115 år." Af Marcus Aggersbjerg. <https://jyllands-posten.dk/kultur/ECE12200245/corona-faar-tidligst-ram-paa-ham-naar-han-bliver-115-aar/>

Jyllands-Posten 16.06.2020: "25 smittede på jysk plejehjem – men færre beboere testes." Af Tea Krogh Sørensen og Hanne Fall Nielsen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12222127/25-smittede-paa-jysk-plejehjem-men-faerre-beboere-testes/>

Jyllands-Posten 19.06.2020: "SSI: Det er samme virus hos mink, avlere og på plejehjem." Af Ritzau. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12235963/ssi-det-er-samme-virus-hos-mink-avlere-og-paa-plejehjem/>

Jyllands-Posten 21.06.2020: "Partier kræver handling efter spredning af coronavirus på hospitaler." Af Simone Skyum og Jacob Haislund. <https://jyllands-posten.dk/politik/ECE12236683/partier-kræver-handling-efter-spredning-af-coronavirus-paa-hospitaler/>

Jyllands-Posten 22.06.2020: "Mette Frederiksen: Vi var ikke godt nok forberedt." Af Signe From Jensen. <https://jyllands-posten.dk/politik/ECE12237893/mette-frederiksen-vi-var-ikke-godt-nok-forberedt/>

Jyllands-Posten 30.06.2020: "Ansatte i plejesektoren skal jævnligt testes for corona." Af Ritzau. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12259199/ansatte-i-plejesektoren-skal-jaevnligt-testes-for-corona/>

Jyllands-Posten 04.07.2020: "Mange ældre får ikke gjort grundigt rent efter coronakrise." Af Nanna Elmstrøm, Tea Krogh Sørensen og Hanne Fall Nielsen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12266129/mange-aeldre-faar-ikke-gjort-grundigt-rent-efter-coronakrise/>

Jyllands-Posten 05.07.2020: "Sender regeringen regningen for coronakrisen videre til københavnerne?" Af Sisse Marie Welling. <https://jyllands-posten.dk/debat/breve/ECE12248444/sender-regeringen-regningen-for-coronakrisen-videre-til-koebenhavnerne/>

Jyllands-Posten 02.08.2020: "Lad vikarer gøre hovedrent hos ældre." Af Bjarne Hastrup og Brian Mikkelsen. <https://jyllands-posten.dk/debat/breve/ECE12297897/lad-vikarer-goere-hovedrent-hos-aeldre/>

Jyllands-Posten 07.08.2020: "Nu er det erhvervslivets tur: Her er substansen i en ny coronaplan." Af Steen Rosenbak. <https://jyllands-posten.dk/jper-hverv/ECE12322300/nu-er-det-erhvervslivets-tur-her-er-substansen-i-en-ny-coronaplan/>

Jyllands-Posten 19.08.2020: "Landets største kommune forventer ekstraudgifter for milliarder." Af Cecilie Als Mortensen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12354629/landets-stoerste-kommune-forventer-ekstraudgifter-for-milliarder/>

Jyllands-Posten 05.09.2020a: "»Hovedrystende forkert« at de ansatte skal tage coronatests i fritiden." Af Christian Bæk Lindtoft. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12393398/hovedrystende-forkert-at-de-ansatte-skal-tage-coronatests-i-fritiden/>

Jyllands-Posten 05.09.2020b: "Retssager på vej: Sygeplejersker og plejepersonale nægter at bruge deres fridage på blive coronatestet." Af Simone Skyum og Christian Bæk Lindtoft. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12392767/retssager-paa-vej-sygeplejersker-og-plejepersonale-naegter-at-bruge-deres-fridage-paa-blive-coronatestet/>

Jyllands-Posten 07.09.2020: "Sundhedsministeren: Private sammenkomster er en alvorlig smittespreder – overvej at udskyde igen." Af Hanne Fall Nielsen og Tea Krogh Sørensen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12395963/sundhedsministeren-private-sammenkomster-er-en-alvorlig-smittespreder-overvej-at-udskyde-igen/>

Jyllands-Posten 10.09.2020: "Økonomisk hjælp til ventende forældre og krav om, at børn skal testes først." Af Tea Krogh Sørensen, Hanne Fall Nielsen og Morten Vestergaard. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12404761/oekonomisk-hjaelp-til-ventende-foraeldre-og-krav-om-at-boern-skal-testes-foerst/>

Jyllands-Posten 14.09.2020a: "Hver anden kommune har mange coronasmittede – kravet om nye tiltag øges." Af Tea Krogh Sørensen og Hanne Fall Nielsen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12412196/hver-anden-kommune-har-mange-coronasmittede-kravet-om-nye-tiltag-oeges/>

Jyllands-Posten 14.09.2020b: "SF vil hindre smitte med små grupper på skoler og plejehjem." Af Ritzau. <https://jyllands-posten.dk/politik/ECE12413020/sf-vil-hindre-smitte-med-smaa-grupper-paa-skoler-og-plejehjem/>

Jyllands-Posten 17.09.2020: "Drop tvangen — servicér hellere civilsamfundet." Af Jonas Herby. <https://jyllands-posten.dk/debat/breve/ECE12414450/drop-tvangen-servicer-hellere-civilsamfundet/>

Jyllands-Posten 21.09.2020: "Far er den bedste i verden." Af Marcus Aggersbjerg. <https://jyllands-posten.dk/kultur/ECE12402188/far-er-den-bedste-i-verden/>

Jyllands-Posten 22.09.2020a: "Frygten for vores egen dødelighed gør os bange for at leve." Af Peter Bitsch Hjortshøj. <https://jyllands-posten.dk/debat/kronik/ECE12427143/frygten-for-vores-egen-doedelighed-goer-os-bange-for-at-leve/>

Jyllands-Posten 22.09.2020b: "Danske eksperter: Vi skal ikke være misundelige på Sveriges coronastrategi." Af Tea Krogh og Hanne Fall Nielsen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12428230/danske-eksperter-vi-skal-ikke-vaere-misundelige-paa-sveriges-coronastrategi/>

Jyllands-Posten 25.09.2020: " »Vi skruer ned for festen for at kunne holde resten af samfundet åbent«" Af Tea Krogh Sørensen og Hanne Fall Nielsen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12439867/vi-skrue-ner-for-festen-for-at-kunne-holde-resten-af-samfundet-aabent/>

Jyllands-Posten 29.09.2020: " Læger: Mange småsyge, raske eller til dagen opfundet syge spærrer testsystemet." Af Tea Krogh Sørensen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12444194/laeger-mange-smaasyge-raske-eller-til-dagen-opfundet-syge-spaerrer-testsystemet/>

Jyllands-Posten 01.10.2020: "Status i de hvide telte: 1 pct. er blevet testet for corona flere end fem gange." Af Tea Krogh Sørensen og Morten Zahle. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12452628/status-i-de-hvide-telte-1-pct-er-blevet-testet-for-corona-flere-end-fem-gange/>

Jyllands-Posten 06.10.2020: "Dit nyhedsoverblik på to minutter." [Dit nyhedsoverblik på to minutter \(jyllands-posten.dk\)](https://jyllands-posten.dk/nyheder/nyheds-overblik-pa-to-minutter/)

Jyllands-Posten 10.10.2020: " Forskere efterlyser bredere testning: Tre af fire smittede har ingen symptomer på testdagen." Af Tea Krogh Sørensen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12476398/forskere-efterlyser-bredere-testning-tre-af-fire-smittede-har-ingen-symptomer-paa-testdagen/>

Jyllands-Posten 23.10.2020: "Flere mundbind og færre forsamlede skal slå rekordhøjt antal coronasmittede tilbage." Af Tea Krogh Sørensen, Hanne Fall Nielsen og Morten Zahle. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12508132/flere-mundbind-og-faerre-forsamlede-skal-sla-rekordhoj-antal-coronasmittede-tilbage/>

[mundbind-og-faerre-forsamlede-skal-slaa-rekordhoejt-antal-coronasmittede-tilbage/](#)

Jyllands-Posten 27.10.2020: "Kun konen på besøg: »Man kan dø af corona, men man kan også dø af ensomhed«." Af Ida Sejersdal Dreier og Hanne Fall Nielsen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12514793/kun-konen-paa-be-soeg-man-kan-doe-af-corona-men-man-kan-ogsaa-doe-af-ensomhed/>

Jyllands-Posten 28.10.2020: "V og K tager afstand fra DF-melding og sætter nye mundbindskrav." Af Benjamin Lillelund. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12518621/v-og-k-tager-afstand-fra-dfmelding-og-stoetter-nye-mundbindskrav/>

Jyllands-Posten 02.11.2020: "Hvem skal vaccineres først mod coronavirus? Her er eksperternes bud." Af Lars From og Klaus Dohm. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12525313/hvem-skal-vaccineres-foerst-mod-coronavirus-her-er-eksperternes-bud/>

Jyllands-Posten 08.11.2020: "Med udsigt til vinter – og en virus som vores eneste selskab." Af Morten Vestergaard. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12518514/med-udsigt-til-vinter-og-en-virus-som-vores-eneste-selskab/>

Jyllands-Posten 16.11.2020: "Dit nyhedsoverblik på to minutter." [Dit nyheds-overblik på to minutter \(jyllands-posten.dk\)](#)

Jyllands-Posten 18.11.2020: "Soldater og kirkerum bringes på banen for at sikre massevaccination i Europa." Af Martin Kaae, Solveig Gram Jensen, Jette Elbæk Maressa, Carsten Ellegaard og Jørgen Ullerup. <https://jyllands-posten.dk/international/europa/ECE12564784/soldater-og-kirkerum-bringes-paa-banen-for-at-sikre-massevaccination-i-europa/>

Jyllands-Posten 20.11.2020: "EU-boss: Der bliver udfordringer med vaccinerne." Af Martin Kaae. <https://jyllands-posten.dk/international/europa/ECE12570339/euboss-der-bliver-udfordringer-med-vaccinerne/>

Jyllands-Posten 22.11.2020: "Hold nu op, hvor jeg savner min farmor." Af Jeanette Frank Nielsen. <https://jyllands-posten.dk/debat/breve/ECE12570298/hold-nu-op-hvor-jeg-savner-min-farmor/>

Jyllands-Posten 24.11.2020: "V og K kritiserer regeringen efter møde om vaccinestrategi." Af Tea Krogh Sørensen, Lars From og Klaus Dohm. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12583595/v-og-k-kritiserer-regeringen-efter-moede-om-vaccinestrategi/>

Jyllands-Posten 27.11.2020a: "»Bare fordi man som ældre mister sine færdigheder, mister man ikke sine rettigheder«" Af Tea Krogh Sørensen og Hanne Fall Nielsen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12588981/bare-fordi-man-som-aeldre-mister-sine-faerdigheder-mister-man-ikke-sine-rettigheder/>

Jyllands-Posten 27.11.2020b: "Besøgsloft kan krænke menneskerettigheder." Af Tea Krogh Sørensen og Hanne Fall Nielsen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12589449/besoegsloft-kan-krænke-menneskerettigheder/>

Jyllands-Posten 30.11.2020: "Epidemien afslører sprækkerne i det danske velfærdsdemokrati." Af Nis Peter Nissen. <https://jyllands-posten.dk/debat/breve/ECE12590337/epidemien-afsløerer-sprækkerne-i-det-danske-velfærdsdemokrati/>

Jyllands-Posten 01.12.2020: "Ældre risikerer at miste besøgsvenner og vågekoner." Af Tea Krogh og Hanne Fall Nielsen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12594896/aeldre-risikerer-at-miste-besoegsvenner-og-vaagekoner/>

Jyllands-Posten 03.12.2020: "Coronaviruset har skabt en formynderstat." Af Peter C. Gøtzsche. <https://jyllands-posten.dk/debat/kronik/ECE12600130/coronaviruset-har-skabt-en-formynderstat/>

Jyllands-Posten 07.12.2020a: "Borgerlige partier: Tiltagene er nødvendige - men ét sted kommer indsatsen lige sent nok." Af Berit Ertmann og Steen A. Jørgensen. <https://jyllands-posten.dk/politik/ECE12611961/borgerlige-partier-tiltagene-er-noedvendige-men-et-sted-kommer-indsatsen-lige-sent-nok/>

Jyllands-Posten 07.12.2020b: "Borgmester inden nye restriktioner: Jeg er dybt bekymret." Af Henrik Skytte Nielsen. <https://jyllands-posten.dk/politik/ECE12609650/borgmester-inden-nye-restriktioner-jeg-er-dybt-bekymret/>

Jyllands-Posten 09.12.2020a: "Sundhedsminister overvejer en justering af de udskældte besøgsregler på plejehjem." Af Tea Krogh Sørensen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12617512/sundhedsminister-overvejer-en-justering-af-de-udskaeldte-besoegsregler-paa-plejehjem/>

Jyllands-Posten 09.12.2020b: "Sundhedsminister vil se på regler for julebesøg hos ældre." Af Ritzau. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12617684/sundhedsminister-vil-se-paa-regler-for-julebesoeg-hos-aeldre/>

Jyllands-Posten 10.12.2020: "Ældre Sagen vil ophæve de ældres isolation. Foa advarer mod stigende smitte." Af Tea Krogh Sørensen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12617586/aeldre-sagen-vil-ophaeve-de-aeldres-isolation-foa-advarer-mod-stigende-smitte/>

Jyllands-Posten 18.12.2020: "Professor: Vaccine kan få sårbare ud af isolation." Af Ritzau. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12640225/professor-vaccine-kan-faa-saarbare-ud-af-isolation/>

Jyllands-Posten 23.12.2020a: "Brostrøm før første danske vaccinestik: "Det overstiger min vildeste fantasi"." Af Jesper Kongstad, Mikkel Jensen og Steen A. Jørgensen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12652678/brostroem-foer-foerste-danske-vaccinestik-det-overstiger-min-vildeste-fantasi/>

Jyllands-Posten 23.12.2020b: "Overlæge om vaccineplan: Vigtigt at beskytte de mest sårbare først". Af Steen A. Jørgensen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12652652/overlaege-om-vaccineplan-vigtigt-at-beskytte-de-mest-saarbare-foerst/>

Jyllands-Posten 26.12.2020a: "Vågekongen sørger over dem, som må dø alene i denne tid." Af Sophie Lund Møller. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12567912/vaagekongen-soerger-over-dem-som-maa-doe-alene-i-denne-tid/>

Jyllands-Posten 26.12.2020b: "Det eneste, vi skal frygte, er frygten selv." Af Bertel Haarder. <https://jyllands-posten.dk/debat/kronik/ECE12645645/det- eneste-vi-skal-frygte-er-frygten-selv/>

Jyllands-Posten 26.12.2020c: "Klar til første stik på plejehjem og hospital: "Vi er jublende glade"." Af Johanne Jedig Wejse. <https://jyllands-posten.dk/jpaarhus/aarhus/ECE12653986/klar-til-foerste-stik-paa-plejehjem-og-hospital-vi-er-jublende-glade/>

Jyllands-Posten 27.12.2020a: "Naturtro dyr, klovne og dukker i menneskestørelse – plejehjem har taget alternativer i brug mod ensomheden." Af Marie-Louise Andersen. <https://jyllands-posten.dk/jpaarhus/nord-djurs/ECE12645246/naturtro-dyr-klovne-og-dukker-i-menneskestoerrelse-plejehjem-har-taget-alternativer-i-brug-mod-ensomheden/>

Jyllands-Posten 27.12.2020b: "De første danskere er nu vaccineret mod coronavirus." Af Anders Jørgensen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12654282/de-foerste-danskere-er-nu-vaccineret-mod-coronavirus/>

Jyllands-Posten 27.12.2020c: "Den 27. december stod der vaccine i kalenderen." Af Johanne Jedig Wejse. <https://jyllands-posten.dk/jpaarhus/aarhus/ECE12654477/den-27-december-stod-der-vaccine-i-kalenderen/>

Jyllands-Posten 28.12.2020: "99-årig venter på vaccinen: "Jeg vil bare så gerne kunne fejre min 100-års fødselsdag"." Af Hanne Fall Nielsen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12655947/99aarig-venter-paa-vaccinen-jeg-vil-bare-saa-gerne-kunne-fejre-min-100aars-foedselsdag/>

Jyllands-Posten 03.01.2021: " I to østjyske kommuner forventes 20 pct. af plejehjemsbeboerne ikke vaccineret." Af Marie-Louise Andersen og Johanne Jedig Wejse. <https://jyllands-posten.dk/jpaarhus/ECE12659752/i-to-oestjyske-kommuner-forventes-20-pct-af-plejehjemsbeboerne-ikke-vaccineret/>

Jyllands-Posten 04.01.2021: " Stort smitteudbrud på plejehjem for demente bekymrer pårørende." Af Jonas Hvid. <https://jyllands-posten.dk/jpaarhus/aarhus/ECE12664167/stort-smitteudbrud-paa-plejehjem-for-demente-bekymrer-paaroeerende/>

Jyllands-Posten 05.01.2021: " Corona fører nu til overdødelighed, og højst fem må forsamles ad gangen." Af Tea Krogh Sørensen og Hanne Fall Nielsen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12668018/corona-foerer-nu-til-overdoedelighed-og-hoejst-fem-maa-forsamles-ad-gangen/>

Jyllands-Posten 06.01.2021: "AUH: Vi kan ikke skaffe vacciner til alle frontmedarbejdere." Af Maria Dalhoff. <https://jyllands-posten.dk/jpaarhus/aarhus/ECE12670391/auh-vi-kan-ikke-skaffe-vacciner-til-alle-frontmedarbejdere/>

Jyllands-Posten 08.01.2021a: "De pårørende skal gerne hjælpe til, når næste ældre-gruppe nu skal vaccineres." Af Tea Krogh Sørensen og Hanne Fall Nielsen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12671211/de-paaroeerende-skal-gerne-hjaelpe-til-naar-naeste-aeldregruppe-nu-skal-vaccineres/>

Jyllands-Posten 08.01.2021b: "Coronasmitten topper på de aarhusianske plejehjem." Af Jonas Hvid. <https://jyllands-posten.dk/jpaarhus/aarhus/ECE12676381/coronasmitten-topper-paa-de-aarhusianske-plejehjem/>

Jyllands-Posten 09.01.2021a: "Politisk opbakning til, at ældre får de første stik." Af Hanne Fall Nielsen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12677949/politisk-opbakning-til-at-aeldre-faar-de-foerste-stik/>

Jyllands-Posten 09.01.2021b: "Sygehuschefer vil have ansatte frem i vaccinekøen." Af Ritzau. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12677841/sygehuschefer-vil-have-ansatte-frem-i-vaccinekoeen/>

Jyllands-Posten 11.01.2021a: "Forskere er bekymrede for, om vaccinerede kan bære virus i svælg og sprede smitte." Af Tea Krogh Sørensen og Sophie Kaae Jørgensen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12680538/forskere-er-bekymrede-for-om-vaccinerede-kan-baere-virus-i-svaelget-og-sprede-smitte/>

Jyllands-Posten 11.01.2021b: "Vaccination af borgere på specialiserede botilbud." Af Jens Erik Sørensen. <https://jyllands-posten.dk/jpaarhus/debat/breve/ECE12680176/vaccination-af-borgere-paa-specialiserede-botilbud/>

Jyllands-Posten 13.01.2021: "Vaccinationer rykker ud lokalt, for at så mange ældre som muligt lader sig stikke." Af Tea Krogh Sørensen og Hanne Fall Nielsen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12683091/vaccinationer-rykker-ud-lokalt-for-at-saa-mange-aeldre-som-muligt-lader-sig-stikke/>

Jyllands-Posten 18.01.2021a: "Beboere på bosteder vurderes individuelt til vaccinekøen." Af Benjamin Lillelund. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12676689/beboere-paa-bosteder-vurderes-individuelt-til-vaccinekoeen/>

Jyllands-Posten 18.01.2021b: "Ældre Sagen kritiserer håndteringen af de ældres vaccinationer." Af Klaus Dohm. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12696571/aeldre-sagen-kritiserer-haandteringen-af-de-aeldres-vaccinationer/>

Jyllands-Posten 18.01.2021c: "Borgmester vil have lukket ned: Plejehjem ramt af britisk variant." Af Ritzau. <https://jyllands-posten.dk/indland/kbh/ECE12696739/borgmester-vil-have-lukket-ned-plejehjem-ramt-af-britisk-variant/>

Jyllands-Posten 19.01.2021: "Chefer beder plejepersonale med symptomer om at gå på job". Af Ritzau. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12697853/chefer-beder-plejepersonale-med-symptomer-om-at-gaa-paa-job/>

Jyllands-Posten 20.01.2021a: " Forbud tvang ægtepar til besøg i smug – nu sender hustruen en klar besked til Folketinget." Af Michael Hjøllund og Nikolaj Rytgaard. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12701696/forbud-tvang-aegtepar-til-besoeg-i-smug-nu-sender-hustruen-en-klar-besked-til-folketinget/>

Jyllands-Posten 20.01.2021b: " Regeringen kritiseres for at videreføre besøgsforbud på plejehjem i en ny lov." Af Michael Hjøllund og Nikolaj Rytgaard. <https://jyllands-posten.dk/politik/ECE12699873/regeringen-kritiseres-for-at-viderefoere-besoegsforbud-paa-plejehjem-i-en-ny-lov/>

Jyllands-Posten 20.01.2021c: "Borgere over 85 år må vente lidt på første vaccinstik." Af Ritzau. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12703587/borgere-over-85-aar-maa-vente-lidt-paa-foerste-vaccinestik/>

Jyllands-Posten 20.01.2021d: "Dit nyhedsoverblik på to minutter." Af Ritzau. <https://jyllands-posten.dk/briefing/ECE12700491/dit-nyhedsoverblik-paa-to-minutter/>

Jyllands-Posten 21.01.2021: "Professor: Myndigheders nøl med lyntest har kostet liv." Af Ritzau. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12707084/professor-myndigheders-noel-med-lyntest-har-kostet-liv/>

Jyllands-Posten 22.01.2021: "Hvad ved vi om vaccinerne bivirkninger?". Af Klaus Dohm og Matias Seidelin. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12701782/hvad-ved-vi-om-vaccinerne-bivirkninger/>

Jyllands-Posten 25.01.2021: "Sundhedsstyrelsen direktør anerkender Ældre Sagens klager over vaccinationssystemet." Af Ronja Melander. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12713644/sundhedsstyrelsens-direktoer-anerkender-aeldre-sagens-klager-over-vaccinationssystemet/>

Jyllands-Posten 26.01.2021: "Ældste borgere prioriteres nu i vaccinekø - ansatte må vente." Af Ritzau. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12716833/aeldste-borgere-prioriteres-nu-i-vaccinekoe-ansatte-maa-vente/>

Jyllands-Posten 28.01.2021: "Hvem skal forrest i køen - sygeplejersken eller pensionisten?" Af Jesper Høberg, Klaus Dohm og Nicolai Raastrup. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12717936/hvem-skal-staa-forrest-i-koeen-sygeplejersken-eller-pensionisten/>

Jyllands-Posten 30.01.2021a: " »Vi skal beskytte de gamle, for at børnene kan få deres liv tilbage«" Af Tea Krogh Sørensen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12724492/vi-skal-beskytte-de-gamle-for-at-boernene-kan-faa-deres-liv-tilbage/>

Jyllands-Posten 30.01.2021b: "Testcentre for lyntest halveres - men flere testbiler kører ud." Af Ritzau. [Testcentre for lyntest halveres - men flere testbiler kører ud \(jyllands-posten.dk\)](https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12724492/testcentre-for-lyntest-halveres-men-flere-testbiler-koerer-ud)

Jyllands-Posten 05.02.2021: " Heunicke skal forklare kommuners indblanding i testprioritering." Af Ritzau. https://jyllands-posten.dk/politik/ECE12740871/heunicke-skal-forklare-kommuners-indblanding-i-testprioritering/?fbclid=IwAR0dVeAQN64jQXzsyL7CpK_2-HrHeywA-KuJggHn7CYL04sFgWPIkcesKZU

Jyllands-Posten 06.02.2021: "Ny epidemilov giver styrelse magten til at lukke plejehjem og skoler uden at spørge Folketinget." Af Nikolaj Rytgaard og Michael Hjøllund. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12734761/ny-epidemilov-giver-styrelse-magten-til-at-lukke-plejehjem-og-skoler-uden-at-spoerge-folketinget/>

Jyllands-Posten 08.02.2021: "Kommuner presser på for at overtage pødepindene." Af Thomas Vibjerg, Tea Krogh Sørensen og Hanne Fall Nielsen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12747056/kommuner-presser-paa-for-at-overtage-podepindene/>

Jyllands-Posten 16.02.2021: "Patienterstatningen har anerkendt det første erstatningskrav fra beboer, som døde af covid-19 på plejehjem." Af Morten Pihl og Tea Krogh Sørensen. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12763208/patienterstatningen-har-anerkendt-det-foerste-erstatningskrav-fra-beboer-som-doede-af-covid19-paa-plejehjem/>

Jyllands-Posten 18.02.2021: "Minister trues af flertal, der vil styrke ældres rettigheder under besøgsforbud." Af Nikolaj Rytgaard og Michael Hjøllund. <https://jyllands-posten.dk/politik/ECE12772776/minister-trues-af-flertal-der-vil-styrke-aeldres-rettigheder-under-besoegsforbud/>

Jyllands-Posten 19.02.2021: "Statsministeren lovede at beskytte de sårbare: Mange sengeliggende får ingen vaccine." Af Morten Pihl og Thomas Vibjerg. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12772930/statsministeren-lovede-at-beskytte-de-saarbaremange-sengeliggende-faar-ingen-vaccine/>

Jyllands-Posten 24.02.2021a: "Norge og Sverige vaccinerer sårbare mod covid-19 i eget hjem, men ikke i Danmark. "Hvor svært kan det være?." Af Thomas Vibjerg og Morten Pihl. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12781688/norge-og-sverige-vaccinerer-saarbare-mod-covid19-i-eget-hjem-men-ikke-danmark-hvor-svaert-kan-det-vaere/>

Jyllands-Posten 24.02.2021b: "Vores nabolande vaccinerer sårbare i eget hjem." Af Morten Pihl og Thomas Vibjerg. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12781665/vores-nabolande-vaccinerer-saarbare-borgere-i-eget-hjem/>

Jyllands-Posten 01.03.2021: "Dit nyhedsoverblik på to minutter." [Dit nyheds-overblik på to minutter \(jyllands-posten.dk\)](https://jyllands-posten.dk/nyheds-overblik-pa-to-minutter/)

Jyllands-Posten 02.03.2021: "Danmark åbner for vaccination af sårbare borgere i eget hjem." Af Morten Pihl og Thomas Vibjerg. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12798692/danmark-aabner-for-vaccination-af-saarbare-borgere-i-eget-hjem/>

Jyllands-Posten 03.03.2021a: "Region Midtjylland følger i sporet af Norge og Sverige og vil vaccinere borgere i eget hjem med Pfizer-Biontechs vaccine." Af Morten Pihl og Thomas Vibjerg. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12800609/region-midtjylland-foelger-i-spoeret-af-norge-og-sverige-og-vil-vaccinere-borgere-i-eget-hjem-med-pfizerbiontechs-vaccine>

Jyllands-Posten 03.03.2021b: "Region Midtjylland og Region Syddanmark går imod Sundhedsstyrelsens anbefalinger og vil tilbyde Pfizers vaccine til sårbar gruppe." Af Morten Pihl og Thomas Vibjerg. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12801473/region-midtjylland-og-region-syddanmark-gaar-imod-sundhedsstyrelsens-anbefalinger-og-vil-tilbyde-pfizers-vaccine-til-saarbar-gruppe/>

Jyllands-Posten 04.03.2021: "Minister: Lyntest af plejepersonale i julen var for stor opgave." Af Ritzau. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12808540/minister-lyntest-af-plejepersonale-i-julen-var-for-stor-opgave/>

Jyllands-Posten 11.03.2021a: "Et år med mange tab, men også gevinster." Af Tea Krogh Sørensen, Hanne Fall Nielsen, Simon Kjær Jensen og Jamilla Sophie Alvi. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12823578/et-aar-med-mange-tab-men-ogsaa-gevinster/>

Jyllands-Posten 11.03.2021b: "Venstre vil ældres mistrivsel til livs efter coronanedlukning." Af Ritzau. <https://jyllands-posten.dk/politik/ECE12824518/venstre-vil-aeldres-mistrivsel-til-livs-efter-coronanedlukning/>

Jyllands-Posten 17.03.2021: "Hjælpepakke på 15 millioner skal hjælpe ældre ud af ensomheden." Af Ritzau. <https://jyllands-posten.dk/politik/ECE12839760/hjaelpepakke-paa-15-millioner-skal-hjaelpe-aeldre-ud-af-ensomheden/>

Jyllands-Posten 28.03.2021: "Sundhedsstyrelsen: Vaccinerede kan med ro i maven kramme igen." Af Ritzau. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12865145/sundhedsstyrelsen-vaccinerede-kan-med-ro-i-maven-kramme-igen/>

Jyllands-Posten 29.03.2021: "Boris Johnson vil kræve frontpersonalet vaccineret: "Det kommer ikke til at ske i Danmark"." Af Jesper Høberg, Klaus Dohm, Mathias Seidelin og Nicolai Raastrup. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12862186/boris-johnson-vil-kræve-frontpersonale-vaccineret-det-kommer-ikke-til-at-ske-i-danmark/>

Jyllands-Posten 08.04.2021: "Flere færdigvaccinerede plejehjemsbeboere i Norge er blevet smittet." Af Ida Sejersdal Dreiager. <https://jyllands-posten.dk/international/europa/ECE12887950/flere-faerdigvaccinerede-plejehjemsbeboere-i-norge-er-blevet-smittet/>

Jyllands-Posten 09.04.2021: "Dit nyhedsoverblik på to minutter." Af Henrik Skytte Nielsen. <https://jyllands-posten.dk/briefing/ECE12888241/dit-nyheds-overblik-paa-to-minutter/>

Jyllands-Posten 14.04.2021: "Frontpersonale vil have hurtig løsning på Astra-Zeneca-stop." Af Ritzau. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE12901937/frontpersonale-vil-have-hurtig-loesning-paa-astrazene-castop/>

Jyllands-Posten 28.04.2021: "Her skiller Danmark sig ud: Norsk kommission har fældet dom over de nordiske landes corona-håndtering." Af Berit Ertmann. <https://jyllands-posten.dk/international/europa/ECE12935620/her-skiller-danmark-sig-ud-norsk-kommission-har-faeldet-dom-over-de-nordiske-landes-coronahaandtering/>

Kommunernes Landsforening, 27.01.2021 notat: "Kviktest i corona-direktør-mails" (udleveret af Kommunernes Landsforening i forbindelse med nærværende undersøgelse).

Lægemiddelstyrelsen, 19.11.2020 nyhed: "Fjerde aftale om forhåndskøb af potentiel vaccine mod COVID-19. [Fjerde aftale om forhåndsindkøb af potentiel vaccine mod COVID-19 \(laegemiddelstyrelsen.dk\)](https://laegemiddelstyrelsen.dk)

Lægemiddelstyrelsen, 21.12.2020 nyhed: "Første vaccine mod COVID19 godkendt i EU". [Første vaccine mod COVID19 godkendt i EU \(laegemiddelstyrelsen.dk\)](https://laegemiddelstyrelsen.dk)

Politiken 24.03.2020: "Bliv klogere: Sådan foregår en test for corona." Af Sarah Skarum. <https://politiken.dk/indland/art7723337/S%C3%A5dan-foreg%C3%A5r-en-test-for-corona>

Politiken 25.03.2020: "Samarbejde på vej om større dansk testkapacitet - målet er 5.000 tests om dagen." Af Jacob Svendsen. <https://politiken.dk/indland/art7727326/Samarbejde-p%C3%A5-vej-om-st%C3%B8rre-dansk-testkapacitet-m%C3%A5let-er-5.000-tests-om-dagen>

Politiken 03.04.2020a: "»Efterspørgslen er koloenorm lige nu«: Vigtigt våben mod virus er udsolgt." Af Frauke Giebner. <https://politiken.dk/indland/art7738364/Vigtigt-v%C3%A5ben-mod-virus-er-udsolgt>

Politiken 03.04.2020b: "Personale mangler værnemidler: »Selvfølgelig tager vi bekymringerne dybt, dybt, dybt alvorligt«." Af Ritzau. <https://politiken.dk/forbrugogliv/sundhedogmotion/art7739324/%C2%BBSelvf%C3%B8lgelig-tager-vi-bekymringerne-dybt-dybt-dybt-alvorligt%C2%AB>

Politiken 14.04.2020: " Rundspørge: Ældre må se langt efter brusebade og gulvvask." Af Lisa Seidelin. <https://politiken.dk/indland/art7743812/%C3%86ldre-m%C3%A5-se-langt-efter-brusebade-og-gulvvask>

Politiken 17.04.2020a: "Glasvægge og gåture kan sikre ældre besøg uden coronasmitte." Af Ritzau. <https://politiken.dk/indland/art7753399/Glasv%C3%A6gge-og-g%C3%A5ture-kan-sikre-%C3%A6ldre-bes%C3%B8g-uden-coronasmitte>

Politiken 17.04.2020b: "Nina har balkonbesøg med sin demente mor: »Hun kan ikke huske, hvorfor jeg ikke må komme på besøg«." Af Anja Søndergård. <https://politiken.dk/indland/art7753357/%C2%BBHun-kan-ikke-huske-hvorfor-jeg-ikke-m%C3%A5-komme-p%C3%A5-bes%C3%B8g%C2%AB>

Politiken 20.04.2020: "Efter Mølbaks udtalelser om social afstand langt ind i det nye år: Test, test, test blev sundhedsministers lynafleder." Af Anders Legarth Schmidt og Lars Igum Rasmussen. <https://politiken.dk/forbrugogliv/sundhedogmotion/art7756169/Test-test-test-blev-sundhedsministers-lynafleder>

Politiken 21.04.2020: "42.000 vil snart blive testet dagligt: Markant flere skal testes – også folk helt uden symptomer." Af Anders Legarth Schmidt og Lars Igum Rasmussen. <https://politiken.dk/forbrugogliv/sundhedogmotion/art7756590/Markant-flere-skal-testes-%E2%80%93-ogs%C3%A5-folk-helt-uden-symptomer>

Politiken 25.04.2020: "Debatredaktør: Nej, det er ikke umoralsk at stille coronakrisens mest centrale spørgsmål." Af Susan Knorrenborg. <https://politiken.dk/debat/debatindlaeg/art7760191/Nej-det-er-ikke-umoralsk-at-stille-coronakrisens-mest-centrale-sp%C3%B8rgsm%C3%A5l>

Politiken 26.04.2020: " Forårsfornemmelser på bagsædet: Gud mildner luften for de coronatestede får." Af Per Munch. <https://politiken.dk/magasinet/sketiugen/art7756118/Gud-mildner-luften-for-de-coronatestede-f%C3%A5r>

Politiken 01.05.2020: "Aftale skal sikre at plejehjemsbeboere kan få besøg." Af Ritzau. <https://politiken.dk/indland/art7768721/Aftale-skal-sikre-at-plejehjemsbeboere-kan-f%C3%A5-bes%C3%B8g>

Politiken 02.05.2020: "Ældresagen: Pavilloner og udestuer skal sikre demente plejehjemsbeboere besøg." Af Kirsten Nilsson. <https://politiken.dk/indland/art7769070/Pavilloner-og-udestuer-skal-sikre-demente-plejehjemsbeboere-bes%C3%B8g>

Politiken 24.05.2020: "Risikogrupper har hjemmeplejere uden værnemidler." Af Jakob Sorgenfri Kjær. <https://politiken.dk/indland/art7794440/Risikogrupper-har-hjemmeplejere-uden-v%C3%A6rnemidler>

Politiken 25.05.2020: "Partier: Stram op på brugen af værnemidler hos de udsatte." Af Jakob Sorgenfri Kjær. <https://politiken.dk/indland/art7799356/Stram-op-p%C3%A5-brugen-af-v%C3%A6rnemidler-hos-de-udsatte>

Politiken 07.06.2020: "Formand for social- og sundhedssektoren i FOA: Hør frontmedarbejderne, når krisen skal evalueres." Af Torben Klitmøller Hollmann. <https://politiken.dk/debat/debatindlaeg/art7808949/H%C3%B8r-frontmedarbejderne-n%C3%A5r-krisen-skal-evalueres>

Politiken 08.06.2020: "Plejhjemsleder til politikerne: Luk nu de pårørende ind på plejehjemmene." Af Flemming Christiansen. <https://politiken.dk/indland/art7801059/Luk-nu-de-p%C3%A5r%C3%B8rende-ind-p%C3%A5-plejehjemmene>

Politiken 09.06.2020: "Besøgsregler på plejehjem lempes efter massiv kritik." Af Kirsten Nilsson og Flemming Christiansen. <https://politiken.dk/indland/art7816424/Bes%C3%B8gsregler-p%C3%A5-plejehjem-lempes-efter-massiv-kritik>

Politiken 10.06.2020: "Ministeriet går imod Sundhedsstyrelsen i nye regler for besøg på plejehjem." Af Kirsten Nilsson og Flemming Christiansen. <https://politiken.dk/indland/art7817157/Ministeriet-g%C3%A5r-imod-Sundhedsstyrelsen-i-nye-regler-for-bes%C3%B8g-p%C3%A5-plejehjem>

Politiken 13.06.2020: "Danmark tester mange – men ikke de vigtigste grupper." Af Morten Skjoldager, Jakob Sorgenfri Kjær og Lars Igum Rasmussen. <https://politiken.dk/indland/art7820321/Danmark-tester-mange-%E2%80%93-men-ikke-de-vigtigste-grupper>

Politiken 14.06.2020: "Samme dag, hvor et plejehjem melder om flere smittede, rejser partier krav om testbusser." Af Jakob Sorgenfri Kjær og Susan Knorrenborg. <https://politiken.dk/forbrugogliv/sundhedogmotion/art7822809/Samme-dag-hvor-et-plejehjem-melder-om-flere-smittede-rejser-partier-krav-om-testbusser>

Politiken 22.06.2020a: "Forsigtighedsprincippet har styret corona-indsatsen. Nu får det kritik." Af Kirsten Nilsson. <https://politiken.dk/indland/art7831574/Forsigtighedsprincippet-har-styret-corona-indsatsen.-Nu-f%C3%A5r-det-kritik>

Politiken 22.06.2020b: "Næstformand for Det Etske Råd: »Forsigtighedsprincippet trumfer alt«." Af Kirsten Nilsson. <https://politiken.dk/indland/art7827750/%C2%BBForsigtighedsprincippet-trumfer-alt%C2%AB>

Politiken 27.06.2020: "Direktør i opråb til regeringen: Demente tror, at de er døde. Lad dem dog få besøg igen." Af Nis Peter Nissen. <https://politiken.dk/debat/debatindlaeg/art7838953/Demente-tror-at-de-er-d%C3%B8de.-Lad-dem-dog-f%C3%A5-bes%C3%B8g-igen>

Politiken 30.06.2020: "Efter kritik af svigt: Nu skal alle ansatte i plejesektoren systematisk testes for corona." Af Jakob Sorgenfri Kjær. <https://politiken.dk/forbrugogliv/sundhedogmotion/art7845665/Nu-skal-alle-ansatte-i-plejesektoren-systematisk-testes-for-corona>

Politiken 02.08.2020: "Flextrafiks chauffører bruger ikke værnemidler, når de kører med borgere i risikogruppen." Af Lars Halskov og Simon Løber Roliggaard. <https://politiken.dk/indland/art7874468/Flextrafiks-chauff%C3%B8rer-bruger-ikke-v%C3%A6rnemidler-n%C3%A5r-de-k%C3%B8rer-med-borgere-i-risikogruppen>

Politiken 15.08.2020: "Sundhedsstyrelsen vil ændre ulogiske retningslinjer: Hjemmehjælpere skal også bære mundbind." Af Kirsten Nilsson, Jakob Sorgenfri Kjær og Lars Igum Rasmussen. <https://politiken.dk/forbrugogliv/sundhedogmotion/art7887237/Hjemmehj%C3%A6lpere-skal-ogs%C3%A5-b%C3%A6re-mundbind>

Politiken 28.09.2020: "Styrelse anbefaler øget brug af mundbind hos lægen eller på sygehuset." Af Ritzau. <https://politiken.dk/forbrugogliv/sundhedogmotion/art7941117/Styrelse-anbefaler-%C3%B8get-brug-af-mundbind-hos-l%C3%A6gen-eller-p%C3%A5-sygehuset>

Politiken 26.11.2020: "Planen er klar, nu mangler de godkendte vacciner bare: Se hvem, der får vacciner først." Af Lars Igum Rasmussen. <https://politiken.dk/forbrugogliv/sundhedogmotion/art8013625/Se-hvem-der-f%C3%A5r-vacciner-f%C3%B8rst>

Politiken 05.12.2020: "Knap hver tredje i ny måling: I orden at chefen kan kræve, at ansatte er vaccineret." Af Kirsten Nilsson. <https://politiken.dk/forbrugogliv/sundhedogmotion/art8022446/I-orden-at-chefen-kan-kr%C3%A6ve-at-ansatte-er-vaccineret>

Politiken 07.12.2020: "»Hvis man vil prioritere at bruge den sparsomme tid med sine kære på plejehjem, så prøv virkelig at overhold restriktionerne«." Af Mette Grube Condrup. <https://politiken.dk/forbrugogliv/sundhedogmotion/art8024866/%C2%BBHvis-man-vil-prioritere-at-bruge-den-sparsomme-tid-med-sine-k%C3%A6re-p%C3%A5-plejehjem-s%C3%A5-pr%C3%B8v-virkelig-at-overhold-restriktionerne%C2%AB>

Politiken 14.12.2020: "Ekspertter om lyntest: Hvornår skal du få en hurtigtest og hvornår skal du ikke?" Af Mette Grube Condrup. <https://politiken.dk/forbrugogliv/sundhedogmotion/art8034326/Hvorn%C3%A5r-skal-du-f%C3%A5-en-hurtigtest-og-hvorn%C3%A5r-skal-du-ikke>

Politiken 20.12.2020: "Forskere slår alarm: Coronakarantænen får ensomheden til at eksplodere. Det kan koste liv." Af Rikke Lund og Charlotte Juul Nilsson. <https://politiken.dk/debat/kroniken/art8016660/Coronakarant%C3%A6nen-f%C3%A5r-ensomheden-til-at-eksplodere.-Det-kan-koste-liv>

Politiken 23.12.2020: "Frontpersonale: Giv de få vacciner til os, der er ved at knække nakken." Af Jakob Sorgenfri Kjær og Line Prasz. <https://politiken.dk/indland/art8045531/Frontpersonale-Giv-de-f%C3%A5-vacciner-til-os-der-er-ved-at-kn%C3%A6kke-nakken>

Politiken 04.01.2021: "Plejecentre kan coronascreenes i dag, men myndighederne tøver." Af John Hansen og Jakob Sorgenfri Kjær. <https://politiken.dk/indland/art8052920/Plejecentre-kan-coronascreenes-i-dag-men-myndighederne-t%C3%B8ver>

Politiken 09.01.2021: "Brostrøm afviser ønske fra sygehuschefer: Ældre og sårbare skal stå forrest i vaccinekø." Af Ritzau. <https://politiken.dk/forbrugogliv/sundhedogmotion/art8059220/Brostr%C3%B8m-afviser-%C3%B8nske-fra-sygehuschefer-%C3%86ldre-og-s%C3%A5rbare-skal-st%C3%A5-forrest-i-vaccinek%C3%B8>

Politiken 13.01.2021: "Lyntestere kører ud i børnehaver og på plejehjem." Af Ritzau. <https://politiken.dk/forbrugogliv/sundhedogmotion/art8062901/Lyntestere-k%C3%B8rer-ud-i-b%C3%B8rnehaver-og-p%C3%A5-plejehjem>

Politiken 19.01.2021: "»Det er simpelthen grotesk«: Olaf Christensen fik indkaldelse til at blive vaccineret, men han kan ikke få lov til at booke en tid." Af Jonas Pröschild og Magnus Bredsdorff. <https://politiken.dk/indland/art8070980/Olaf-Christensen-fik-indkaldelse-til-at-blive-vaccineret-men-han-kan-ikke-f%C3%A5-lov-til-at-booke-en-tid>

Politiken 21.01.2021: "Ekspertter: Myndighedernes nøl og advarsler mod kviktests har kostet liv." Af John Hansen og Jakob Sorgenfri Kjær. <https://politiken.dk/indland/art8072336/Myndighedernes-n%C3%B8l-og-advarsler-mod-kviktests-har-kostet-liv>

Politiken 22.01.2021: "Myndighederne brændemærkede lyntests, og nu slikker Danmark sårene." Af John Hansen og Jakob Sorgenfri Kjær. <https://politiken.dk/forbrugogliv/sundhedogmotion/art8063773/Myndighederne->

[br%C3%A6ndem%C3%A6rkede-lyntests-og-nu-slikker-Danmark-s%C3%A5rene](#)

Politiken 26.01.2021: "Brostrøm ændrer vaccineplanen". Af Lars Igum Rasmussen. <https://politiken.dk/forbrugogliv/sundhedogmotion/art8079738/Brostr%C3%B8m-%C3%A6ndrer-vaccineplanen>

Politiken 05.02.2021: "Kommunerne blandede sig i prioritering af lyntest. Nu skal Heunicke stå skoleret." Af Ritzau. <https://politiken.dk/indland/art8091588/Kommunerne-blandede-sig-i-prioritering-af-lyntest.-Nu-skal-Heunicke-st%C3%A5-skoleret>

Politiken 25.02.2021: "Vaccinekaos for svækkede borgere kan ende »fatalt«, når samfundet genåbner." Af Jakob Sorgenfri Kjær. <https://politiken.dk/indland/art8115393/Vaccinekaos-for-sv%C3%A6kkede-borgere-kan-ende-%C2%BBfatalt%C2%AB-n%C3%A5r-samfundet-gen%C3%A5bner>

Politiken 04.03.2021: ""Vi kan ikke igen tillade at blive fanget på den forkerte fod": Mette Frederiksen indgår samarbejde med Israel og Østrig". Af Ritzau. <https://politiken.dk/udland/art8124587/Mette-Frederiksen-indg%C3%A5r-samarbejde-med-Israel-og-%C3%98strig>

Politiken 28.03.2021: "Sundhedsstyrelsen: Vaccinerede kan med ro i maven kramme igen." Af Ritzau. <https://politiken.dk/forbrugogliv/sundhedogmotion/art8153153/Sundhedsstyrelsen-Vaccinerede-kan-med-ro-i-maven-kramme-igen>

Region Hovedstaden, 24.03.2020 nyhed: "Dansk hastelevering af coronavisirer til hovedstadens hospitaler". <https://www.regionh.dk/presse-og-nyt/pressemeddelelser-og-nyheder/Sider/Dansk-hastelevering-af-coronavisirer-til-hovedstadens-hospitaler.aspx>

Region Hovedstaden, 28.03.2020 nyhed: "Novo Nordisk klar til at hjælpe med at teste for COVID19". <https://www.regionh.dk/presse-og-nyt/pressemeddelelser-og-nyheder/Sider/Novo-Nordisk-klar-til-at-hj%C3%A6lpe-med-at-teste-for-COVID19.aspx>

Region Hovedstaden, 31.03.2020 nyhed: "Alle kræfter er sat ind på at sikre værnemidler nok". <https://www.regionh.dk/presse-og-nyt/pressemeddelelser-og-nyheder/Sider/Alle-kraefter-er-sat-ind-p%C3%A5-at-sikre-vaernemidler-nok.aspx>

Region Hovedstaden, 12.01.2021 nyhed: "Regionen tilbyder hjælp til ugentlig test af personale på alle plejecentre". <https://www.regionh.dk/presse-og->

[nyt/pressemeddelelser-og-nyheder/Sider/Regionen-tilbyder-hj%C3%A6lp-til-ugentlig-test-af-personale-p%C3%A5-alle-plejecentre.aspx](https://www.regionhovedstaden.dk/nytt/pressemeddelelser-og-nyheder/Sider/Regionen-tilbyder-hj%C3%A6lp-til-ugentlig-test-af-personale-p%C3%A5-alle-plejecentre.aspx)

Region Hovedstaden, 23.02.2021 nyhed: "2.500 sårbare og ældre borgere får fremskudte vaccinationstilbud". <https://www.regionhovedstaden.dk/presse-og-nytt/pressemeddelelser-og-nyheder/Sider/2.500-s%C3%A5rbare-og-%C3%A6ldre-borgere-f%C3%A5r-fremskudte-vaccinationstilbud-i-Region-Hovedstaden.aspx>

Region Midtjylland, 21.03.2020 nyhed: "Midlertidigt stop for COVID-19 test af personale". <https://www.rm.dk/om-os/aktuelt/nyheder/nyheder-2020/marts-20/midlertidigt-stop-for-covid-19-test-af-personale/>

Region Midtjylland, 26.03.2020 nyhed: "Donerede værnemidler er nu modtaget på regionens lager i Østjylland". <https://www.rm.dk/om-os/aktuelt/nyheder/nyheder-2020/marts-20/Donerede-varnemidler-er-nu-modtaget-pa-regionens-lager-i-ostjylland/>

Region Midtjylland, 08.01.2021 nyhed: "Masker trukket tilbage efter indberetninger om fejl". <https://www.rm.dk/om-os/aktuelt/nyheder/nyheder-2021/januar-21/masker-trukket-tilbage-efter-indberetninger-om-fejl/>

Region Midtjylland 23.03.2021 nyhed: "Status for vaccination mod Covid-19 i Region Midtjylland uge 12". <https://www.rm.dk/om-os/aktuelt/nyheder/nyheder-2021/marts-21/status-for-vaccination-mod-covid-19-i-region-midtjylland-uge-12/>

Region Syddanmark, 21.03.2020 nyhed: "Midlertidigt stop for COVID-19 test af personale". <https://regionsyddanmark.dk/om-region-syddanmark/presse-og-nyheder/nyhedsarkiv/2020/marts/midlertidigt-stop-for-covid-19-test-af-personale>

Region Syddanmark, 25.03.2020 nyhed: "Region Syddanmark er nu klar til at lempe sit midlertidige stop for test af sundhedspersonale i regionen, kommuner og almen praksis". <https://regionsyddanmark.dk/om-region-syddanmark/presse-og-nyheder/nyhedsarkiv/2020/marts/region-syddanmark-er-nu-klar-til-at-lempe-sit-midlertidige-stop-for-test-af-sundhedspersonale-i-regionen-kommuner-og-almen-praksis>

Region Syddanmark, 02.09.2020: "Kommuner, virksomheder og uddannelsesinstitutioner kan få besøg af COVID-testbiler". [Kommuner, virksomheder og uddannelsesinstitutioner kan få besøg af COVID-testbiler \(regionsyddanmark.dk\)](https://regionsyddanmark.dk/kommuner-virksomheder-og-uddannelsesinstitutioner-kan-fa-besog-af-covid-testbiler)

Region Nordjylland, 24.03.2020 nyhed: "Værnemidler i Region Nordjylland". [Værnemidler i Region Nordjylland](#)

Region Nordjylland, 02.04.2020 nyhed: "Video: Pressemøde om COVID-19". [Video: Pressemøde om COVID-19 \(rn.dk\)](#)

Social- og Indenrigsministeriet, 01.07.2020 pressemeddelelse: "Kommunerne får 8,9 mia. kr. ekstra udbetalt efter COVID-19". [Kommunerne får 8,9 mia. kr. ekstra udbetalt efter COVID-19 - Regeringen.dk](#)

Social- og Ældreministeriet, 15.04.2021 pressemeddelelse: "Indstilling fra Epidemikommissionen vedr. regler om mundbind og visse lokalerestriktioner på Social- og Ældreministeriets område". [Indstilling fra Epidemikommissionen vedr. regler om mundbind og visse lokalerestriktioner på Social- og Ældreministeriets område \(sm.dk\)](#)

Statens Serum Institut, 24.04.2020 rapport: "COVID-19 i Danmark Epidemiologisk trend og fokus: Plejehjem". [COVID-19 i Danmark Epidemiologisk trend og fokus: Plejehjem - d. 24-04-2020 \(ssi.dk\)](#)

Statens Serum Institut, 13.07.2020 nyhed: "Statens Serum Institut udvikler en ny lovende vaccine mod COVID-19". [Statens Serum Institut udvikler en ny lovende vaccine mod COVID-19 \(ssi.dk\)](#)

Statens Serum Institut, 02.11.2020 notat: "Notat: Opfølgning på 1. møde i "Ekspertgruppe vedr. faglige anbefalinger for anvendelse af SARS-CoV-2 tests"". [notat-fra-ekspertgruppe-om-antigentest-final.pdf \(ssi.dk\)](#)

Statens Serum Institut, 11.11.2020 nyhed: "Støtte til test af dansk vaccine mod COVID-19". [Støtte til test af dansk vaccine mod COVID-19 \(ssi.dk\)](#)

Statens Serum Institut, 16.01.2021 pressemeddelelse: "Det første tilfælde af ny covid-19-variant er nu fundet i Danmark". [Det første tilfælde af ny covid-19-variant er nu fundet i Danmark \(ssi.dk\)](#)

Statens Serum Institut, 03.02.2021 nyhed: "Vaccinationsindsatsen mod covid-19 i forskellige målgrupper." [Vaccinationsindsatsen mod covid-19 i forskellige målgrupper \(ssi.dk\)](#)

Statens Serum Institut, 06.02.2021 nyhed: "Så kom de første covid-19-vacciner fra AstraZeneca". [Så kom de første covid-19-vacciner fra AstraZeneca \(ssi.dk\)](#)

Statens Serum Institut, 31.03.2021 rapport: "Kortlægning af kommunale hygiejneindsatser i Danmark 2020". [120531_final_rapport_kortlgning-kommunal-hygiejne-2020.pdf \(ssi.dk\)](#)

Statens Serum Institut, 15.04.2021 nyhed: "Danmark er et af de mindst smittede lande i Europa". [Danmark er et af de mindst smittede lande i Europa \(ssi.dk\)](#)

Statsministeriet, 06.03.2020 pressemøde: "Pressemøde den 6. marts 2020". [Pressemøde den 6. marts 2020 - Statsministeriet \(stm.dk\)](#)

Statsministeriet, 10.03.2020 pressemøde: "Pressemøde om COVID-19 den 10. marts 2020". <https://www.stm.dk/presse/pressemoedearkiv/pressemoede-om-covid-19-den-10-marts-2020/>

Statsministeriet, 11.03.2020 pressemøde: "Pressemøde om COVID-19 den 11. marts 2020". <https://www.stm.dk/presse/pressemoedearkiv/pressemoede-om-covid-19-den-11-marts-2020/>

Statsministeriet, 13.03.2020 pressemøde: "Pressemøde den 13. marts 2020". <https://www.stm.dk/presse/pressemoedearkiv/pressemoede-den-13-marts-2020/>

Statsministeriet, 17.03.2020 pressemøde: "Pressemøde den 17. marts 2020". <https://www.stm.dk/presse/pressemoedearkiv/pressemoede-den-17-marts-2020/>

Statsministeriet, 23.03.2020 pressemøde: "Pressemøde den 23. marts 2020". <https://www.stm.dk/presse/pressemoedearkiv/pressemoede-den-23-marts-2020/>

Statsministeriet, 30.03.2020 pressemøde: "Pressemøde den 30. marts 2020". <https://www.stm.dk/presse/pressemoedearkiv/pressemoede-den-30-marts-2020/>

Statsministeriet, 06.04.2020 pressemøde: "Pressemøde den 6. april 2020" <https://www.stm.dk/presse/pressemoedearkiv/pressemoede-den-6-april-2020/>

Statsministeriet, 14.04.2020 pressemøde: "Pressemøde den 14. april 2020". <https://www.stm.dk/presse/pressemoedearkiv/pressemoede-den-14-april-2020/>

Statsministeriet, 17.04.2020 aftale: "Aftale vedrørende udvidelse af den første fase af en kontrolleret genåbning". [Aftale vedrørende udvidelse af den første fase af en kontrolleret genåbning - Statsministeriet \(stm.dk\)](#)

Statsministeriet, 07.05.2020 aftale: "Aftale om anden fase af en kontrolleret genåbning". [07-05-2020_aftale_om_anden_fase_af_en_kontrolle-ret_gen_bning.pdf \(stm.dk\)](#)

Statsministeriet, 12.05.2020 pressemøde: "Pressemøde den 12. maj 2020". [https://www.stm.dk/presse/pressemoedearkiv/pressemoede-den-12-maj-2020/](#)

Statsministeriet, 20.05.2020 aftale: "Aftale om yderligere genåbning i fase 2". [aftale.pdf \(stm.dk\)](#)

Statsministeriet, 29.05.2020 pressemøde: "Pressemøde den 29.maj 2020". [https://www.stm.dk/presse/pressemoedearkiv/pressemoede-den-29-maj-2020/](#)

Statsministeriet, 15.08.2020 pressemøde: "Pressemøde den 15. august 2020". [https://www.stm.dk/presse/pressemoedearkiv/pressemoede-den-15-august-2020/](#)

Statsministeriet, 18.09.2020 pressemøde: "Pressemøde 18. september 2020 om COVID-19". [https://www.stm.dk/presse/pressemoedearkiv/pressemoede-18-september-2020-om-covid-19/](#)

Statsministeriet, 23.10.2020 pressemøde: "Pressemøde den 23. oktober 2020 i Statsministeriet om COVID-19". [https://www.stm.dk/presse/pressemoedearkiv/pressemoede-den-23-oktober-2020-i-statsministeriet-om-covid-19/](#)

Statsministeriet, 04.11.2020 pressemøde: "Pressemøde den 4. november 2020". [https://www.stm.dk/presse/pressemoedearkiv/pressemoede-den-4-november-2020/](#)

Statsministeriet 05.11.2020 pressemøde: "Pressemøde den 5. november 2020". [https://www.stm.dk/presse/pressemoedearkiv/pressemoede-den-5-november-2020/](#)

Statsministeriet, 07.12.2020 pressemøde: "Pressemøde den 7. december 2020". [https://www.stm.dk/presse/pressemoedearkiv/pressemoede-den-7-december-2020/](#)

Statsministeriet, 16.12.2020 pressemøde: "Pressemøde den 16. december 2020". <https://www.stm.dk/presse/pressemoedearkiv/pressemoede-den-16-december-2020/>

Statsministeriet, 29.12.2020 pressemøde: "Pressemøde den 29. december 2020". <https://www.stm.dk/presse/pressemoedearkiv/pressemoede-den-29-december-2020/>

Statsministeriet, 05.01.2021 pressemøde: "Pressemøde den 5. januar 2021". <https://www.stm.dk/presse/pressemoedearkiv/pressemoede-den-5-januar-2021/>

Statsministeriet, 21.01.2021 pressemeddelelse: "Nyt Indenrigs- og Boligministerium". [Nyt Indenrigs- og Boligministerium - Statsministeriet \(stm.dk\)](https://www.stm.dk/nyheder/2021/01/21-ny-indenrigs-og-boligministerium)

Statsministeriet, 28.01.2021 pressemøde: "Pressemøde den 28. januar 2021". <https://www.stm.dk/presse/pressemoedearkiv/pressemoede-den-28-januar-2021/>

Statsministeriet, 24.02.2021 pressemøde: "Pressemøde den 24. februar 2021". <https://www.stm.dk/presse/pressemoedearkiv/pressemoede-den-24-februar-2021/>

Statsministeriet, 18.03.2021 pressemeddelelse: "Aftale om ekstra genåbning før 6. april 2021". [Aftale om ekstra genåbning før 6. april 2021 - Statsministeriet \(stm.dk\)](https://www.stm.dk/nyheder/2021/03/18-aftale-om-ekstra-genaabning-for-6-april-2021)

Styrelsen for Patientsikkerhed, 18.03.2020 påbud: "Påbud til kommunalbestyrelsen om at udstede forbud mod besøgendes adgang til kommunale og private plejehjem, kommunale og private bosteder mv." <https://stps.dk/da/nyheder/2020/vigtig-information-om-begraensning-af-besoeg-paa-sygehuse,-plejehjem,-bosteder-mv/~media/47E3BE4B407C4107A9A9A5B2A2C8374E.ashx>

Styrelsen for Patientsikkerhed, 06.04.2020 påbud: "Påbud til kommunalbestyrelsen om at udstede forbud mod besøgendes adgang til kommunale og private plejehjem, plejeboliger og aflastningspladser." <https://stps.dk/da/nyheder/2020/aendringer-i-bekendtgoerelsen-om-besoegsrestriktioner-paa-sygehuse,-plejehjem-mv/~media/83D6C0A22BD94BA99923A16A9CA8EDCD.ashx>

Styrelsen for Patientsikkerhed, 02.07.2020 nyhed: "Besøgsrestriktioner lempes på blandt andet plejehjem og sygehuse". [Besøgsrestriktioner lempes på blandt andet plejehjem og sygehuse - Styrelsen for Patientsikkerhed \(stps.dk\)](https://stps.dk/da/nyheder/2020/besogsrestriktioner-lempe-paa-blandt-andet-plejehjem-og-sygehuse)

Styrelsen for Patientsikkerhed, 25.08.2020 nyhed: "COVID-19: Inspirationskatalog skal hjælpe kommunerne til at håndtere lokale smitteudbrud". [COVID-19: Inspirationskatalog skal hjælpe kommunerne til at håndtere lokale smitteudbrud](https://stps.dk/da/nyheder/2020/covid-19-inspirationskatalog)

Inspirationskatalog skal hjælpe kommunerne til at håndtere lokale smitteudbrud - Styrelsen for Patientsikkerhed (stps.dk)

Styrelsen for Patientsikkerhed, 15.09.2020 nyhed: "COVID-19: Værd at vide om besøgsrestriktioner og besøgsforbud". COVID-19: Værd at vide om besøgsrestriktioner og besøgsforbud - Styrelsen for Patientsikkerhed (stps.dk)

Styrelsen for Patientsikkerhed, 10.02.2021 nyhed: "COVID-19: 44 af landets kommuner er nu med i samarbejde om smitteopsporing". COVID-19: 44 af landets kommuner er nu med i samarbejde om smitteopsporing - Styrelsen for Patientsikkerhed (stps.dk)

Sundhedsministeriet, LOV nr 285 af 27/02/2021: "Lov om epidemier m.v. (epidemiloven). <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/285>

Sundheds- og Ældreministeriet, 17.03.2020a bekendtgørelse: BEK nr 215 af 17/03/2020: "Bekendtgørelse om afspærring og besøgsrestriktioner på plejehjem og sygehuse i forbindelse med håndtering af Coronavirussygdom 2019 (COVID-19)". <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/215>

Sundheds- og Ældreministeriet, LOV nr. 208 af 17/03/2020b: "Lov om ændring af lov om foranstaltninger mod smitsomme og andre overførbare sygdomme". <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/208>

Sundheds- og Ældreministeriet, 22.03.2020 pressemeddelelse: "Teststrategi skal sikre at flest muligt testes for COVID-19". Teststrategi skal sikre at flest muligt testes for COVID-19 | Sundhedsministeriet (sum.dk)

Sundheds- og Ældreministeriet bekendtgørelse 04.04.2020a: "BEK nr 371 af 04/04/2020: Bekendtgørelse om besøgsrestriktioner på plejehjem, plejeboliger og aflastningspladser samt sygehuse og klinikker i forbindelse med håndtering af Coronavirussygdom 2019 (COVID-19)". <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/371>

Sundheds- og Ældreministeriet, LOV nr. 359 af 04.04.2020b: "Lov om ændring af lov om foranstaltninger mod smitsomme og andre overførbare sygdomme og forskellige andre lov". <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/359>

Sundheds- og Ældreministeriet, 10.04.2020 pressemeddelelse: "Regeringen sikrer ekstra rengøring og hygiejneløft i daginstitutioner, skoler og plejehjem efter genåbningen af Danmark". Regeringen sikrer ekstra rengøring og hygiejneløft i daginstitutioner, skoler og plejehjem efter genåbningen af Danmark | Sundhedsministeriet (sum.dk)

Sundheds- og Ældreministeriet, 21.04.2020 pressemeddelelse: "Regeringen og regionerne øger antallet af test markant". [Regeringen og regionerne øger antallet af test markant | Sundhedsministeriet \(sum.dk\)](#)

Sundheds- og Ældreministeriet ændringsbekendtgørelse 23.04.2020: BEK nr 502 af 23/04/2020: "Bekendtgørelse om ændring af besøgsrestriktioner på plejehjem, plejeboliger og aflastningspladser samt sygehuse og klinikker i forbindelse med håndtering af Coronavirussygdom 2019 (COVID-19)". <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/502>

Sundheds- og Ældreministeriet, 01.05.2020 pressemeddelelse: "Bred aftale om hjælp til ældre under coronakrisen". [Bred aftale om hjælp til ældre under coronakrisen | Sundhedsministeriet \(sum.dk\)](#)

Sundheds- og Ældreministeriet, BEK nr. 593 af 10/05/2020: "Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om forbud mod større forsamlinger og mod adgang til og restriktioner for lokaler og lokaliteter i forbindelse med håndtering af covid-19". <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/593>

Sundheds- og Ældreministeriet, 14.05.2020 pressemeddelelse: "Mobile testkøretøjer skal bringe corona-test tættere på danskerne". [Mobile testkøretøjer skal bringe corona-test tættere på danskerne | Sundhedsministeriet \(sum.dk\)](#)

Sundheds- og Ældreministeriet, 18.05.2020 pressemeddelelse: "Alle borgere får mulighed for at blive testet for COVID-19". [Alle borgere får mulighed for at blive testet for COVID-19 | Sundhedsministeriet \(sum.dk\)](#)

Sundheds- og Ældreministeriet, 09.06.2020 bekendtgørelse: BEK nr 823 af 09/06/2020: "Bekendtgørelse om besøgsrestriktioner på plejehjem, plejeboliger og aflastningspladser samt sygehuse og klinikker i forbindelse med håndtering af Corona-virussygdom 2019 (COVID-19)". <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/823>

Sundheds- og Ældreministeriet, 18.06.2020 pressemeddelelse: "Nu er appen smitte|stop klar til danskerne". [Nu er appen smitte|stop klar til danskerne | Sundhedsministeriet \(sum.dk\)](#)

Sundheds- og Ældreministeriet, 27.06.2020 bekendtgørelse: BEK nr 1030 af 27/06/2020: "Bekendtgørelse om besøgsrestriktioner på plejehjem, plejeboliger og aflastningspladser samt sygehuse og klinikker i forbindelse med håndtering af Coronavirussygdom 2019 (COVID-19)". <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/1030>

Sundheds- og Ældreministeriet, 29.06.2020 pressemeddelelse: "Regeringen åbner endnu mere op for besøg på blandt andet plejehjem og sygehuse". Regeringen åbner endnu mere op for besøg på blandt andet plejehjem og sygehuse | Sundhedsministeriet (sum.dk)

Sundheds- og Ældreministeriet, 02.07.2020 brev til KL og Danske Regioner: "Besøgsrestriktioner på plejehjem, sygehuse mv.". Brev til KL og DR vedr. besøgsrestriktioner.pdf (sum.dk)

Sundheds- og Ældreministeriet, 30.07.2020 pressemeddelelse: "Appen smitte|stop er et effektivt redskab i smitteopsporing". Appen smitte|stop er et effektivt redskab i smitteopsporing | Sundhedsministeriet (sum.dk)

Sundheds- og Ældreministeriet, 15.08.2020 pressemeddelelse: "Første aftale landet om leverance af potentiel vaccine mod COVID-19". Første aftale landet om leverance af potentiel vaccine mod COVID-19 | Sundhedsministeriet (sum.dk)

Sundheds- og Ældreministeriet, 15.09.2020 nyhed: "Nye tiltag til udbrudshåndtering målrettet natteliv og restaurationsbranchen i hovedstadsområdet". Nye tiltag til udbrudshåndtering målrettet natteliv og restaurationsbranchen i hovedstadsområdet | Sundhedsministeriet (sum.dk)

Sundheds- og Ældreministeriet, 21.09.2020 pressemeddelelse: "Endnu en aftale om forhåndsindkøb af potentiel vaccine mod COVID-19". Endnu en aftale om forhåndsindkøb af potentiel vaccine mod COVID-19 | Sundhedsministeriet (sum.dk)

Sundheds- og Ældreministeriet, 23.09.2020 bekendtgørelse: BEK nr. 1402 af 23/09/2020: "Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om besøgsrestriktioner på plejehjem, plejeboliger og aflastningspladser samt sygehuse og klinikker i forbindelse med håndtering af Coronavirussygdom 2019 (COVID-19)." <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2020/1402>

Sundheds- og Ældreministeriet, 25.09.2020 nyhed: "Stigende smitte får myndighederne til at forlænge og skærpe tiltag mod COVID-19". Stigende smitte får myndighederne til at forlænge og skærpe tiltag mod COVID-19 | Sundhedsministeriet (sum.dk)

Sundheds- og Ældreministeriet, 07.10.2020 pressemeddelelse: "Regeringen har opdateret den nationale teststrategi." Regeringen har opdateret den nationale teststrategi | Sundhedsministeriet (sum.dk)

Sundheds- og Ældreministeriet, 21.10.2020 pressemeddelelse: "Nu kan borgere med milde symptomer booke testtid for COVID-19 uden lægehenvielse".

Nu kan borgere med milde symptomer booke testtid for COVID-19 uden lægehenvi-
sning | Sundhedsministeriet (sum.dk)

Sundheds- og Ældreministeriet, 02.11.2020 pressemeddelelse: "COVID-19: Indsatser på Vestegnen for at bringe smittespredningen under kontrol". CO-
VID-19: Indsatser på Vestegnen for at bringe smittespredningen under kontrol
| Sundhedsministeriet (sum.dk)

Sundheds- og Ældreministeriet, 06.11.2020 bekendtgørelse: BEK nr. 1586 af 06/11/2020: "Bekendtgørelse om besøgsrestriktioner på plejehjem, plejeboliger og aflastningspladser samt sygehuse og klinikker i forbindelse med håndtering af Coronavirussygdom 2019 (COVID-19)." <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/1586>

Sundheds- og Ældreministeriet, 03.12.2020 pressemeddelelse: "Nye COVID-19-tiltag i Helsingør". Nye COVID-19-tiltag i Helsingør | Sundhedsministeriet (sum.dk)

Sundheds- og Ældreministeriet, 10.12.2020 nyhed: "Udvidelse af den eksisterende COVID-19-testkapacitet". Udvidelse af den eksisterende COVID-19-testkapacitet | Sundhedsministeriet (sum.dk)

Sundheds- og Ældreministeriet, 15.12.2020 ændringsbekendtgørelse: BEK nr 1983 af 15/12/2020 "Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om besøgsrestriktioner på plejehjem, plejeboliger og aflastningspladser samt sygehuse og klinikker i forbindelse med håndtering af Coronavirussygdom 2019 (COVID-19)". <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/1983>

Sundheds- og Ældreministeriet, 16.12.2020a pressemeddelelse: "Flere end 200.000 danskere kan blive testet om dagen". Flere end 200.000 danskere kan blive testet om dagen | Sundhedsministeriet (sum.dk)

Sundheds- og Ældreministeriet, 16.12.2020b pjece: "COVID-19-nedlukning hen over jul og nytår". COVID-19-nedlukning hen over jul og nytår | Sundhedsministeriet (sum.dk)

Sundheds- og Ældreministeriet, 17.12.2020a pressemeddelelse: "Plejehjem får mere fleksible regler for besøg". Plejehjem får mere fleksible regler for besøg | Sundhedsministeriet (sum.dk)

Sundheds- og Ældreministeriet, 17.12.2020b faktaark: "Fakta om besøg på plejehjem". Fakta om besøg på plejehjem 17-12-2020.pdf (sum.dk)

Sundheds- og Ældreministeriet, 13.01.2021 pressemeddelelse: "Forlængelse af skærpede tiltag samt rejserestriktioner". [Forlængelse af skærpede tiltag samt rejserestriktioner | Sundhedsministeriet \(sum.dk\)](#)

Sundhedsministeriet & Justitsministeriet, 28.01.2021 skriftligt oplæg: "Prioritering ift. anvendelsen af mobile antigenests i kommunalt og regionalt regi". [prioritering-ift-anvendelsen-af-mobile-antigenests-i-kommunalt-og-regionalt-regi.pdf \(kl.dk\)](#)

Sundhedsstyrelsen, 15.01.2020 retningslinjer: "Case definition, diagnostik og håndtering af patienter ved mistanke om ny coronavirus (nCoV) fra Wuhan, Hubei-provinsen, Kina" (version 1 af Sundhedsstyrelsens retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet). Version 1-25 af retningslinjerne er tilgængelige i en ZIP-fil, der kan downloades via Sundhedsstyrelsens [hjemmeside](#) (for direkte download af ZIP-filen, [klik her](#)).

Sundhedsstyrelsen, 22.01.2020 nyhed: "Ny coronavirus fra Wuhan". <https://www.sst.dk/da/Nyheder/2020/Ny-coronavirus-fra-Wuhan>

Sundhedsstyrelsen, 23.01.2020a retningslinjer: "Retningslinjer for håndtering af ny coronavirus "2019-nCoV"" (version 2 af Sundhedsstyrelsens retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet). For link, se version 1 (15.01.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen).

Sundhedsstyrelsen, 23.01.2020b nyhed: "Sundhedspersonalet får retningslinje om det nye coronavirus". <https://www.sst.dk/da/Nyheder/2020/Sundhedspersonalet-faar-retningslinje-om-det-nye-coronavirus>

Sundhedsstyrelsen, 28.01.2020 nyhed: "Ny Coronavirus – fortsat kun lav risiko i Danmark". <https://www.sst.dk/da/Nyheder/2020/Ny-Coronavirus--fortsat-kun-lav-risiko-i-Danmark>

Sundhedsstyrelsen, 30.01.2020a retningslinjer: "Tillæg til Sundhedsstyrelsens retningslinje vedrørende håndtering af "ny coronavirus"" (version 2b af Sundhedsstyrelsens retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet). For link, se version 1 (15.01.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen).

Sundhedsstyrelsen, 30.01.2020b nyhed: "WHO erklærer global nødsituation på baggrund af ny coronavirus". <https://www.sst.dk/da/Nyheder/2020/WHO-erklærer-global-noedsituation-paa-baggrund-af-ny-coronavirus>

Sundhedsstyrelsen, 04.02.2020 nyhed: "Vi skruer op for beredskabet for at forebygge coronasmitte i Danmark på baggrund af nye europæiske anbefalinger". <https://www.sst.dk/da/Nyheder/2020/Vi-skrue-op-for-beredskabet-for-at-forebygge-coronasmitte-i-Danmark-paa-baggrund-af-nye-europaeiske>

Sundhedsstyrelsen, 05.02.2020 retningslinjer: "Retningslinjer for håndtering af ny coronavirus "2019-nCoV"" (version 3 af Sundhedsstyrelsens retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet). For link, se version 1 (15.01.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen).

Sundhedsstyrelsen, 24.02.2020 retningslinjer: "Retningslinjer for håndtering af COVID-19." (version 4 af Sundhedsstyrelsens retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet). For link, se version 1 (15.01.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen).

Sundhedsstyrelsen, 24.02.2020b nyhed: "Det danske beredskab tilpasses løbende for at forebygge smitte med COVID-19". <https://www.sst.dk/da/Nyheder/2020/Det-danske-beredskab-tilpasses-loebende-for-at-forebygge-smitte-med-COVID-19>

Sundhedsstyrelsen, 25.02.2020 nyhed: "Sundhedsstyrelsen ændrer risikovurdering og udsender nye retningslinjer for håndtering af COVID-19". <https://www.sst.dk/da/Nyheder/2020/Sundhedsstyrelsen-aendrer-risikovurdering-og-udsender-nye-retningslinjerne-for-haandtering-af-COVID-19>

Sundhedsstyrelsen, 27.02.2020 nyhed "Sundhedsstyrelsen har i dag øget informationsindsatsen omkring COVID-19". <https://www.sst.dk/da/Nyheder/2020/Sundhedsstyrelsen-har-i-dag-oeget-informationsindsatsen-omkring-COVID-19>

Sundhedsstyrelsen, 28.02.2020 nyhed: "Sundhedsstyrelsen inviterer til pressebriefing om status på COVID-19 i Danmark". <https://www.sst.dk/da/Nyheder/2020/Sundhedsstyrelsen-inviterer-til-pressebriefing-om-status-paa-COVID-19-i-Danmark-28-feb>

Sundhedsstyrelsen, 02.03.2020 retningslinjer: "Retningslinjer for håndtering af COVID-19" (version 5 af Sundhedsstyrelsens retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet). For link, se version 1 (15.01.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen).

Sundhedsstyrelsen, 03.03.2020 nyhed: "COVID-19: Nye krav til sundhedspersonalet". <https://www.sst.dk/da/Nyheder/2020/Nyt-krav-fra-Sundhedsstyrelsen-om-at-personale-paa-sundheds--og-aeldreomraadet>

Sundhedsstyrelsen, 04.03.2020 retningslinjer: "Retningslinjer for håndtering af COVID-19" (version 6 af Sundhedsstyrelsens retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet). For link, se version 1 (15.01.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen).

Sundhedsstyrelsen, 05.03.2020 retningslinjer: "Retningslinjer for håndtering af COVID-19" (version 7 af Sundhedsstyrelsens retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet). For link, se version 1 (15.01.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen).

Sundhedsstyrelsen, 06.03.2020a retningslinjer: "Retningslinjer for håndtering af COVID-19." (version 8 af Sundhedsstyrelsens retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet). For link, se version 1 (15.01.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen).

Sundhedsstyrelsen, 06.03.2020b nyhed: "Sundhedsstyrelsen har opdateret retningslinjerne til sundhedspersonale". <https://www.sst.dk/da/Nyheder/2020/Sundhedsstyrelsen-har-opdateret-retningslinjerne-til-sundhedspersonale>

Sundhedsstyrelsen, 10.03.2020a rapport: "COVID-19 Risikovurdering, strategi og tiltag ved epidemi i Danmark". [COVID-19 Risikovurdering, strategi og tiltag ved epidemi i Danmark \(sst.dk\)](https://www.sst.dk/da/Risikovurdering-strategi-og-tiltag-ved-epidemi-i-danmark)

Sundhedsstyrelsen, 10.03.2020b nyhed: "Levering af udstyr til at diagnosticere coronavirus/COVID-19". <https://www.sst.dk/da/Nyheder/2020/Levering-af-udstyr-til-at-diagnosticere-coronavirus-COVID-19>

Sundhedsstyrelsen, 12.03.2020a nyhed: "Hvad kan ældre og personer med kronisk sygdom gøre for at beskytte sig mod coronavirus/COVID-19?". <https://www.sst.dk/da/Nyheder/2020/Hvad-kan-aeldre-og-personer-med-kronisk-sygdom-goere-for-at-beskytte-sig-mod-coronavirus-COVID-19>

Sundhedsstyrelsen, 12.03.2020b retningslinjer: "Retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet" (version 9 af Sundhedsstyrelsens retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet). For link, se version 1 (15.01.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen).

Sundhedsstyrelsen, 12.03.2020c retningslinjer: "Retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet" (version 10 af Sundhedsstyrelsens retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet). For link, se version 1 (15.01.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen).

Sundhedsstyrelsen, 13.03.2020 skrivelse til regioner og kommuner: "Personale og arbejdsgiveres ansvar i sundheds- og ældresektoren for at hindre smittespredning med COVID-19" [personale_og_arbejdsgivers_ansvar_for_at_hindre_smittespredning_13.03.20_rettet.pdf \(laeger.dk\)](https://www.laeger.dk/medier/nyheder/personale-og-arbejdsgivers-ansvar-for-at-hindre-smittespredning-13.03.20-rettet.pdf)

Sundhedsstyrelsen, 14.03.2020 nyhed: "Prioritering bliver nødvendig under en coronavirus epidemi". <https://www.sst.dk/da/Nyheder/2020/Saadan-skal-sygehusene-prioritere-deres-arbejde-under-COVID-19>

Sundhedsstyrelsen, 15.03.2020 retningslinjer: "Håndtering af COVID-19: Rådgivning vedrørende nære kontakter" (tillæg til version 10 af Sundhedsstyrelsens retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet). For link, se version 1 (15.01.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen).

Sundhedsstyrelsen, 17.03.2020 retningslinjer: "Håndtering af COVID-19: Besøg på institutioner, hvor personer fra risikogrupper bor eller har langvarigt ophold". Tilgængelig via [arkiveret udgave af Sundhedsstyrelsens hjemmeside \(klik her\)](#).

Sundhedsstyrelsen, 18.03.2020 retningslinjer: "Retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet" (version 11 af Sundhedsstyrelsens retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet). For link, se version 1 (15.01.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen).

Sundhedsstyrelsen, 19.03.2020 retningslinjer: "Retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet" (version 12 af Sundhedsstyrelsens retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet). For link, se version 1 (15.01.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen).

Sundhedsstyrelsen, 24.03.2020 retningslinjer: "Håndtering af COVID-19: Forebyggelse af smitte og brug af værnemidler ved pleje af borgere" (udleveret af Sundhedsstyrelsen i forbindelse med nærværende undersøgelse).

Sundhedsstyrelsen, 25.03.2020a retningslinjer: "Retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet" (version 13 af Sundhedsstyrelsens retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet). For link, se version 1 (15.01.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen).

Sundhedsstyrelsen, 25.03.2020b nyhed: "Sundhedsstyrelsen har opdateret og præciseret retningslinjerne for håndteringen af COVID-19 i sundhedsvæsenet". <https://www.sst.dk/da/Nyheder/2020/Sundhedsstyrelsen-har-opdateret-og-praeciseret-retningslinjerne-for-haandteringen-af-COVID-19>

Sundhedsstyrelsen, 01.04.2020 retningslinjer: "Retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet" (version 14 af Sundhedsstyrelsens retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet). For link, se version 1 (15.01.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen).

Sundhedsstyrelsen, 06.04.2020 skrivelse til regioner og kommuner: "Arbejdsgiveres og personales ansvar for at hindre smittespredning på sundheds-, ældre- og socialområdet." Tilgængelig via [arkiveret udgave af Sundhedsstyrelsens hjemmeside \(klik her\)](#).

Sundhedsstyrelsen, 08.04.2020 vejledning: "Vejledning om forebyggelse af spredning af COVID-19 på plejecentre, bosteder og andre institutioner" (version 1 af Sundhedsstyrelsens vejledning om forebyggelse af spredning af COVID-19 på plejecentre m.v.). Tilgængelig via [arkiveret udgave af Sundhedsstyrelsens hjemmeside \(klik her\)](#).

Sundhedsstyrelsen, 21.04.2020 retningslinjer: "Retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet" (version 15 af Sundhedsstyrelsens retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet). For link, se version 1 (15.01.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen).

Sundhedsstyrelsen, 23.04.2020 retningslinjer: "Retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet" (version 16 af Sundhedsstyrelsens retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet). For link, se version 1 (15.01.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen).

Sundhedsstyrelsen, 24.04.2020a vejledning: "Vejledning om forebyggelse af spredning af COVID-19 på plejecentre, bosteder og andre institutioner" (version 2 af Sundhedsstyrelsens vejledning om forebyggelse af spredning af COVID-19 på plejecentre m.v., udleveret af Sundhedsstyrelsen i forbindelse med nærværende undersøgelse).

Sundhedsstyrelsen, 24.04.2020b vejledning: "Vejledning om forebyggelse af smitte med COVID-19 i hjemmeplejen" (version 1). Tilgængelig via [arkiveret udgave af Sundhedsstyrelsens hjemmeside \(klik her\)](#).

Sundhedsstyrelsen, 24.04.2020c nyhed: "Sundhedsstyrelsen præciserer retningslinjerne for brug af værnemidler i sundheds- og ældresektoren samt indsatser for socialt udsatte". <https://www.sst.dk/da/Nyheder/2020/Sundhedsstyrelsen-praeciserer-retningslinjerne-for-brug-af-vaernemidler-i-sundheds-og-aeldresektoren>

Sundhedsstyrelsen, 04.05.2020a anbefalinger: "Håndtering af COVID-19: Anbefalinger til personer i øget risiko." Tilgængelig via [arkiveret udgave af Sundhedsstyrelsens hjemmeside \(klik her\)](#).

Sundhedsstyrelsen, 04.05.2020b retningslinjer: "Retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet" (version 17 af Sundhedsstyrelsens retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet). For link, se version 1 (15.01.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen).

Sundhedsstyrelsen, 04.05.2020c vejledning: "Vejledning om forebyggelse af smitte med COVID-19 på plejecentre, bosteder og andre institutioner" (version 3 af Sundhedsstyrelsens vejledning om forebyggelse af spredning af COVID-19 på plejecentre m.v., udleveret af Sundhedsstyrelsen i forbindelse med nærværende undersøgelse).

Sundhedsstyrelsen, 07.05.2020 vejledning: "Vejledning om forebyggelse af smitte med COVID-19 i hjemmeplejen" (version 2, udleveret af Sundhedsstyrelsen i forbindelse med nærværende undersøgelse).

Sundhedsstyrelsen, 10.05.2020 nyhed: "Vi skal alle fortsat holde afstand og vise hensyn – men hvis vi holder høj hygiejne, så kan vi rykke en smule tættere sammen". <https://www.sst.dk/da/Nyheder/2020/Vi-skal-alle-fortsat-holde-afstand-og-vise-hensyn-saa-kan-vi-rykke-en-smule-taettere-sammen>

Sundhedsstyrelsen, 12.05.2020 retningslinjer: "Retningslinjer om forebyggelse af smitte med COVID-19 ved besøg på plejecentre." Tilgængelig via [arkiveret udgave af Sundhedsstyrelsens hjemmeside \(klik her\)](#).

Sundhedsstyrelsen, 14.05.2020a retningslinjer: "Retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet" (version 18 af Sundhedsstyrelsens retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet). For link, se version 1 (15.01.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen).

Sundhedsstyrelsen, 14.05.2020b retningslinjer: "COVID-19: Smitteopsporing af nære kontakter". [COVID-19: Smitteopsporing af nære kontakter \(addi.dk\)](#)

Sundhedsstyrelsen, 20.05.2020a inspirationskatalog: "Gode ideer til samvær og aktiviteter i en tid med COVID 19." [Inspirationskatalog-til-samvaer-og-aktiviteter.ashx \(sst.dk\)](#)

Sundhedsstyrelsen, 20.05.2020b vejledning: "Vejledning om forebyggelse af smitte med COVID-19 på plejecentre, bosteder og andre institutioner" (version 4 af Sundhedsstyrelsens vejledning om forebyggelse af spredning af COVID-19 på plejecentre m.v.). Tilgængelig via [arkiveret udgave af Sundhedsstyrelsens hjemmeside \(klik her\)](#).

Sundhedsstyrelsen, 09.06.2020a retningslinjer: "Retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet" (version 19 af Sundhedsstyrelsens retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet). For link, se version 1 (15.01.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen).

Sundhedsstyrelsen, 09.06.2020b nyhed: "Opdaterede retningslinjer for sundhedsvæsenet". <https://www.sst.dk/da/Nyheder/2020/Opdaterede-retningslinjer-for-sundhedsvaesenet-9-jun>

Sundhedsstyrelsen, 12.06.2020 retningslinjer: " COVID-19: Smitteforebyggelse ved besøg på plejehjem og plejeboliger, aflastningspladser, sygehuse, klinikker mv." [COVID19-Smitteforebyggelse-besoeg-plejehjem-sygehuse.pdf \(sum.dk\)](#)

Sundhedsstyrelsen, 01.07.2020 retningslinjer: "COVID-19: Smitteforebyggelse ved besøg på plejehjem og plejeboliger, aflastningspladser, sygehuse, klinikker mv." Tilgængelig via [arkiveret udgave af Sundhedsstyrelsens hjemmeside \(klik her\)](#).

Sundhedsstyrelsen, 06.07.2020 retningslinjer: "Retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet" (version 20 af Sundhedsstyrelsens retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet). For link, se version 1 (15.01.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen).

Sundhedsstyrelsen, 09.07.2020a vejledning: "Vejledning om forebyggelse af smitte med ny coronavirus på plejecentre, bosteder og andre institutioner" (version 5 af Sundhedsstyrelsens vejledning om forebyggelse af spredning af COVID-19 på plejecentre m.v.). Tilgængelig via [arkiveret udgave af Sundhedsstyrelsens hjemmeside \(klik her\)](#).

Sundhedsstyrelsen, 09.07.2020b vejledning: "Vejledning om forebyggelse af smitte med ny coronavirus i hjemmeplejen" (version 3 af Sundhedsstyrelsens vejledning om forebyggelse af smitte med COVID-19 i hjemmeplejen, udleveret af Sundhedsstyrelsen i forbindelse med nærværende undersøgelse).

Sundhedsstyrelsen, 21.10.2020 retningslinjer: "Retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet" (version 21 af Sundhedsstyrelsens retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet). For link, se version 1 (15.01.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen).

Sundhedsstyrelsen, 12.11.2020 retningslinjer: "COVID-19: Smitteforebyggelse ved besøg på plejehjem og plejeboliger, aflastningspladser, sygehuse, klinikker mv." Tilgængelig via [arkiveret udgave af Sundhedsstyrelsens hjemmeside \(klik her\)](#).

Sundhedsstyrelsen, 13.11.2020 nyhed: "Antigentest bør ikke bruges, hvis du har symptomer på COVID-19 eller er nær kontakt". <https://www.sst.dk/da/Nyheder/2020/Antigentest-boer-ikke-bruges-hvis-du-har-symptomer-paa-COVID-19-eller-er-naer-kontakt>

Sundhedsstyrelsen, 25.11.2020a vejledning: "Vejledning om forebyggelse af smitte med ny coronavirus COVID-19 på plejehjem, botilbud og andre instituti-

oner" (version 6 af Sundhedsstyrelsens vejledning om forebyggelse af spredning af COVID-19 på plejecentre m.v.). Tilgængelig via [arkiveret udgave af Sundhedsstyrelsens hjemmeside \(klik her\)](#).

Sundhedsstyrelsen, 25.11.2020b vejledning: "Vejledning om forebyggelse af smitte med ny coronavirus i hjemmeplejen" (version 4 af Sundhedsstyrelsens vejledning om forebyggelse af smitte med COVID-19 i hjemmeplejen, udleveret af Sundhedsstyrelsen i forbindelse med nærværende undersøgelse).

Sundhedsstyrelsen, 26.11.2020 rapport: "Udrulning af vaccination mod COVID-19". [Udrulning-af-vaccination-mod-COVID-19.ashx \(sst.dk\)](#)

Sundhedsstyrelsen, 07.12.2020a vejledning: "Vejledning om forebyggelse af smitte med ny coronavirus på plejehjem, botilbud og andre institutioner" (version 7 af Sundhedsstyrelsens vejledning om forebyggelse af spredning af COVID-19 på plejecentre m.v.). Tilgængelig via [arkiveret udgave af Sundhedsstyrelsens hjemmeside \(klik her\)](#).

Sundhedsstyrelsen, 07.12.2020b vejledning: "Vejledning om forebyggelse af smitte med ny coronavirus i hjemmeplejen" (version 5 af Sundhedsstyrelsens vejledning om forebyggelse af smitte med COVID-19 i hjemmeplejen, udleveret af Sundhedsstyrelsen i forbindelse med nærværende undersøgelse).

Sundhedsstyrelsen, 18.12.2020 nyhed: "Hurtigttest kan bruges til epidemikontrol". <https://www.sst.dk/da/Nyheder/2020/Hurtigttest-kan-bruges-til-epidemikontrol>

Sundhedsstyrelsen, 23.12.2020 retningslinjer: "Retningslinjer for brug af værnemidler, når der ikke er påvist eller mistanke om COVID-19. Sundheds- og ældreområdet, samt visse dele af socialområdet". [Retningslinjer for brug af værnemidler, når der ikke er påvist eller mistanke om COVID-19 \(fodterapeut.dk\)](#)

Sundhedsstyrelsen, 27.12.2020 nyhed: "Så er vi i gang - i dag bliver de første vaccineret mod COVID-19". <https://www.sst.dk/da/Nyheder/2020/Saa-er-vi-i-gang---i-dag-bliver-de-foerste-vaccineret-mod-COVID-19>

Sundhedsstyrelsen, 18.01.2021 hjemmeside: "Anbefalinger til god håndhygiejne i sundheds- og plejesektoren". <https://www.sst.dk/da/Viden/Hygiejne/Rene-haender/Sundheds--og-plejesektoren>

Sundhedsstyrelsen, 22.01.2021a retningslinjer: "Retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet" (version 22 af Sundhedsstyrelsens retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet). For link, se version 1 (15.01.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen).

Sundhedsstyrelsen, 22.01.2021b nyhed: "Sundhedsstyrelsen gør status over vaccinationsindsatsen." [Sundhedsstyrelsen gør status over vaccinationsindsatsen - Sundhedsstyrelsen](#)

Sundhedsstyrelsen, 25.01.2021 brev til regionerne: "Henvendelse vedr. vaccination mod COVID-19 udenfor udmeldte målgrupper". [Brev-til-regioner-om-vaccination-uden-for-maalgrupper-250121.ashx \(sst.dk\)](#)

Sundhedsstyrelsen, 27.01.2021 nyhed: "I denne uge skal vaccinerne bruges til andet stik". [I denne uge skal vaccinerne bruges til andet stik - Sundhedsstyrelsen](#)

Sundhedsstyrelsen, 05.02.2021a retningslinjer: "Retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet" (version 23 af Sundhedsstyrelsens retningslinjer for håndtering af COVID-19 i sundhedsvæsenet). For link, se version 1 (15.01.2020 retningslinjer, Sundhedsstyrelsen).

Sundhedsstyrelsen, 05.02.2021b nyhed: "De yngste elever vender tilbage til skolen i næste uge". [De yngste elever vender tilbage til skolen i næste uge - Sundhedsstyrelsen](#)

Sundhedsstyrelsen, 22.02.2021 rapport: "Vaccination mod COVID-19. Statusrapport per 22. februar 2021." [Vaccination mod COVID-19 \(sst.dk\)](#)

Sundhedsstyrelsen, 25.02.2021 rapport: "Hygiejne i ældreplejen - Kommunale erfaringer før og under COVID-19". [Hygiejne i ældreplejen - Kommunale erfaringer før og under COVID-19 - Sundhedsstyrelsen](#)

Sundhedsstyrelsen, 04.03.2021 notat: "Vaccinationsindsats mod COVID-19: Udvidet udkørende ordning". [Notat-udvidet-udekørende-ordning-vaccination.ashx \(sst.dk\)](#)

Sundhedsstyrelsen, 07.03.2021 brev til regionerne: "Præcisering vedrørende vaccination udenfor udmeldte målgrupper og kassering af vaccinedoser". [Brev-til-regioner-om-vaccination-uden-for-maalgrupper-070321.ashx \(sst.dk\)](#)

Sundhedsstyrelsen, 11.03.2021 notat: "Pausering af brug af COVID-19 Vaccine AstraZeneca i det danske COVID-19 vaccinationsprogram". [Notat-om-pausering-af-COVID-19-Vaccine-AstraZeneca-i-det-danske-COVID-19-vaccinationsprogram.ashx \(sst.dk\)](#)

Sundhedsstyrelsen, 12.03.2021a brev til kommuner og regioner: "Status over COVID-19 vaccinationsindsatsen af personer med alder ≥ 85 år (Målgruppe 3)". [Brev-til-kommunerne-omvaccinationsindsatsen-maalgruppe3-12_03_21.ashx \(sst.dk\)](#)

Sundhedsstyrelsen, 12.03.2021b brev til kommuner og regioner: "Status over COVID-19 vaccinationsindsatsen af borgere ≥ 65 år der modtager både praktisk hjælp og personlig pleje (Målgruppe 2)". [Brev-til-regioner-om-vaccinationsindsats-maalgruppe-2-12_03_21.ashx \(sst.dk\)](#)

Sundhedsstyrelsen, 16.03.2021 udgivelse: "Brug af mundbind". [Mundbind_tilgængeliggjort \(sst.dk\)](#)

Sundhedsstyrelsen, 17.03.2021 nyhed: "Sundhedsstyrelsen justerer vaccinationsplanen". [Sundhedsstyrelsen justerer vaccinationsplanen - Sundhedsstyrelsen](#)

Sundhedsstyrelsen, 18.03.2021 nyhed: "Vaccinerne åbner for en mere normal hverdag for ældre – og letter arbejdet i sundhedsvæsenet". [Vaccinerne åbner for en mere normal hverdag for ældre – og letter arbejdet i sundhedsvæsenet - Sundhedsstyrelsen](#)

Sundhedsstyrelsen, 23.03.2021 udgivelse: "Håndtering af COVID-19: Arbejdsgiveres og personales ansvar for at hindre smittespredning på sundheds-, ældre- og socialområdet". Tilgængelig via [arkiveret udgave af Sundhedsstyrelsens hjemmeside \(klik her\)](#).

Sundhedsstyrelsen, 25.03.2021 nyhed: "Pausen med vaccination med COVID-19 vaccinen fra AstraZeneca forlænges med 3 uger" [Pausen med vaccination med COVID-19 vaccinen fra AstraZeneca forlænges med 3 uger - Sundhedsstyrelsen](#)

Sundhedsstyrelsen, 14.04.2021 nyhed: "Danmark fortsætter vaccineudrulning uden AstraZeneca-vaccinen". [Danmark fortsætter vaccineudrulning uden AstraZeneca-vaccinen - Sundhedsstyrelsen](#)

Sundhedsstyrelsen, 16.04.2021 rapport: "COVID-19: Forebyggelse af smittespredning". (Version 4). Tilgængelig via [arkiveret udgave af Sundhedsstyrelsens hjemmeside \(klik her\)](#).

Sundhedsstyrelsen, 19.04.2021 nyhed: "Vaccinerne åbner for en mere normal hverdag" [Sundhedsstyrelsen.dk](#)

Sundhedsstyrelsen, 21.04.2021 nyhed: "En mindre del af personale i sundheds-, ældre- og socialsektoren kan fortsat få en fremskyndet vaccination". Tilgængelig via [arkiveret udgave af Sundhedsstyrelsens hjemmeside \(klik her\)](#).

Sundhedsstyrelsen, 26.04.2021 anbefalinger: "Sundhedsstyrelsens gode råd: Til dig, der er vaccineret." <https://sosuh.dk/wp-content/uploads/2021/06/Til-dig-der-er-vaccineret.pdf>

TV2 Østjylland 10.01.2021: "Malene stillede ét spørgsmål til statsministeren: Her er svaret." Af Christian Fomsgaard. <https://www.tv2ostjylland.dk/aarhus/malene-stillede-et-spoergsmaal-til-statsministeren-her-er-svaret>

TV2 17.02.2021: " Ny aftale skal sikre test af danskere to gange om ugen." Af Emilie Haaber Lynggaard. <https://nyheder.tv2.dk/samfund/2021-02-17-ny-af-tale-skal-sikre-test-af-danskere-to-gange-om-ugen>

Udenrigsministeriet, 09.05.2020 nyhed: "Udenrigsministeriet forlænger sin globale rejsevejledning til og med 31. maj 2020". Tilgængelig via [arkiveret udgave af Udenrigsministeriets hjemmeside](#).

Udenrigsministeriet, 18.06.2020 nyhed: "Danmark åbner grænserne yderligere og lemper rejsevejledningerne". Tilgængelig via [arkiveret udgave af Udenrigsministeriets hjemmeside \(klik her\)](#).

VIVÉ